АНЕКС 1. ПЛАНА РАЗВОЈА ГРАДА ПАНЧЕВА

ПРОШИРЕНИ ПРЕГЛЕД АКТУЕЛНОГ СТАЊА ПО ПЛАНСКИМ ОБЛАСТИМА

1.1. ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

1.1.1. ПРИВРЕДА ЈУЖНОГ БАНАТА

1.1.1.1. Стање у привреди

У Јужном Банату постоји осам општина од којих две спадају у I степен развијености (изнад републичког просека) – Вршац и Панчево. Пет општина припада III групи са степеном развијености 60% – 80% републичког просека, док општина Опово спада у IV групу општина које су недовољно развијене. У наредној табели дат је приказ територијалних површина и степена развијености осам јединица локалне самоуправе које припадају Јужном Банату.

Табела 1.1.1.1а: Подаци о површини и степену развијености, 2020. година

	Површина			Степен развијености
	у km²	Удео, %		
		Република Србија	Јужни Банат	
Република Србија	**88.499**	/	/	/
Јужнобанатски управни округ	**4.246**	**4,79**	**/**	/
Панчево	**756**	**0,85**	**17,80**	**I група**
Вршац	800	0,90	18,84	I група
Бела Црква	353	0,39	8,31	III група
Ковачица	419	0,47	9,86	III група
Ковин	730	0,82	17,19	III група
Опово	203	0,22	4,78	IV група
Пландиште	383	0,43	9,02	III група

Извор: Републички завод за статистику, Републички геодетски завод, Уредба о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе.

Према подацима Агенције за привредне регистре, највећи број предузећа концентрисан је у граду Панчеву – око 52%, док је најмањи број предузећа у Пландишту – 2,9%. Највећи део

прихода генеришу привредна друштва која послују на територији Панчева (приближно 50%), док је најнижа вредност овог показатеља у Белој Цркви – око 1,6% у 2020. години.

1.1.1.2. Привредна кретања на територији Јужног Баната

Регион АП Војводине учествује са 25,9 одсто у стварању БДП (бруто домаћег производа) Републике Србије. Учешће Јужнобанатског управног округа у стварању БДВ (бруто додате вредности) Србије је 3,6 одсто. У структури БДВ Јужнобанатског округа најзаступљенија је индустрија (40,3%, што је изнад републичког просека), услуге (39,5%, што је испод републичког просека) и пољопривреда која учествује са 17,4%, што је за 9,7 п.п. више у односу на просек Републике Србије. Грађевинарство учествује са 2,8%, што је испод републичког просека.

На подручју Јужног Баната, евидентиран је раст индустријске производње од 7,7% у 2020. години у односу на 2019. годину. Посматрано по секторима индустрије, највећи утицај на индустријску производњу имали су: прерађивачка индустрија - раст за 7,7%, снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација - раст за 8,0%, рударство - пад од 4,8%.

Јужни Банат има низ компаративних и конкурентских предности у сектору пољопривреде - плодно и квалитетно земљиште, задовољавајуће количине воде, погодне климатске услове, дугу производњачку традицију. Доминантна грана пољопривредне производње је ратарство. Најзаступљенија култура у Јужном Банату је и даље кукуруз, са приносом у 2020. години у просеку око 9 t/ha што је изнад просечног рода на овом подручју, затим пшеница – просечан принос 5 t/ha и сунцокрет са просечним приносом 3 t/ha. Треба констатовати да се површине засејане сојом из године у годину повећавају нарочито на површинама које имају повећан степен влажности.

Према подацима Републичког завода за статистику који се односе на Јужнобанатски управни округ, у делатности грађевинарства регистровано је 2.676 запослених, а чак 52% од тог броја је концентрисано у Панчеву. Током 2020. године, у сектору грађевинарства у Јужнобанатском управном округу је издато укупно 1.188 грађевинских дозвола.

1.1.1.3. Спољнотрговинска робна размена у Јужном Банату

Као веома важан покретач привредног развоја, извоз Србије и његов раст у константном су фокусу и чине саставни део многих националних стратегија. С обзиром на то да је извоз један од кључних генератора раста БДП – а, може се рећи да је индустријски раст приоритетно извозно оријентисан. Спољнотрговинска робна размена привреде на подручју Јужног Баната достигла је 1.347,4 милијарду евра у 2020. години, чему су суфицит у робној размени остварили следеће општине: Панчево, Вршац, Ковин, Опово, Бела Црква, Ковачица и Пландиште. У односу на 2019. годину, номинална вредност укупне робне размене Јужног Баната је повећана за 17%.
Посматрано према производима, највећи део извоза чини извоз медицинских и фармацеутских производа (214,1 милиона евра – 27,2%), док највеће учешће у увозу Јужног Баната чини увоз органских хемијских производа (71 милиона евра – 12,7%).
Посматрајући структуру извоза по земљама, највећи део извоза отпада на Немачку – 18,7%, Румунију – 11,1%, Словенију – 9,6%, Италију 7,7%, Шведску – 6,2% и Босну и Херцеговину – 5,5%.
У увозу, водећи спољнотрговински партнери били су: Немача (29,8%), Италија (13,8%), Кина (6,9%), Индија (5,7%) и Француска (3,9%).

1.1.2. ПРИВРЕДА ГРАДА ПАНЧЕВА

1.1.2.1. ЗАПОСЛЕНОСТ

Анализирајући последње расположиве податке о регистрованој запослености, може се закључити да тржиште рада у Републици Србији, па тако и у Панчеву, „одолева“ негативним утицајима пандемије Ковид 19 која обележава време уласка у нови плански циклус. Укупан број запослених у граду Панчеву према подацима РЗС у 2020. години, у просеку је износио 32.017 према општини рада и 38.873 запослених према општини пребивалишта. Број и структура запослених приказана је у наредној табели.

Табела 1.1.2.1а: Подаци о броју запослених према општини рада у Панчеву 2020. год.

Регистрована запосленост у Панчеву (годишњи просек) 2020. година:	Број запослених у 2020. години	% учешћа у укупном броју запослених:
Запослени у правним лицима:	24.703	77,16
Предузетници и лица запослена код њих:	6.835	21,35
Регистровани индивидуални пољопривредници:	479	1,5
УКУПНО:	**32.017**	**100**

Извор: АПР

Укупан број запослених порастао је за 4,17% у 2020. години у односу на претходну годину (апсолутно број запослених је порастао за 1.281 лице). У односу на 2018. годину, раст укупног броја запослених је виши те је забележен пораст запослености за 2.098 лица. На наредној илустрацији приказана је апсолутна запосленост у периоду 2018–2020. која осликава тенденцију раста броја запослених.

Илустрација 1.1.2.1а: Регистровани запослени према општини рада за период 2018–2020.године, на територији града Панчева

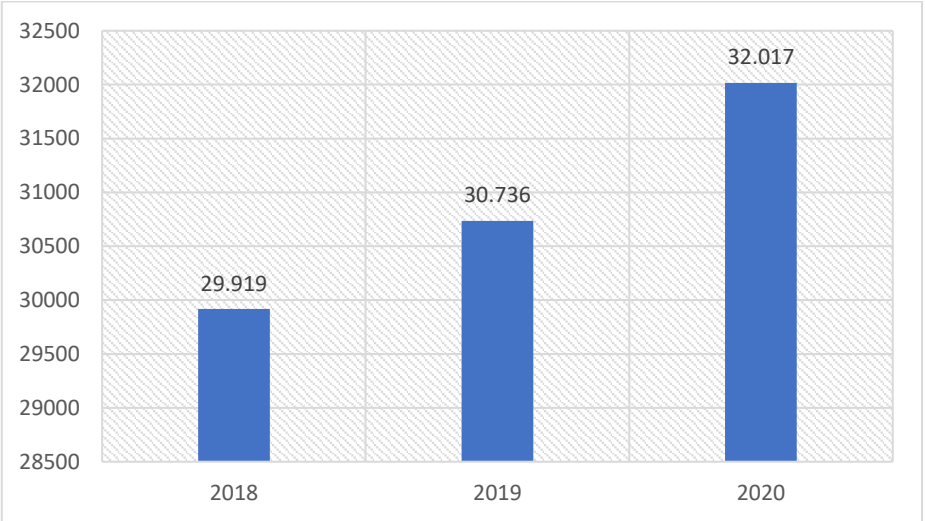

Извор: РЗС

Према подацима из Стратегије развоја града Панчева 2014–2020. године, број запослених у 2013. години је био је 27.837, што показује укупни раст запослености од 15% у претходном планском циклусу. На раст запослености значајно је утицао долазак страних директних

инвеститора (ZF Friedrichsxafen AG и Brose d.o.o) који су запослили велики број лица, чак и испред планиране динамике запошљавања, а позитиван ефекат су дале и стимулативне мере у области економског развоја и запошљавања међу којима је и Локални акциони план запошљавања (ЛАПЗ) који се реализује сваке године. Неке од реализованих програма и мера активне политике запошљавања у оквиру ЛАПЗ су: стручна пракса, унапређење конкурентности средњих школа путем побољшања услова за извођење практичне наставе, програм подршке почетницима у бизнису (правно – финансијско саветовање у пословању), самозапошљавање (средства за отварање привредног друштва или предузетничке радње, набавку опреме и адаптацију простора), сајам запошљавања, студентска летња пракса и др.

У предузећима града Панчева највећи број радних места генерише сектор прерађивачке индустрије са учешћем од 23,77%, а затим следе сектори трговина са 18,24%, сектор здравствене и социјалне заштите и сектор образовања са учешћима од око 7%. Структура запослених по делатностима се благо променила у односу на стање које је постојало 2013. године. У 2013. години, такође је највећи број запослених био у прерађивачкој делатности (31,66%), затим делатности здравствене и социјалне заштите (12,33%) и делатности трговине на велико и мало и поправке моторних возила (9,56%) – чије је учешће у укупном броју запослених износило 53,55%. У наредној табели приказана је структура запослености према делатности у 2020. години.

Табела 1.1.2.1б: Број и структура регистроване запослености према општини рада, по секторима делатности у Панчеву, годишњи просек 2020.

Назив делатности	Број запослених	Структура запослених у Панчеву (%)
Прерађивачка индустрија	7.611	**23,77**
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	5.841	**18,24**
Здравствена и социјална заштита	2.507	**7,83**
Образовање	2.298	7,18
Саобраћај и складиштење	2.056	6,42
Грађевинарство	1.808	5,65
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1.743	5,44
Стручне, научне, техничке и иновационе делатности	1.362	4,25
Услуге смештаја и исхране	1.159	3,62
Административне и помоћне услужне делатности	891	2,78
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	707	2,21
Пољопривреда, шумарство и рибарство	698	2,18
Остале услужне делатности	665	2,08
Уметност, забава и рекреација	490	1,53
Регистровани индивидуални пољопривредници	479	1,50
Информисање и комуникације	461	1,44

Финансијске делатности и делатност осигурања	457	1,43
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	451	1,41
Рударство	269	0,84
Пословање некретнинама	64	0,20
Укупно	**32.017**	**100**

Извор: РЗС, Обрада ОЛЕР Панчево

Према подацима РЗС-а у 2020. години број незапослених је износио 6.320. У посматраном периоду 2013 – 2020. године, присутна је тенденција сталног смањења броја незапослених, а тренд је приказан на наредној илустрацији.

Илустрација 1.1.2.1б: Број регистрованих незапослених у Панчеву за период 2013 -20.

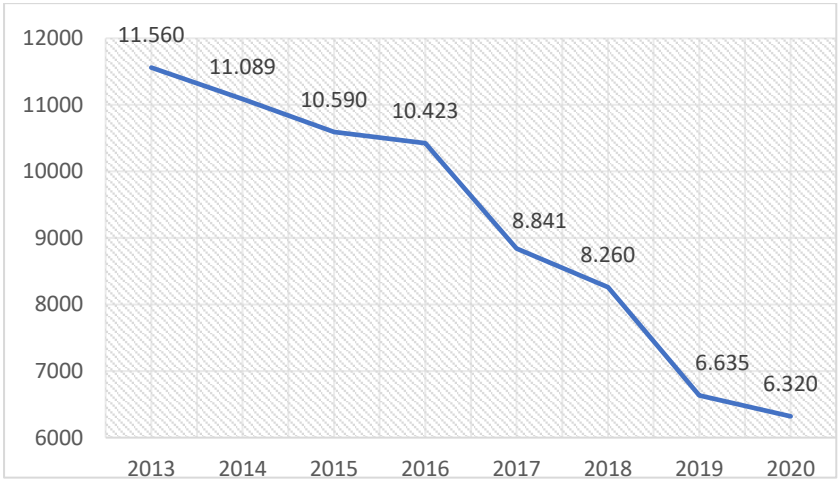

Извор: РЗС

Приметан је веома значајан пад броја незапослених лица у 2020. у односу на 2013. годину, што је показатељ да је **у великој мери решена незапосленост као кључни економски и социјални проблем идентификован на почетку претходног планског циклуса.**
Најзначајнији утицај на смањење броја незапослених имала је реализација програма/мера у оквиру Стратегије града Панчева 2014 – 2020. године, пре свега реализација инфраструктурног опремања Северне индустријске зоне и обезбеђење услова за реализацију инвестиционих пројеката немачких компанија ZF и Brose, а затим и стимулативне мере у области локалног економског развоја и запошљавања којима се локална самоуправа Панчево успешно показала, реализацијом мера активне политике запошљавања и спроведених мера подршке за развој ММСП.

Квалификациона структура незапосленог становништва се није променила у односу на 2013. годину. У структури укупно незапослених лица највеће је учешће становништва са средњом стручном спремом (33,66%), а затим неквалификованог становништва (28,75%). Квалификациона структура незапосленог становништва у 2013. и 2020. години приказана је у наредној табели.

Табела 1.1.2.1в: Квалификациона структура незапосленог становништва у Панчеву, 2013. и 2020. година

Квалификациона структура незапосленог становништва	2013	Удео у 2013	2020	Удео у 2020
Неквалификовани	3.348	28,96%	1.817	28,75%
Нижа стручна спрема и полуквалификовани	586	5,07%	252	3,99%
Квалификовани	2.359	20,41%	1.150	18,20%
Средња стручна спрема	3.654	31,61%	2.127	33,66%
Висококвалификовани	146	1,26%	39	0,62%
Виша стручна спрема	644	5,57%	193	3,05%
Висока стручна спрема	823	7,12%	742	11,73%
Укупно	**11.560**	100,00%	**6.320**	100,00%

Извор: АПР, Мапе подстицаја

Структура незапослености у 2020. години према полу указује на то да је учешће жена у незапосленом становништву више – са уделом од 60,25% у укупној незапослености. Иако се апсолутни број незапослених жена на евиденцији смањио током посматраног периода, учешће се повећало за око 3,6% у 2020. години, пошто се незапосленост мушкараца смањила више него незапосленост жена. До тренда смањења броја незапослених жена у посматраном периоду долази захваљујући активним мерама и политикама за унапређење положаја жена и родне равноправности. Системско увођење родне политике у јавну управу врши се с циљем успостављања једнаких могућности за сва лица, али у складу са појединачним различитостима. На наредној илустрацији приказана је структура незапослености према полу.

Илустрација 1.1.2.1в: Регистровани незапослени према полу, 2018 – 2020.

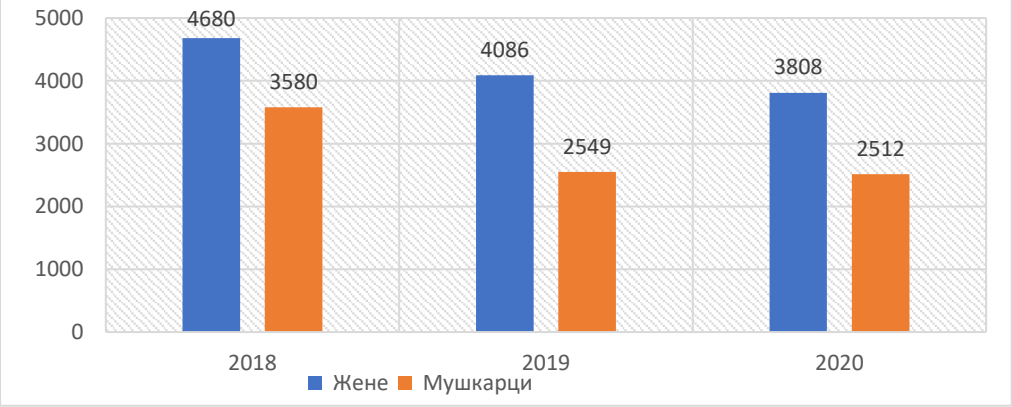

Извор: РЗС, Национална служба за запошљавање

1.1.2.2. ЗАРАДЕ

Према подацима са АПР-а за 2020. годину, просечна нето зарада у Панчеву је износила 59.363 динара, што је приближно републичком просеку (60.073 динара) и представља **раст од 17%** у односу на 2013. годину. У наредној табели представљени су упоредни нивои просечне зараде:

Табела 1.1.2.2а: Просечне нето зараде за 2013. и 2020. годину

	2013	2020
Панчево	**50.754**	**59.363**
Јужнобанатски округ	46.532	57.125
Србија	43.932	60.073

Извор: АПР

Према последњим подацима, просечна бруто зарада у Панчеву у јулу 2021. била је приближно на нивоу републичког просека и износила је 89.239 динара.

1.1.2.3. ПРЕДУЗЕТНИШТВО И МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА

1.1.2.3.1. Предузетници у Панчеву

На територији града Панчева послује преко 5.000 предузетничких фирми.

Табела 1.1.2.3.1а: Број предузетника у Панчеву

Број предузетника	2013	2018	2019	2020	2021[1]
Активних	5.024	5.167	5.275	5.475	5.602
Новооснованих	643	632	651	606	355
Брисаних / угашених	821	374	556	422	231

Извор: АПР, Мапе подстицаја

Број активних предузетника у периоду 2018 – 2021. године континуирано се повећавао, с обзиром на то да је број новооснованих предузетничких радњи у свакој години већи од броја угашених. У 2013. години, број новооснованих предузетничких радњи је био мањи у односу на број угашених. На крају прве половине 2021. године, према подацима Агенције за привредне регистре, било је активно 5.602 предузетника. Од овог броја финансијски извештаји су обрађени за 2.116 предузетничких радњи са 4.432 запослених.

Наредна табела илуструје основне податке и пословне перформансе предузетничких радњи чији су финансијски извештаји обрађени од стране АПР-а за претходне три године (*Напомена* -за 2018 годину дат је приказ података колико је АПР обрадио).

[1] Последње ажурно стање се односи на период 01.01 - 30.06.2021. године

Табела 1.1.2.3.1б: Финансијске перформансе предузетника у Панчеву (у 000 РСД), период 2018-2020

Финансијске перформансе предузетника	2018*	2019	2020
Број предузетника	222	2.164	2.116
Број запослених	853	4.228	4.432
Пословни приходи	4.528.250	19.704.596	20.096.502
Нето добитак	109.343	685.450	712.168
Број предузетника са нето добитком	186	1.644	1.483
Нето губитак	7.597	118.059	421.464
Број предузетника са нето губитком	22	311	451
Укупна средства	2.005.278	8.332.193	9.650.078
Капитал	708.354	3.020.198	3.043.660
Губитак	35.593	253.338	663.463
Број предузетника са губитком изнад висине капитала	33	276	370

Извор: АПР, Мапе подстицаја

Предузетници у Панчеву током 2020. године остварили су око 20 милијарди динара пословних прихода, повећање од 2% у односу на претходну годину. У привредној структури, доминантно је учешће микро предузећа и предузетника са учешћем од 89,34%, затим следе мала предузећа са 9,17%, те средња и велика предузећа чије учешће не прелази 2%. Структура предузећа према њиховој величини приказана је у наредној табели:

Табела 1.1.2.3.1в: Класификација правних лица према величини за град Панчево, 2020. година

Број правних лица у 2020.години који су предали финансијске извештаје АПР		% учешће у укупном броју:
Велика	3	0,18
Средња	22	1,31
Мала	154	9,17
Микро и предузетници	1.500	89,34
УКУПНО	**1.679**	**100**

Извор: АПР, Базе података из финансијских извештаја АПР

Град Панчево у сарадњи са Регионалном привредном комором Јужнобанатског округа реализује бројне заједничке активности у циљу подршке развоју предузетништва, повећања инвестиција и конкурентности као и подстицања развоја града Панчева и региона. Изузетно значајна у том смислу је и нова услуга – **Предузетнички хаб** отворен новембра 2021. у РПК Јужнобанатског округа у Панчеву, којом ће се пружити подршка за више од 10.000 предузетника Округа и подржати млади људи да започну свој бизнис, а такође подстаћи и женско, социјално и друге специфичне облике предузетништва.

1.1.2.4. Привредна друштва у Панчеву

Број привредних друштва се континуирано повећавао током периода 2019 – 2021. године. Значајан пад је забележен током 2019. године, када је број угашених предузећа у 2019. порастао за 508, у односу на претходну годину. На крају прве половине 2021. године, према подацима Агенције за привредне регистре, активно је 1.929 привредних друштава. Динамика у кретању броја активних, односно новооснованих и угашених привредних друштава у периоду 2018 – 2021. године и за 2013. годину приказано је у наредној табели.

Табела 1.1.2.4.1а: Број привредних друштва у Панчеву

Број привредних друштава	2013	2018	2019	2020	2021[2]
Активних	1.707	2.267	1.838	1.874	1.929
Новооснованих	132	102	140	136	73
Брисаних/угашених	37	58	566	100	18

Извор: АПР, Мапе подстицаја

Опште информације о броју привредних друштава, запослености и основним финансијским перформансама привредних друштава у Панчеву, евидентираних у Агенцији за привредне регистре, приказани су у наредној табели.

Табела 1.1.2.4.1б: Финансијске перформансе привредних друштава у Панчеву (у 000 РСД), период 2018-2020

Перформансе привредних друштава	2018	2019	2020
Број привредних друштава	1.553	1.524	1.530
Број запослених	13.305	12.819	13.188
Пословни приходи	127.543.017	124.751.185	138.836.539
Нето добитак	3.875.331	4.372.063	4.830.473
Број привредних друштава са нето добитком	859	893	871
Нето губитак	6.011.473	6.394.319	2.059.162
Број привредних друштава са нето губитком	443	399	433
Укупна средства	155.715.511	184.008.956	204.361.653
Капитал	85.622.188	88.037.523	92.233.243
Губитак	114.678.595	113.368.763	112.873.231
Број привредних друштава са губитком изнад висине капитала	428	385	400

Извор: АПР, Мапе подстицаја

Оно што је значајно јесте раст пословних прихода за око 14 милијарди динара у 2020. у односу на 2019. годину. Значајно је и да је у посматраном периоду забележен пад броја привредних друштава које остварују нето добитак, као и раст броја привредних друштава које бележе раст губитка изнад висине капитала.

[2] Последње ажурно стање се односи на период 01.01 - 30.06.2021. године

1.1.2.5. ИНДУСТРИЈА И ГРАЂЕВИНАРСТВО

1.1.2.5.1. Индустрија

Град Панчево располаже са две активне индустријске зоне – Северна индустријско-пословно-производна зона (коју чине Северна зона 1 и Северна зона 2), и Јужна индустријска зона, при чему је слободна зона формирана само у оквиру Северне индустријске зоне 1 и 2. Искоришћена површина је око 1.780 хектара, што чини 97% површине основаних зона. Основне карактеристике индустријских зона приказане су у наредној табели.

Табела 1.1.2.5.1а: Преглед индустријских зона, постојећих и у изградњи у Панчеву

Назив зоне	Адреса	Површина зоне (ha)	У употреби (%)	Могућност додавања погона	Број пословних субјеката	Слободна зона
Северна пословно - индустријска зона 1 Панчево	Улица 7. Нова бб	~100	84	Да	2	Постоји
Северна пословно - индустријска зона 2 Панчево	Улица Ратарска бб	~22,6	100	Да	1	Постоји
Јужна индустријска зона Панчево	Спољностарчевачка бр. 80	~1.680	100	Не	3	Не постоји

Извор: РЗС

Табела 1.1.2.5.1б: Најзначајнија предузећа из области индустрије, према критеријуму пословних прихода (у 000РСД) у Панчеву, за 2020. годину су:

Назив привредног друштва	***Пословни приходи (у 000 РСД) 2020. године***
„HIP-PETROHEMIJA AD“	29.437.208
„DOO ALMEX“	11.758.740
„ZF Serbia d.o.o.“	11.348.520
„GRANEXPORT DOO“	3.910.200
„DOO AGROMILENIJUM“	2.991.086
„AS-AGRO 99 d.o.o.“	2.275.898
„Industrija skroba Jabuka d.o.o.“	1.956.494

„HIP-PETROHEMIJA AD“ је активно акционарско друштво које послује на територији Панчева од 1975. године. Основна делатност предузећа јесте производња пластичних маса у примарним

облицима. Према класификацији Закона о рачуноводству спада у ред великих привредних друштава. Остварило је пословни приход на датум 31.12.2020. у износу 29,437 милијарду динара.

„DOO ALMEX“ је друштво које послује на територији Панчева од 1992. године. Основна делатност којом се бави је гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица. Спада у велика правна лица са оствареним годишњим пословним приходом од 11,758 милијарду динара у 2020. години.

„ZF Serbia d.o.o.“ је страна компанија пореклом из Немачке која се налази у Северној индустријској зони 1 од 2018. године. Делатност коју обавља је производња електичне и електронске опреме за моторна возила. Остварило је на дан 31.12.2020. пословни приход у износу 11,348 милијарду динара. Представља значајну страну директну инвестицију која је подстакла долазак нових инвеститора и утицала је на позитиван став о Панчеву као месту за улагање и пословање.

„GRANEXPORT DOO“ представља средње правно лице које послује на територији Панчева од 1999. године. Основна делатност коју обавља је производња млинских производа са годишњим пословним приходом 3,910 милијарду динара.

„DOO AGROMILENIJUM“ је средње правно лице које је остварило 2,991 милијарду динара пословних прихода на крају 2020. године. Основна делатност коју обавља спада у сектор пољопривреде, шумарства и рибарства, а то је гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица.

„AS-AGRO 99 d.o.o.“ је средње правно лице са оствареним годишњим пословним приходима у износу 2,275 милијарду динара у 2020. години. Послује на територији насељеног места Банатско Ново Село. Основна делатност коју обавља је трговина на велико житом, сировим дуваном, семењем и храном за животиње.

„Industrija skroba Jabuka d.o.o.“ је средње правно лице које послује на територији Панчева од 1999. године. Остварило је годишњи пословни приход у износу 1,956 милијарду динара. Основна делатност коју обавља је производња скроба и скробних производа.

НИС Рафинерија нафте у Панчеву послује у оквиру НИС АД Нови Сад као другог по величини привредног друштва у земљи. У Рафинерији се производе моторна горива Евро-5 стандарда, авио-гориво, течни нафтни гас, сировине за петрохемијску индустрију, уље за ложење, битумени и други нафтни деривати. У 2017. години Рафинерија у Панчеву је постала прво енергетско постројење у Србији које је од државних органа добило IPPC дозволу (интегрисана дозвола) о интегрисаном спречавању и контроли загађења животне средине којом се потврђује да је производни процес у Рафинерији у потпуности усклађен са највишим домаћим и европским стандардима у области заштите животне средине. Друга фаза модернизације Рафинерије нафте Панчево започела је 2017. године изградњом постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања. Ово постројење је пуштено у рад 2020. године што је допринело да панчевачка рафинерија постатне једна од најмодернијих у Источној Европи.
На основу уговора о изградњи термоелектране-топлане Панчево потписаног 2017. између компанија „ТЕ-ТО Панчево“ и кинеске компаније „Шангај Електрик Груп“, 2019. године је започета изградња овог веома значајног комплекса за даљи развој.

1.1.2.5.2. Грађевинарство

Најзначајнија предузећа из области грађевинарства, према критеријуму броја запослених у Панчеву, за 2020. годину су:

- „VODOPRIVREDNO DRUŠTVO TAMIŠ DUNAV DOO PANČEVO“ (106 запослених лица)
- „GRADJEVINSKO PREDUZEĆE FINNET-INŽENJERING DOO, PANČEVO“ (71 запослено лице)
- „DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU MERAC SKELE DOO, STARČEVO“ (29 запослених лица)
- „PREDUZEĆE ZA TRGOVINU I USLUGE KIZZA DOO PANČEVO“ (28 запослених лица)
- „SRBSTILE DOO Pančevo“ (20 запослених лица)
- „GP GAJIĆ MAG DOO PANČEVO“ (20 запослених лица)
- „GRAĐEVINSKO PREDUZEĆE STILL-NET DOO PANČEVO“ (18 запослених лица)

„VODOPRIVREDNO DRUŠTVO TAMIŠ DUNAV DOO PANČEVO“ је мало правно лице чија је основна делатност изградња хидротехничких објеката. Броји 106 запослена лица и остварило је пословни приход у износу 237,315 милиона динара крајем 2020. године.

„FINNET-INŽENJERING DOO, PANČEVO“ је мало грађевинско предузеће је запошљава 71 лице са годишњим оствареним пословним приходима у износу 452,833 милиона динара на датум 31.12.2020.

„MERAC SKELE DOO, STARČEVO“ је друштво са ограниченом одговорношћу из сектора грађевине основано 2009. године. Ово привредно друштво запошљава 29 лица и остварило је годишњи пословни приход од 401,277 милиона динара у 2020. години.

„PREDUZEĆE ZA TRGOVINU I USLUGE KIZZA DOO PANČEVO“ основано је 2006. године. У самом почетку је било усмерено на утовар и истовар робе виљушкарима, па како се повећавао обим посла, делатност је проширена у области нискоградње. Наручиоци овог предузећа су бројна привредна друштва на територији како Панчева, тако и Јужног Баната. Број запослених у овом предузећу је износио 28 лица крајем 2020. године.

„SRBSTILE DOO Pančevo“ је мало правно лице које обавља делатност из области осталих специфичних грађевинских радова. Послује на територији Панчева од 2014. године. Запосленост износи 20 лица са годишњим пословним приходима у износу 209,080 милиона динара крајем 2020. године.

„GP GAJIĆ MAG DOO PANČEVO“ је грађевинско привредно друштво које послује на територији Панчева од 2019. године. Остварило је пословни приход у износу 79,284 милиона динара крајем 2020. године и запошљава 20 лица.

„GRAĐEVINSKO PREDUZEĆE STILL-NET DOO PANČEVO“ је привредно друштво чија је основна делатност постављање водоводних, канализационих, грејних и климатизационих система. Запошљава 18 лица и остварило је годишње пословне приходе у износу 67,462 милиона динара крајем 2020. године.

Према подацима Републичког завода за статистику који се односе на Јужнобанатски управни округ, у делатности грађевинарства регистровано је 2.676 запослених у 2020. години, што износи 4,1 % од броја укупно запослених у Јужном Банату. Највећи број запослених у грађевинарству регистрован је у Панчеву (52%) од укупног броја запослених у делатности грађевинарства Јужнобанатског округа.

Вредност изведених грађевинских радова континуирано расте. Изузетак је претходна година, када је забележен пад услед неповољног утицаја пандемије ковида 19. Динамика вредности изведених радова приказана је у наредној табели.

Табела 1.1.2.5.2а: Вредност изведених грађевинских радова у претходном временском периоду у Панчеву (у 000 РСД)

Година	Укупно:	Зграде:	Остале грађевине:
2020	14.936.572	4.092.450	10.843.292
2019	18.441.820	2.700.455	15.741.365
2018	11.677.714	3.642.334	8.035.380
2017	7.955.167	3.423.916	4.531.251

Извор: РЗС

У наредној табели приказан је обим изведених радова у изградњи станова.

Табела 1.1.2.5.2б: Број и површина завршених станова у Панчеву, по годинама

Година	Број завршених станова – укупно:	Површина завршених станова – укупно:	Изграђени станови на 000 становника:
2020	430	39.557	n/a
2019	326	30.959	2.7
2018	266	22.195	2.2
2017	218	18.338	1.8

Извор: РЗС

Показатељи Републичког завода за статистику који се односе на просечну цену станова новоградње са подручја Јужнобанатског управног округа дат је као приказ у табели.

Табела 1.1.2.5.2в: Просечна цена станова новоградње – 2020.година / прво полугодиште

Територија (град, општина)	Просечна површина продатихстанова новоградње – m^2	Просечна цена продатих станова новоградње (РСД - апсолутна вредност)
ПАНЧЕВО	59	105.407

Извор: РЗС

У односу на исти период претходне године, смањена је просечна површина изграђених станова. Уједно, просечна цена продатих станова бележи раст у односу на претходну годину за 6%.

1.1.2.6. ИНВЕСТИЦИЈЕ

Укупне инвестиције у основна средства на подручју Панчева достигле су 152,6 милиона евра у 2019. години, при чему је највише инвестирано у домаћу и увозну опрему (70%) и грађевинске радове (23,91%), док је у земљиште, интелектуалну својину и култивисане биолошке ресурсе уложено 6,09% одсто. Укупне инвестиције у основна средства по техничкој структури, за 2019. годину приказане су у наредној табели.

Табела 1.1.2.6а: Укупне инвестиције у основна средства по техничкој структури, 2019. (у 000 евра)

	Укупно	Грађевински радови	Земљиште	Домаћа опрема	Увозна опрема	Култивисани биолошки ресурси	Интелект. својина
Панчево	152.599	36.493	2.546	20.201	86.612	6.502	243

Извор: РЗС

На плану директних инвестиција на територији Града, једина већа улагања привредних друштава са већинским страним власништвом забележена су у области прерада нафте и аутомобилске индустрије, а затим у области грађевинарства и трговини на мало.

Оно што је веома значајно јесте отварање фабрике за производњу компонената за електричне аутомобиле са Истраживачко-развојним центром од стране немачке компаније ZF Friedrichsxafen AG, која је у првој и другој фази пројекта уложила око 160 милиона евра и отворила до сада 1000 нових радних места.

Табела 1.1.2.6б: Највеће стране директне инвестиције у Панчеву

НАЗИВ ДРУШТВА	ДРЖАВА	ДЕЛАТНОСТ/ ГРАНА	ЛОКАЦИЈА	ГОДИНА ПОЧЕТКА УЛАГАЊА	ИЗНОС ИНВЕСТИЦИЈЕ У МИЛ. ЕВРА	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ
NIS Gazpromneft a.d.	Русија	Експлоатација сирове нафте	Јужна индустријска зона	2009	547,0	700
NIS Gazpromneft a.d[1].	Русија	Експлоатација сирове нафте	Јужна индустријска зона	2018	330,0	N/A
OOO Gazprom Energoholding[2]	Русија	Експлоатација сирове нафте	Јужна индустријска зона	2019	180,0	700
ZF Friedrichsxafen AG - ZF Serbia d.o.o.[3]	Немачка	Производња електричне и електронске опреме за моторна возила	Северна индустријска зона 1	2018	100,0	540
ZF Friedrichsxafen AG - ZF Serbia d.o.o.[4]	Немачка	Производња електричне и електронске опреме за моторна возила	Северна индустријска зона 1	2019	60,0	460
BROSE	Немачка	Аутомобилска индустрија	Северна индустријска зона 2	2019	~200	1.100 (до 2026.)
Messer Tehnogas a.d.	Након *приватизације* и удруживања капитала, од 1997. године *Техногас* АД послује у саставу система Messer Group GmbH – Немачка	Производња осталих гасова	Јужна индустријска зона	2014	5,0	46
Strabag AG - AD Vojvodinaput Pančevo	Након приватизације Аустрија	Грађевинарство	Гринфилд 1	2011	4,0	172
Aviv Arlon d.o.o.	Израел	Изградња стамбених и нестамбених зграда Трговина на мало	Милоша Обреновића 12	2010	N/A	500
Lidl Srbija KD	Немачка	Трговина на мало	Милоша Обреновића 14 Моше Пијаде бб	2018	N/A	80

[1] Изградња постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања Рафинерије нафте Панчево

[2]Изградња Термоелектране-топлане

[3]Фаза 1 инвестиционог пројекта

[4]Фаза 2 инвестиционог пројекта (није укључен планирани истраживачко-развојни центар)

Извор: Секретаријат за привреду и економски развој

Успешно спровођење овог пројекта, у сарадњи са Градском управом, учинило је да Панчево постане атрактивна локација за улагање и пословање. Оно што је карактеристично јесте тренд раста нових директних инвестиција.

Значајна улагања у Панчево настављена су 2020. године од стране друге немачке компаније „Brose“ која ће својом иновативном технологијом обогатити привредну слику Панчева. Основна делатност ове компаније је иновативна производња различитих врста електричних уређаја, вентилатора, нафтних пумпи и електромотора. Погони прве фазе ове инвестицији су отпочели рад половином 2021. године. План компаније је запошљавање 1.100 лица, што ће имати значајан утицај на укупан ниво запослености Панчева, а такође је успостављена сарадња са образовним институцијама како би се обезбедила одговарајућа квалификациона структура новозапослених.

Током 2021. године компанија „Messer Tehnogas“ је отворила нови погон у Панчеву, пуниоицу специјалних гасова и лабораторију. Објекат који је отворен представља трећи корак у развоју производње специјалних гасова у Србији (претходно је компанија 2014. године такође у Панчеву отворила пуниоицу хелијума).
У структури инвестиција по пореклу капитала, у Панчеву је доминантно учешће страног капитала 62,97%. Основни подаци о пореклу инвестираног капитала приказани су у наредној табели.

Табела 1.1.2.6в: Укупне инвестиције по пореклу капитала, 2019.година (у 000 евра)

	Укупно	Без ознаке	Домаћи капитал	Страни капитал	Мешовити капитал
Панчево	152.599	/	56.503	96.095	/

Извор: РЗС

У 2021. години панчевачку „ХИП Азотару“, произвођача минералних ђубрива и амонијака чија је процењена вредност била 11,6 милијарди динара, купило је из стечаја за 650 милиона динара. новосадско предузеће „Промист“. Азотара је била један од највећих привредних система на територији Града и њен значај је у великој вредности имовине - укупна површина од 1.258.705 m² државног земљишта (319 катастарских парцела на 9 КО Панчево–део 3), са изграђених 354 објекта у својини предузећа.

1.1.2.6.1. Brownfiled локације

Међу најважнијим индикаторима капацитета локалних самоуправа за генерисање инвестиција налази се понуда гринфилд и браунфилд локација, било у оквиру индустријских и, евентуално, слободних зона, било изван њих.
У Панчеву постоје следеће *Brownfield* локације:

- Локација 1: Хала Багремар у јавној својини
- Локација 2: Пивара Вајферт јавна својина, делом под дугорочним закупом привредног субјекта
- Локација 3: Црвени магацин[3]

[3] Сајт града Панчева (Braunfild lokacije- pancevo..rs)

Локација 1: Хала Багремар је локација која је у власништву града, међутим инфраструктура је у изградњи стога су неопходна значајна улагања. Величина земљишта је 3,92 ha, док објекти заузимају 6.935 m^2.

Локација 2: Пивара Вајферт величине земљишта 10.000 m^2, док објекти заузимају 7.298 m^2. Налази се у државној својини. Реконструкција је могућа по условима Закона о културним добрима.

Локација 3: Црвени магацин је у власништву града са површином од око 6.000 m^2. Прикључено је на водоводну, канализациону и електро-мрежу. Реконструкција је могућа по условима Закона о културним добрима.

***1.1.2.6.2. Greenfield* локације**

За време имплементације претходне Стратегије развоја, град Панчево је спровео низ активности са циљем побољшавања пословног окружења и стварања повољнијих услова за улагање и пословање привредних субјеката свих величина. Међу њима се нарочито издваја инфраструктурно опремање Северне индустријско-пословно-производне зоне која је припремљена као главна локација за реализацију гринфилд инвестиционих пројеката иностраних и домаћих инвеститора.

Поред постојећих - активних индустријских зона, у Панчеву су према важећим урбанистичким плановима предвиђене и нове гринфилд локације:

Северна пословно-индустријска зона 3 (северно од постојеће индустријске зоне Север 1) која обухвата површину од око 64 ha. За ово подручје донет је ПДР Северне индустријско-пословно-производне зоне 3 у Панчеву, на основу кога ће се приступити инфраструктурном опремању и привођењу намени зоне.

У јужном делу града према урбанистичко-планској документацији издвојен је простор за три гринфилд зоне ("Greenfield 1"„Greenfield 2“ и „Greenfield 3“) , који је тотално неопремљен:

"Greenfield 1" - индустријска зона је по ПДР-у лоцирана непосредно уз нафтно хемијски комплекс, на потезу између Панчева и Старчева, са десне стране локалног пута који повезује ова насеља. Предметна локација простире се на простору од 219,5 ha, а земљиште је у државној и приватној својини.

„Greenfield 2“ - локација индустријског комплекса по урбанистичком плану лоцирана између насеља Топола и Луке Дунав и на простору између магистралног пута М.1.9. и Азотариног канала. Површина обухвата износи око 77ha, од које је у власништву града око 47ha.

„Greenfield 3“ - планирани комплекс по урбанистичком плану је лоциран југоисточно од центра Панчева, испод насељеног места Старчево у правцу према реци Дунав. Укупна површина износи око 112ha, од које је у власништву града око 2%.

Да би се простор ове три локације трансформисао у урбани простор за развој „grinfild“ индустрије неопходне су велике припреме земљишта, што се пре свега односи на насипање терена, експропропријацију земљишта и опремање саобраћајном мрежом и инфраструктурним инсталацијама. Ове зоне леже на мочварном земљишту и због високог нивоа подземних вода захтевају огромна улагања, како би се добило квалитетно земљиште за изградњу. Из тих разлога град је покренуо активности да даље шири Северну индустријско-пословно-производну зону развијањем пословно производне зоне „Север 3“.

1.1.2.7. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

Општина Панчево је остварила суфицит у робној размени у 2020. години. У односу на 2019. годину извоз у Панчеву је повећан за 34%, док је увоз повећан за 48,5%.

У посматраном периоду, извоз Панчева чини 43,1% од укупног извоза јужнобанатске области, док увоз чини 42,1% укупног увоза јужнобанатске области. Покривеност увоза извозом је 144%.

У наредној табели приказане су основни подаци за робну размену током 2020. године.

Табела 1.1.2.7а: Преглед спољнотрговинске робне размене, период јануар-децембар 2020. године

Укупна робна размена (000 EUR)	Извоз (000 EUR)	Индекс 2020/ 2019	Учешће у извозу РПК (у %)	Увоз (000 EUR)	Индекс 2020/ 2019	Учешће у извозу РПК (у %)	Салдо (000 EUR)	Покривеност увоза извозом (у %)
575.488	339.673	134	43	235.815	148,5	42	103.858	144

Извор: РЗС

1.1.2.8. ПОЉОПРИВРЕДА

Физичко-географско подручје града Панчева је такво да погодује обиљем плодног и квалитетног земљишта, задовољавајућом количином воде и климатским условима, као и дугом произвођачком традицијом. Од укупне површине Панчева, која износи 756km^2, **84,6% заузимају пољопривредне површине,** те се пољопривреда издваја као једна од најважнијих делатности. Однос између површине и пољопривредног земљишта приказан је у наредној табели.

Табела 1.1.2.8а: Структура пољопривредног земљишта у Панчеву

Општина	*Површине (km ^{2})*	*% пољопривредне површине*
Јужни Банат	4.245	80,4
Панчево	756	84,6

Доминантна грана пољопривредне производње је ратарство, затим сточарство, а у развоју су виноградарство и воћарство. Најзаступљеније културе су кукуруз, пшеница, сунцокрет, шећерна репа и соја.

Структура пољопривредног **земљишта у државној својини, укупне површине 16.708** ha, је следећа:

- Најквалитетнијег земљишта 1 и 2 катастарске класе има 5.595,5 ha (33,63% од укупног пољопривредног земљишта)
- Земљишта 3 и 4 катастарске класе има 8.891,8 ha (53,44%)
- Земљишта слабијих катастарских класа 5, 6, 7, 8 заузимају 1.852,6 ha (12,94%).

Град Панчево је подељен на 11 катастарских општина (насеља): Старчево, Омољица, Иваново, Банатски Брестовац, Војловица, Долово, Банатско Ново Село, Качарево, Јабука, Глогоњ и Панчево.

Преглед површина пољопривредног земљишта у државној својини по катастарским општинама и културама дат је у наредној табели.

Табела 1.1.2.8б: Преглед површина пољопривредног земљишта у државној својини по катастарским општинама и културама

		Обрадиво						Остало				
		1	2	3	4	5	Обрадиво Укупно	7	8	9	Остало Укупно	Укупно:
Р.бр.	КО	Њива	Врт	Воћњак	Виноград	Ливада		Пашњак	Рибњаци, трстици и мочваре	Остало земљиште		
1	Банатски Брестовац	1.894,3452	0,382	99,5809	0,9851	56,7038	**2.051,997**	51,9575	48,4659	16,0891	**116,5125**	**2.168,5095**
2	Банатско Ново Село	556,8327	0	0	0,2561	0	**557,0888**	70,1136	0	0,1636	**70,2772**	**627,366**
3	Долово	1.813,9804	0	0,275	8,846	45,5774	**1.868,6788**	196,6225	22,4974	0,1595	**219,2794**	**2.087,9582**
4	Глогоњ	514,7345	0	0	0,0123	0,7794	**515,5262**	248,5791	73,1775	0,3622	**322,1188**	**837,645**
5	Иваново	201,0657	0	1,9733	0	3,7247	**206,7637**	226,2167	12,8928	0	**239,1095**	**445,8732**
6	Јабука	959,0448	0	1,0181	0,1439	0,4024	**960,6092**	602,2549	59,9749	0,0956	**662,3254**	**1.622,9346**
7	Качарево	1.309,1967	0	4,9253	0	0	**1.314,122**	31,0279	0	0,4749	**31,5028**	**1.345,6248**
8	Омољица	1.805,9939	0	2,9963	0	135,7319	**1.944,7221**	117,7189	57,8525	0,2233	**175,7947**	**2.120,5168**
9	Панчево	2.915,1118	2,9214	13,3305	1,1029	73,3529	**3.005,8195**	389,8712	75,3971	26,8931	**492,1614**	**3.497,9809**
10	Старчево	1.806,5243	0	0,5705	0,0426	9,4884	**1.816,6258**	61,4405	0	7,4044	**68,8449**	**1.885,4707**
11	Војловица	45,4375	0	0,4056	0	0	**45,8431**	16,9561	5,5266	0,0093	**22,492**	**68,3351**
12	Војловица 2	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	**0**
Укупно:		**13.822,2675**	**3,3034**	**125,0755**	**11,3889**	**325,7609**	**14.287,7962**	**2.012,7589**	**355,7847**	**51,875**	**2.420,4186**	**16.708,2148**

Извор: Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Панчева за 2021. годину

У државној својини се налази око 16.000 ha, док укупна површина пољопривредног земљишта износи око 64.000 ha, односно 84% територије ЈЛС Панчево.

Проблем са којим се сусреће локална самоуправа је неусклађеност катастарског стања земљишта у државној и приватној својини са стањем на терену. Наиме катастарске парцеле према подацима у РГЗ се не подударају са стањем на терену. У наставку је дат табеларни приказ прегледа површина пољопривредног земљишта у приватној и државној својини по катастарским општинама.

Табела 1.1.2.8в: Преглед површина пољопривредног земљишта у државној и приватној својини по катастарским општинама и по културама (у ha)

		Обрадиво						Остало				
		1	2	3	4	5	**Обрадиво Укупно**	7	8	9	**Остало Укупно**	**Укупно**:
Р.бр.	КО	Њива	Врт	Воћњак	Виноград	Ливада		Пашњак	Рибњаци, трстици и мочваре	Остало земљиште		
1	Банатски Брестовац	5.369,4777	0,5858	104,4673	10,3149	70,1662	**5.555,0119**	53,7534	65,0039	88,2216	**206,9789**	**5.761,9908**
2	Банатско Ново	8.907,9641	0	1,6241	31,545	7,3891	**8.948,5223**	70,1499	1,7461	138,704	**210,6**	**9.159,1223**
3	Долово	10.491,8785	0	3,5505	29,6434	154,5307	**10.679,6031**	197,5201	42,2609	137,6867	**377,4677**	**11.057,0708**
4	Глогоњ	3.050,811	0	0,6464	14,5868	0,7794	**3.066,8236**	250,8291	73,4171	47,757	**372,0032**	**3.438,8268**
5	Иваново	1.826,6864	0,0064	21,1604	17,5687	20,9605	**1.886,3824**	227,5776	25,8889	52,072	**305,5385**	**2.191,9209**
6	Јабука	3.367,2032	0	4,2425	19,3624	0,7194	**3.391,5275**	604,9495	63,5709	65,9893	**734,5097**	**4.126,0372**
7	Качарево	3.494,5298	0	4,9253	0,8819	0	**3.500,337**	31,2801	0	26,2172	**57,4973**	**3.557,8343**
8	Омољица	7.681,2117	0	7,6784	14,1681	193,4449	**7.896,5031**	124,2182	73,277	106,662	**304,1572**	**8.200,6603**

9	Панчево	8.168,0558	5,8116	111,3632	40,265	92,8935	**8.418,3891**	437,0997	102,6647	526,1817	**1.065,9461**	**9.484,3352**
10	Старчево	5.231,4235	0	13,0166	1,7159	22,4341	**5.268,5901**	74,0864	0,9536	61,223	**136,263**	**5.404,8531**
11	Војловица	701,4775	0,0776	24,9818	6,0358	0	**732,5727**	19,7013	5,5266	248,3452	**273,5731**	**1.006,1458**
12	Војловица 2	0	0	0	0	0	**0**	0	0	0	**0**	**0**
Укупно:		**58.290,7192**	**6,4814**	**297,6565**	**186,0879**	**563,3178**	**59.344,2628**	**2.091,1653**	**454,3097**	**1.499,0597**	**4.044,5347**	**63.388,7975**

Извор: Програм заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Панчева за 2021. годину

Према актуелном Просторном плану АП Војводине и према компаративним показатељима пошумљеност града Панчева требало би да износи око 12%.

1.1.2.8.1 Наводњавање и одводњавање

Појава сувишних вода условљена је неравномерним распоредом падавина на територији града Панчева, АП Војводине и суседних земљама, због подигнутог нивоа подземних вода и повећањем нивоа Дунава. У систему одводњавања изграђено је 1.200ha каналске мреже, док систем за наводњавање покрива укупно 791,34ha. Од тога, у наводњавању 560 ha учествују широкозахватне машине, док у наводњавању 231,34ha учествују тифони.

Град Панчево годинама уназад учествује на Конкурсу АПВ, Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство за суфинансирање уређења каналске мреже у функцији одводњавања са средствима од закупа државног пољопривредног земљишта. Том приликом се уређује каналска мрежа у 10 катастарских општина града Панчева у укупној дужини од 587,5 km. У 2021. години су урађене ћуприје на атарима.

1.1.2.8.2. Пољопривредне задруге и газдинства

На територији Панчева актуелно послује 7 регистрованих пољопривредних газдинства са статусом правног лица. У табели у наставку је дат списак 6 пољопривредних задруга које послују на територији Панчева.

Табела 1.1.2.8.2а: Преглед пољопривредних задруга које послују на територији Панчева

Рб	Назив пољопривредне задруге
1	ЗЗ „Клас“ Качарево
2	ЗЗ „Смедеревац 2010“ Долово
3	ЗЗ „Бојар“ Панчево
4	ЗЗ „Димић” Панчево
5	ЗЗ „Делиблатска пешчара“ Старчево
6	ЗЗ „Благосток Агро“ Долово

Већина задруга располаже са ограниченим финансијским и основним средствима (без земљишта и основних погона: сушара, хладњача, силоса, објеката за складиштење, дораду, паковање производа), што ограничава и њихове потенцијале у остваривању своје основне улоге – помоћ произвођачима у пласману производа.

Пољопривредне задруге најчешће функционишу у функцији „откупних станица“, тачније посредника ка прерађивачкој индустрији, у односу на коју, због сопствених слабости (разједињености, мале тржишне и економске снаге), имају мали утицај у процесу формирања откупних цена и услова откупа.

Задругарство се генерално суочава са са историјски наслеђеним организационо-статусним проблемима и неразвијеним капацитета савременог менаџмента који су неопходни за учешће на све конкурентнијем тржишту.

Током 2021. године започета је реализација Владиног Програма подршке развоју задругарства доделом бесповратних средстава за унапређење пословања и технолошки развој задруга на читавој територији РС. Сагласност да пољопривредне задруге са територије Панчева конкуришу за доделу средстава дао је Градоначелник Панчева и очекује се да овај и слични програми донесу значајнија побољшања стању задругарства у ЈЛС Панчево и Јужнобанатском округу.

1.1.2.9. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

Под највећим негативним утицајем актуелне пандемије Ковид 19 је била привредна делтаност туризам и угоститељство услед увођења мера сузбијања, ограниченог кретања и скраћења радног времена угоститељских објеката. То се значајно одразило на број посета туриста у целом свету као и на финансијске перформансе привредних субјеката из ове делатности.

Основна проблематика која прати ову грану делатности већ дужи низ година је недостатак квалификованог кадра, кувара и конобара, који би могли да испрате ниво захтеване услуге. Иако су ресторани и хотели узели учешће у обуци ученика, деца слабо долазе на праксу и не показују заинтересованост да усвоје практична знања. Сходно већ покренутим активностима, везано за сарадњу Министарства за образовање и привреде, спровођења дуалног образовања, очекује се да ће ученици излазити из школа много спремнији и обученији за процес рада.

У циљу спречавања пропадања хотелских капацитета, уведене су мере подршке ММСП у виду субвенција. Средства су додељена хотелу „Гранд хедонист“ Панчево, међутим и поред мера подршке дошло је до отпуштања радника и затварања појединих објеката.

Град Панчево није категоризовано туристичко место јер до сада није испуњавало услове за категоризацију. У Панчеву доминира пословни туризам, а највећи број ноћења се односи на смештај радника.

Табела 1.1.2.9а: Најважнији угоститељски објекти у Панчеву

Адреса објекта	Врста објекта	Категорија објекта
Његошева 4	„Борнео“ хотел	3 звездице
Кестенова 4	„Тамишки конаци“ коначиште	
Масарикова 3	„Кутко 2“ хотел	3 звездице
Трг Краља Петра I 8-10	„Гранд хедонист“ гарни хотел	4 звездице

Динамика броја туриста у Панчеву у периоду од 2017. до 2019. године приказана је на наредној илустрацији.

Илустрација 1.1.2.9а: Доласци туриста у Панчево, период 2017-2019

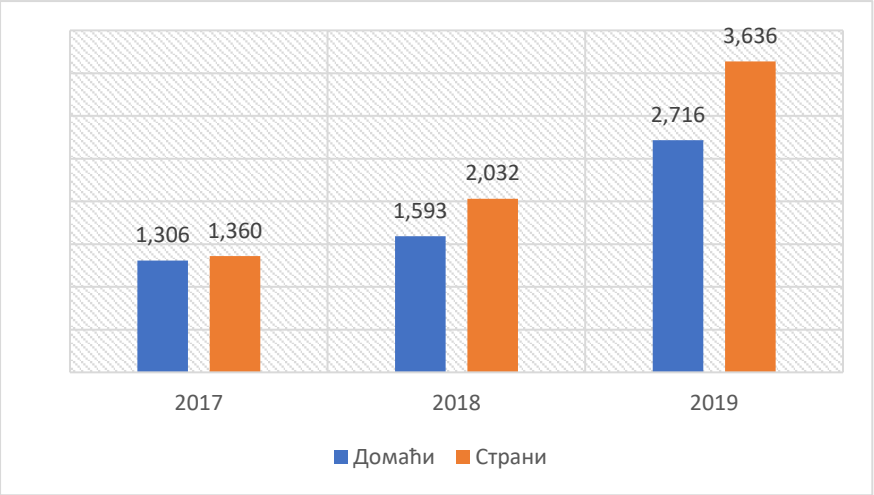

Извор: РЗС

Остварен број ноћења пратио је динамику броја туриста, те је током 2019. године забележен знатан пораст ноћења у Панчеву, пет пута већи у односу на претходну годину. Међутим, у 2020. години забележен број ноћења износио је 19.179, што је драстичан пад у односу на 2019. годину услед наведених околности. Динамика ноћења приказана је на наредној илустрацији.

Илустрација 1.1.2.9б: Ноћења туриста у Панчеву, период 2017-2020

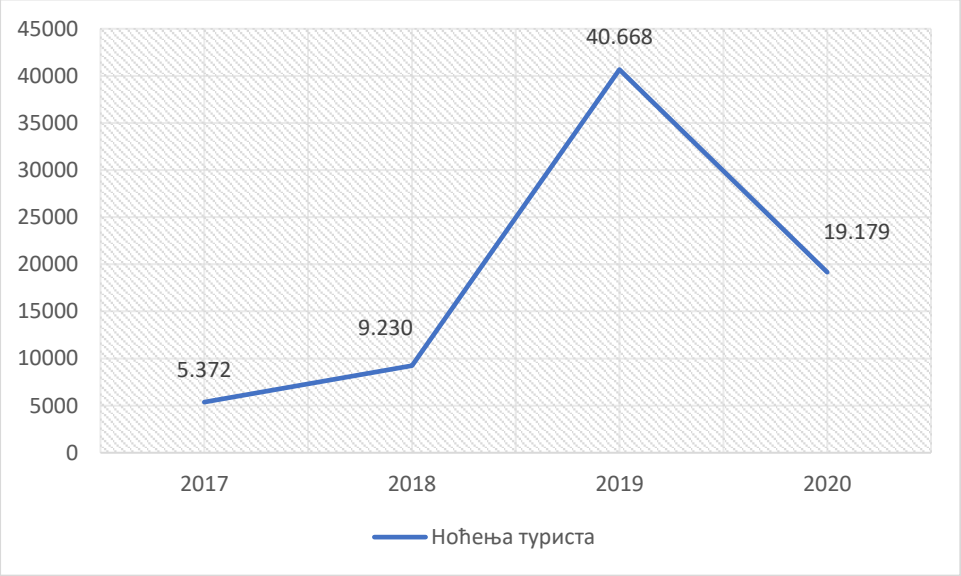

Извор: РЗС

У посматраном периоду приходи од локалне самоуправе од боравишне таксе расту у 2018. и 2019. години. Изузетак је претходна година, услед пандемије, те су приходи по овом основу знатно нижи. Приходи по основу боравишне таксе приказани су у наредној табели.

Табела 1.1.2.9б: Приходи Локалне управе града Панчева од боравишне таксе, период 2018-2020.

Година	Приход ЛУ од боравишне таксе
2018	2.565.200
2019	4.066.800
2020	1.355.360

Извор: РПК, РЗС

Град Панчево усмерен је ка развоју манифестационог туризма. Сваке године се организује око 150 различитих манифестација у којима учествују Туристичка организација Панчево као суорганизатор заједно са различитим ОЦД, сеоским удружењима грађана, удружењима младих, удружењима жена, међу којима су најзначајније манигестације: „Дани Вајферта“, „Новогодишњи базар“, „Ускршњи базар“, „Тракторијада“, прва манифестација ове врсте у Србији када је основана 2013. године, “Штрудлијада“, ове године одржана по 22. пут и „Сланинијада“ са традицијом одржавања од 1987. године.

За Туристичку организацију града Панчева најважнија манифестација је „Дани Вајферта“ која расте из године у годину, побољшава се и привлачи све више посетилаца. Манифестације у 2019. години обележиле су не само велику посећеност становника Панчева, већ и посетилаца из других градова Србије. На статистику о броју ноћења, која показује раст у периоду 2017 – 2019. године поред пословног је утицао и манифестациони туризам.

Поред тога, Панчево свој туристички потенцијал сагледава и у повезивању са туристичким прометом у непосредном окружењу, односно укључењем у туристичку понуду Београда (што је био и један од приоритетних циљева претходне Стратегије развоја). Са аспекта нових трендова у туризму, данас Панчево претендује развоју пословног туризма, јер већина ноћења је остварена од стране пословних људи, те у складу са овим, повезивање са понудом Београда у правцу конгресног туризма и изградњом инфраструктуре ове намене. Циљна група посетиоца Панчева нису туристи Београда, који обилазе метрополе са њиховим атракцијама, већ сами Београђани, житељи метрополе, који лаганом вожњом аутом од пола сата, могу да уживају и одмарају у тотално другачијем природном и културном амбијенту. Развој туризма свакако подразумева повезивање са осталим атрактивностима Јужнобанатског округа, као што су Делиблатска пешчара -највећа пустиња у Европи са површином од 35.000 ha и богатим екосистемом (флора са преко 200 врста), град Вршац, речни туризам на Дунаву и др.

1.1.2.10. ДЕЛАТНОСТИ ТРГОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ УСЛУГА

1.1.2.10.1. Трговинске услуге

Према броју регистрованих запослених, сектор трговине, заједно са поправком моторних возила, има други највећи значај за формирање запослености на територији града Панчева у 2020. години. У наредној табели дат је приказ кретања запослености у овом сектору и може се закључити да је све већи број становника у Панчеву запослен у овом сектору, изузев 2020. године где је остварен пад броја запослених за 119 лица у апсолутном износу.

Табела 1.1.2.10.1а: Број регистрованих запослених у сектору делатности трговине на велико и мало и поправка моторних возила, 2013 – 2020. године

Година	Број регистрованих запослених	Учешће у укупној регистрованој запослености
2020.	5.841	18,24%
2019.	5.960	19,39%
2018.	5.631	18,82%
2017.	5.539	19,03%
2016.	5.377	18,86%
2015.	4.871	16,98%
2014.	2.038	9,97%
2013.	1.994	9,56%

Извор: Републички завод за статистику, Општине и региони у Републици Србији, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. година

У области трговине највећи број запослених је у трговини на велико робом широке потрошње. Структура запослености у области трговине приказана је на наредној илустрацији.

Илустрација 1.1.2.10.1а: Број запослених у привредним друштвима у области трговине у Панчеву, за 2020. годину

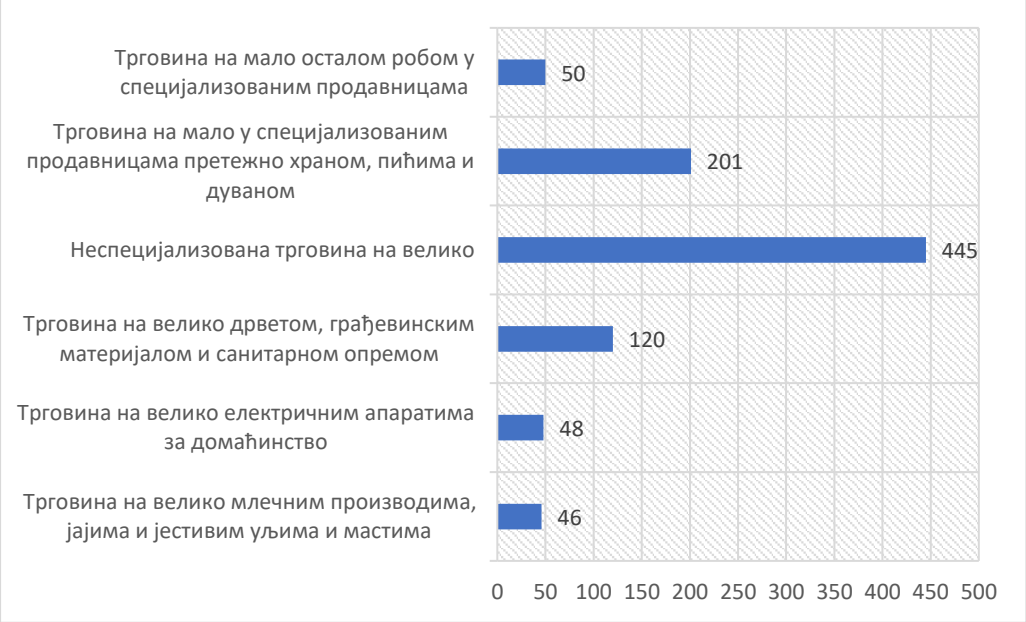

Извор: Координациони тим Панчева

На територији Панчева налази се највећи малопродајни тржни центар у Јужном Банату - „BIG Pančevo“ који у својој понуди нуди велики број домаћих и страних брендова, бројне ресторане и биоскопске сале, дечије играонице и пространи паркинг. Свечано отварање је одржано 2019. године. Од великих трговачких ланаца/супермаркета малопродајне објекте у Панчеву имају: Delhaize, Mercator, Lidl, Dis и Подунавље.

1.1.2.10.2.Финансијске услуге

На територији града Панчева активно послује 16 домаћих и иностраних банака и 5 осигуравајућих друштава, које пружају широк број услуга физичким и правним лицима на територији општине. Банке које послују у Панчеву су приказане у наредној табели, као и локације и број њихових експозитура.

Табела 1.1.2.10.2а: Банке које послују на територији Панчева, 2020. година:

Р.бр	Назив банке	Адреса експозитуре	Број експозитура
1	Sberbank	Карађорђева 8	1
2	Addiko Bank	Генерала Петра Арачића 5	1
3	Erste Bank	Трг краља Петра I 10; Милоша Обреновића 12/III/4	2
4	Xalkbank	Трг краља Петра I 8-10	1
5	Комерцијална банка	Генерала Петра Арачића 4-6	1
6	OTP банка	Трг краља Петра I 11	2
7	AIK банка	Карађорђева 2/Б	1
8	Banca Intesa	Милоша Црњанског 1; Карађорђева 2-4	2
9	Credit Agricole	Карађорђева 21	1
10	Eurobank	Генерала Петра Арачића 2	1
11	NLB банка	Карађорђева 2-4	1
12	Opportunity банка	Браће Јовановић 40	1
13	Поштанска штедионица	Војводе Живојина Мишића 2; Краља Милана Обреновића 7; Трг слободе 2-6; Војвођански булевар 30/А Вељка Влаховића 18	5
14	ProCredit Bank	Милоша Обреновића 19	1
15	Raiffeisen Bank	Генерала Петра Арачића 4-6	1
16	UniCredit Bank	Војводе Радомира Путника 22	1
УКУПНО		**24**	

У наставку су приказане осигуравајуће куће у Панчеву, њихове локације и број експозитура.

Табела 1.1.2.10.2б: Осигуравајуће куће које послују на територији Панчева, 2020. година:

Р.бр	Назив осигуравајуће куће	Адреса експозитуре	Број експозитура
1	Дунав осигурање	Масарикова 4	1
2	UNIQA осигурање	Змај Јове Јовановића 5/А	1
3	Триглав осигурање	Карађорђева 11	1
4	Generali осигурање	Максима Горког 5	1
5	Wiener Stadtische осигурање	Милоша Обреновића 5/А	1
УКУПНО		**5**	

У погледу запослености, финансијске делатности и осигурање су учествовали у регистрованој запослености са око 1% током целог анализираног периода (изузев 2015. године – 3,32%). Евидентиран је континуитет апсолутног броја запослених у овим делатностима током протеклих неколико година. Доступност квалитетних финансијских услуга је значајно за подршку повећању обима привредне активности и важна је детерминанта привредних услова. У наредној табели дат је приказ кретања броја регистроване запослености према општини рада у сектору финансијске делатности и делатности осигурања.

Табела 1.1.2.10.2в: Регистрована запосленост у финансијским делатностима и осигурању, 2013 – 2020. године

Година	Број регистрованих запослених	Учешће у укупној регистрованој запослености
2020.	457	1,43%
2019.	508	1,65%
2018.	496	1,66%
2017.	466	1,60%
2016.	491	1,72%
2015.	953	3,32%
2014.	352	1,72%
2013.	364	1,75%

Извор: Републички завод за статистику, Општине и региони у Републици Србији, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019. и 2020. година

Веза између претходне Стратегије и новог Плана развоја у области „Привредни развој“

У наставку је дат табеларни преглед остварења 4 стратешка приоритета претходне Стратегије развоја, који су се односили на циљеве које покрива актуелна планска област „Привредни развој“ а где ће од посебног значаја бити пројектне активности који имају утицај на нови плански циклус и за које је препоручено да се наставе и даље.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1 : Унапређивање пословног амбијента

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2 : Повећање запослености кроз увођење стимулативних мера у области локалног економског развоја и запошљавања

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4: Унапређивање пољопривредне производње и атарске инфраструктуре

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 11: Развој туризма, укључивање туристичке понуде Панчева у понуду Београда

Обзиром на чињеницу да је претходна Стратегија развоја креирана пре доношења нове законске регулативе и дефинисаног методолошког оквира, у њеној разради приоритета присутан је велики број детаљних активности. **У складу са новом методологијом, убудуће детаљно разрађене активности неће бити део Плана развоја као кровног развојног акта ЈЛС већ средњорочних планова који ће операционализовати усвојене циљеве и мере из Плана развоја.** Овај приступ важи како за планску област „Привредни развој“, тако и за све остале области планирања.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1 : Унапређивање пословног амбијента			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
1.1 Програм мера подршке за развој МСПП	1.1.1 Оснивање Фонда за развој привреде	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.1.1 Оснивање Фонда за развој привреде - Израда Програма за локални економски развој града Панчева за 2018. годину (- Формирање Тима; - Креирање Програма)	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	Подршка МСПП сектору за унапређење услова пословања – Јавни конкурс за доделу бесповратних средстава предузетницима, микро и малим правним лицима за куповину машина и опреме за 2015/2016 годину	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	1.1.2 Сарадња са пословном заједницом	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Подршка за развој инвестиционих пројекта домаће привреде из сектора ММСП у Северној пословној зони	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Подршка микро и и малим предузећима и предузетницима-конкурс/и	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Подршка развоју женског предузетништва- конкурс	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Новогодишњи базар	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Пројекат „Радном праксом до нових радних места у Јужном Банату“	Реализовано	

	1.1.3 Промовисање концепта предузетништва и подизање нивоа предузетничке културе	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	1.1.3 Промовисање концепта предузетништва и подизање нивоа предузетничке културе - Реализација пројекта „Едукуј се, запосли се“	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Пројекти за подршку промоцији туризма и занатства	Реализовано	Акција би требало да се настави
	Подршка промотивним активностима МСПП сектора	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	1.1.4 Дефинисање зоне унапређеног пословања у Старом градском језгру	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.1.5 Израда студије браунфилд објеката и локација, са потенцијалним решењима за њихову ревитализацију	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Покретање поступка за изградњу објекта „Златна штука“	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Реконструкција Вајфертове пиваре (фазно)	У току	Акција је започета и требало би да се настави
1.2 Унапређење привлачења инвестиција	1.2.1 Формирање центра за издавање грађевинских дозвола (ЦИД) - Уведено електронско издавање грађевинске дозволе	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	1.2.2 Сетификација града Панчева по BFCSEE стандарду – надзорна провера	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	1.2.2 Израда стратегије привлачења инвестиција	Реализовано	
	1.2.2 Реализација стратегије привлачења инвестиција - Усвајање и имплементација Акционог плана за 2020. годину за Стратегију привлачења инвестиција	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.2.3 Унапређивање управљања капиталним инвестицијама	Реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Сарадња са потенцијалним инвеститорима	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Учешће на међународним и домаћим сајмовима	Реализовано	Акција би требало би да се настави

	1.2.4 Сарадња са институцијама НАЛЕД, СКГО, ВИП, СИЕПА, РЦР Банат, Сенат привреде Србије и др.	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Увођење инвеститора у Северну индустријску зону – 1. и 2. фаза инвестиције ZF-a	Реализовано	
	Увођење инвеститора у Северну индустријску зону – 1. фаза. „Brose“	Реализовано	
	Увођење инвеститора на локацију у близини Хиподрома „FIREFLY PRODUCTIO NS"	Реализовано	
	Увођење инвеститора у Северну индустријску зону 1 – MKKliniken AG (NAVAL BOXCAL-d.o.o. Beograd)	Реализовано	
	Проширење Слободне зоне Београд на територију града Панчева (у оквиру Северне зоне 1 и 2)	Реализовано	
	Суфинансирање пројеката из области привреде	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	1.2.5 Рационалније коришћење ресурса кроз јачање јавно-приватног партнерства	Реализована су 3 уговора о ЈПП	
	Изградња нових капацитета за производњу топлотне енергије	У припреми	
	Пројекат ЈПП Изградња и одржавање локалне путне инфраструктуре	Реализовано	
	Избор приватног партнера за ЈПП за систем јавног осветљења	Реализовано	
	Пројекат ЈПП за финансирање, изградњу, управљање и одржавање објеката и постројења за третман комуналног отпада на територији града Панчева	У припреми	Акција би требало би да се настави
	Пројекат концесије за јавну услугу поверавања обављања делатности домаћег линијског превоза путника на територији града Панчева и изградња нове аутобуске станице	Реализовано	
	1.3.1 Израда пројектно- техничке документације за фазно опремање Северне индустријске зоне	Реализовано	

1.3 Инфраструк-турно опремање радних зона	1.3.1 Израда пројектно- техничке документације за фазно опремање Северне индустријске зоне - Техничка документација за Надину кривину	Реализовано	
	1.3.2 Фазно инфраструктурно опремање Северне индустријске зоне - Израда техничке документације и извођење радова на изградњи улице 7. нова, деоница IV	Реализовано	
	1.3.2 Фазно инфраструктурно опремање Северне индустријске зоне	Реализовано	
	Уређење каналске мреже у Северној индустријској зони за одвођење атмосферских вода	Реализовано	
	1.3.2 Фазно инфраструктурно опремање Северне индустријске зоне 1. Изградња кружног тока – израда техничке документације 2. Проширење зоне – Израда Плана детаљне регулације 3. Изградња тротоара поред саобраћајница улица 7. Нова и Црепајски пут у СИЗ 4. Израда пројектно техничке документације за изградњу фекалне канализационе мреже у Северној индустријској зони – II фаза 5. Изградња фекалне канализационе мреже у Северној индустријској зони – II фаза 6. Израда техничке документације за радове на каналима за потребе одвођења вода са подручја „Северне индустријске зоне“ у Панчеву	Реализовано	
	1.3.2 Фазно инфрасруктурно опремање Северне индустријске зоне - Завршетак Црепајачког пута - Трећа фаза 7. нова	Реализовано	
	1.3.2 Фазно инфрасруктурно опремање Северне индустријске зоне - Завршетак Црепајачког пута	Реализовано	

	1.3.2 Израда пројектно техничке документације за Потамишки колектор	Реализовано	
	1.3.3 Израда пројектно- техничке документације за фазно опремање трговинско пословне зоне Мали Рит	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.3.4 Реализација I фазе инфраструктурног опремања трговинско пословне зоне Мали Рит	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.3.5 Изграђена канализација у Старој Утви	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	1.3.6 Инфраструктурно опремање greenfield локација	Реализовано је инфраструктурно опремање северне зоне 1 и 2	
1.4 Побољшање имиџа града	1.4.1 Приступање процесу брендирања града Панчева	Није реализовано	
	1.4.2 Утврђивање идентитета града	Није реализовано	
	1.4.3 Развој новог идентитета - бренда града	Није реализовано	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2 : Повећање запослености кроз увођење стимулативних мера у области локалног економског развоја и запошљавања			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
2.2. Пружање подстицаја за почетнике у бизнису и технолошке вишкове	2.2.1 Увођење олакшица и подстицаја - Конкурс за набавку машина и опреме за МСПП сектор (- у оквиру одлука града Панчева имплементиране олакшице - реализован конкурс за подстицаје намењен МСПП сектору)	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	2.1.1 Увођење олакшица и подстицаја - ЛАПЗ	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	2.2.2 Подршка старим занатима и домаћој радиности - Новогодишњи базар	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
2.3 Стварање услова за запошљавање технолошких вишкова и незапослених кроз обуке за дефицитарна занимања	2.3.1 Ангажовање привредних друштава и образовних установа у циљу обуке технолошких вишкова и незапослених - Подизање капацитета незапослених	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	2.3.1 Ангажовање привредних друштава и образовних установа у циљу обуке технолошких вишкова и незапослених лица - Реализација мере ЛАПЗ-а, у наставку:	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Стручна пракса	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави

	Јавни радови за категорију теже запошљаваних лица	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Јавни радови за категорију теже запошљаваних лица (Спроведен јавни конкурс)	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Студентска летња пракса	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Правно - финансијско саветовање у пословању	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Сајам запошљавања	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Унапређење конкурентности средњих школа путем побољшања услова за извођење практичне наставе	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Програм подршке почетницима у бизнису	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Субвенције почетницима у бизнису - Самозапошљавање	Реализовано - Континуирано сваке године	Акција би требало би да се настави
	Женско предузетништво –самозапошљавање	Реализовано - сваке године	Акција је би требало би да се настави
	Субвенције за отварање нових радних места	Реализовано -	Акција би требало би да се настави

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4 : Унапређивање пољопривредне производње и атарске инфраструктуре			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
4.1. Планирање и подршка развоју пољопривреде	4.1.1 Доношење стратегије развоја пољопривреде за период 2016-2020. Година	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.1.2 Доношење годишњег Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево	У току	Акција је започета и требало би да се настави (Законска обавеза)
	4.1.3 Промоције задругарства и удруживања - Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја - подршка ОЦД (- Доношење Програма мера подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за град Панчево за 2017. годину)	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.1.4 Формирање аграрног фонда 2016 - Програм подршке за спровођење пољопривредне политике и политке руралног развојаподршка пољпоривредним газдинствима-конкурс	Реализована	Акција би требало би да се настави
	4.1.5 Конкурс за стимулативне мере за пољопривредна удружења и кластере - Јавни позив за суфинансирање пројеката/програма из области пољопривреде и руралног развоја за град Панчево - Подршка удружењима грађана	Реализована	Акција би требало би да се настави

	4.1.6 Оснивање пољопривредног инкубатора	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.1.7 Покретање иницијативе за повећање доступности ветеринарских савета и служби у селима	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	4.1.8 Израда годишњих програма „зелене тезге“	У току	Акција је започета и требало би да се настави
4.2 Програми заштите, уређења и коришћења пољопривре-дног земљишта	4.2.1 Израда планова комасације за Долово, Качарево, Иваново и спровођење постојећих планова - Измена постојећих планова комасације и реализација комасације к.о. Глогоњ	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.2.1 Израда планова комасације за спровођење постојећих планова комасације Пројекат: Комасација (град Панчево), Пољопривреда	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	Реализација комасације у к.о. Глогоњ	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.2.1 Израда планова комасације за Долово, Качарево, Иваново и спровођење постојећих планова комасације	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.2.2 Утврђивање квалитета земљишта и израда педолошке карте	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.2.3 Унапређење транспарентности у изради годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта и процедуре закупа	Реализована	Акција би требало би да се настави
	4.2.4 Унапређивање рада пољочуварске службе	У току	Акција је започета и требало би да се настави
4.3 Унапређи-вање	4.3.1 Уређење атарских путева	Реализована	Акција би требало би да се настави

пољопривре-дне инфраструк-туре	4.3.1 Уређење атарских путева (1) Редовно одржавање атарских путева преко ЈП „Дирекција за изградњу и уређење Панчева“ (2) Израда техничке документације и извођење радова на реконструкцији атарског пута Глогоњ-Црепајаа заштитом постојећег нафтовода преко ЈП „Дирекција за изградњу и уређење Панчева“	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	4.3.2 Подизање ветрозаштитних појасева на територији града према пројекту	Реализована	Акција би требало би да се настави
	4.3.2. Пројекат: Главни пројекат подизања ветрозаштитних појасева на територији општине Панчево	Реализована	Акција би требало би да се настави
	4.3.3 Изградња и опремање отресишта	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.3.4 Одржавање канала Панчевачки 33, 33а и АТП канала	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	4.3.5 Одржавање каналске мреже према оперативном плану	Реализована	Акција би требало би да се настави
	Чишћење и уклањање дивљих депонија расутих по атару	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Уређење каналске мреже у функцији одводњавања пољопривредног земљишта	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.3.6 Привремено ограђивање сметлишта у насељеним местима	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
4.4 Програми, едукације и акције	4.4.1 Подршка за контролу квалитета, сертификацију, маркетинг производа и могућност извоза пољопривредних производа	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.4.2 Годишњи програми едукације пољопривредних произвођача	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	4.4.3 Едукације о домаћим и страним изворима финансирања и изради предлога пројеката	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	4.4.4 Организација акције са грађанима и ОЦД „Недеље борбе против амброзије“ на целој територији града	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.4.5 Промоција изградње компосишта у пољопривредним газдинствима	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.4.6 Информатор за пољопривредна, привредна, ловачка и друга удружења	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	4.4.7 Јавне презентације годишњих програма и резултата рада на унапређивању пољопривредне инфраструктуре	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 11: Развој туризма, укључивање туристичке понуде Панчева у понуду Београда			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
11.1 Ревизтализација Старог градског језгра и унапређење приобаља	11.1.1 Завршетак изградње Старог градског језгра према постојећој пројектној документацији - по фазама	Реализована прва и друга фаза радова	Акција је започета и требало би да се настави
	11.1.2 Реконструкција улица у приобаљу	У припреми	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	Израда техничке документације и извођење радова на уређењу приобаља реке Тамиш	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	11.1.3 Реконструкција Народног музеја (фазно)	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	11.1.4 Реконструкција Вајфертове пиваре	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	11.1.5 Реконструкција Црвеног магацина према студији изводљивости (фазно)	Није реализовано	
	Инвестиционо одржавање дела пешачке зоне око зграде Градске управе са пратећом документацијом	Реализовано	
	11.1.6 Доношење одлуке о коришћењу приобаља	Реализовано	
	11.1.7 Адаптација објекта који користи удружење риболоваца Марко Кулић	Није реализовано	
	11.1.8 Изградња пасареле/ висећег моста преко Тамиша	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	11.1.9 Обнова Светионика на ушћу Тамиша у Дунав и изградња пешачкобициклистичке стазе до Светионика	Реализовано	
	11.1.10 Коришћење приобаља реке Тамишу за спортскорекреативне, туристичке и културне садржаје	Реализовано	

	11.1.11 Успостваљање јавног превоза - речне линије до Беле Стене	Није реализовано	
	11.1.12 Стварање услова за реконструкцију Провијант магацина	Није реализовано	
11.2 Унапређивање туристичке понуде	11.2.1 Акциони план развоја туризма	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	11.2.2 Постављање стандардне туристичке сигнализације	Реализовано	
	11.2.3 Унапређивање привредних туристичких манифестација	Реализовано	
	11.2.4 Изградња музеја Неолитске културе у Старчеву	Није реализовано	
	11.2.5 Изградња туристичке инфраструктуре на Пољавици - Формирање едукативне пешачке стазе	Није реализовано	
	11.2.5 Изградња туристичке инфраструктуре на Пољавици - Реализација промотивних активности у оквиру Годишњег програма управљања парка природе "Пољавица" за 2019	Реализовано	
	11.2.5 Изградња туристичке инфраструктуре на Пољавици	Реализовано	
	11.2.6 Изградња пешачко-бициклистичких стаза	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Партиципативно буџетирање	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Повећање функционалности понтона на реци Тамиш	Реализовано	
	Партиципативно буџетирање - набавка туристчког пловила и неопхуодне опреме	Реализовано	

1.2. СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

1.2.1. ОБРАЗОВАЊЕ

На територији Панчева актуелно постоји 21 основна школа, 10 средњих школа и 2 предшколске установе. У следећој табели дат је преглед средњих школа заједно са Музичком и Балетском школом:

Табела 1.2.1а: Преглед средњих школа у Панчеву

РБ	Назив установе	Адреса
1	Медицинска школа „Стевица Јовановић“ Панчево	Пастерова 2
2	Балетска школа „Димитрије Парлић“ Панчево	Жарка Зрењанина 25
3	Електротехничка школа „Никола Тесла“ Панчево	Максима Горког 7
4	Економско – трговинска школа „Паја Маргановић“	Ослобођења 25
5	Пољопривредна школа „Јосиф Панчић“ Панчево	Новосељански пут 31
6	Гимназија „Урош Предић“	Игњата Барајевца 5
7	Музичка школа „Јован Бандур“ Панчево	Војводе Живојина Мишића 3
8	Техничка школа „23.мај“ Панчево	Браће Јовановића 89
9	Машинска школа „Панчево“	Браће Јовановића 103
10	Школа за основно и средње образовање „Мара Мандић“	Цара Душана 34

Извор: Сајт средњешколе.едукација.рс

Табела 1.2.1б: Преглед основних школа у Панчеву

РБ	Назив установе	Адреса
1	Балетска школа “Димитрије Парлић”	Жарка Зрењанина 25
2	Музичка школа „Јован Бандур“ Панчево	Војводе Живојина Мишића 3
3	Основна школа “Борисав Петров Браца”	Жарка Зрењанина 179
4	Основна школа “Братство јединство”	Петерфи Шандора 33-35
5	Основна школа “Бранко Радичевић”	Властимира Жестића 21
6	Основна школа “Исидора Секулић”	Јанка Вукотића 7
7	Основна школа “Јован Јовановић Змај”	Змај Јовина 3
8	Основна школа “Мирослав Мика Антић”	Душана Петровића Шанета 11
9	Основна школа “Стевица Јовановић”	Браће Јовановића 75
10	Основна школа “Свети Сава”	Војвођанска бб
11	Основна школа “Васа Живковић”	Карађорђева 87
12	Школа за основно и средње образовање “Мара Мандић”	Цара Душана 34
13	Основна школа “Ђура Јакшић”	Лава Толстоја 30
14	Основна школа “Вук Стефановић Караџић” – Старчево	Иве Лоле Рибара 2
15	Основна школа “Жарко Зрењанин” – Банатско Ново Село	Маршала Тита 75
16	Основна школа “Жарко Зрењанин” – Качарево	Херцеговачка 12
17	Основна школа “4. октобар” – Глогоњ	Трг Маршала Тита 8
18	Основна школа “Аксентије Максимовић” – Долово	Аксентије Максимовић 1
19	Основна школа “Доситеј Обрадовић” – Омољица	Трг Светог Саве 3
20	Основна школа “Гоце Делчев” – Јабука	Трг Бориса Кидрича 10
21	Основна школа “Моша Пијаде” – Иваново	29. новембра 56-58
22	Основна школа “Олга Петров” – Банатски Брестовац	Олге Петров 1

Извор:Сајт средњешколе.едукација.рс

Табела 1.2.1в: Преглед предшколских установа у Панчеву

РБ	Назив установе	Адреса
1	Предшколска установа „Дечја радост“	Жарка Зрењанина 25
2	Предшколска установа „Кефалица“/ приватна ПУ	Светозара Милетића 17

Извор:Сајт средњешколе.едукација.рс

Поред наведених установа, постоје и 3 приватне високошколске установе и приватна средња стручна школа „Визија“.

Структура образовања за 2011. годину, према последњем попису становништва:

Број становника старијих од 15 година	105.892
Без основног образовања	2.527
Непотпуно основно образовање	8.479
Потпуно основно образовање	20.853
Средње образовање	57.975
Више образовање	6.250
Високо образовање	9.589
Непознато	219

Број деце у предшколским установама

Предшколска установа „Дечја радост“	2.898
Предшколска установа „Кефалица“/ приватна ПУ	75

	2019/2020.	2020/2021.	2021/2022.
Број ученика основних школа	9.902	10.028	9.865
Број ученика средњих школа	5.379	5.418	5.372

Број ученика и студената

У наредној илустрацији дат је приказ кретања броја уписаних ученика у средње школе у Панчеву за период 2019 – 2021. године:

Илустрација 1.2.1а: Кретање броја ученика у средњим школама у Панчеву, период 2019 – 2021. године

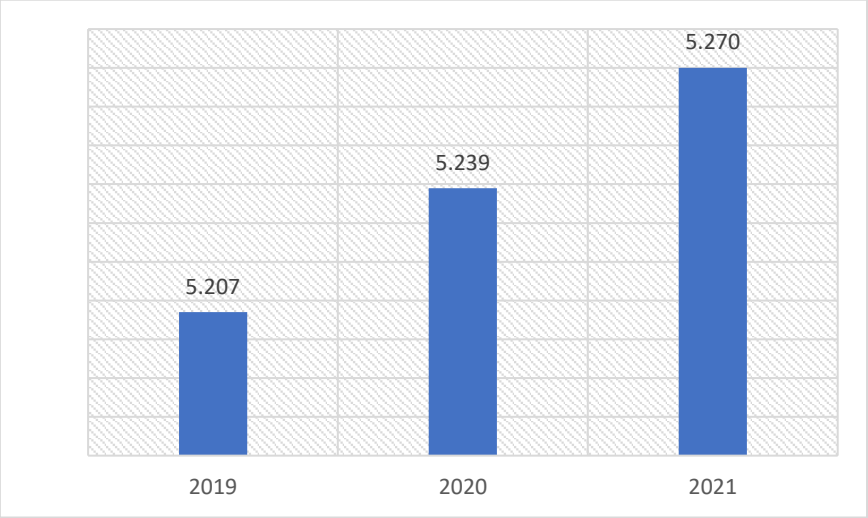

Извор: КТП

Из наведене илустрације се може приметити тренд раста броја ученика у средњим школама у посматраном периоду 2019 – 2021. године. Број ученика који су завршили средњу школу износи 1.282 у 2020. години. Остварен је раст броја матурираних ученика у 2021. години и износи 1.319, што је за око 3% више него у претходној години.
Укупан броја наставног особља у средњим школама на територији града Панчева износи 564 у 2021. години.

У наредној илустрацији дат је приказ кретања броја ученика који су завршили основну школу[4] у Панчеву:

Илустрација 1.2.1б: Кретање броја ученика који су уписани и који завршавају основну школу у Панчеву, период 2019 – 2021. године

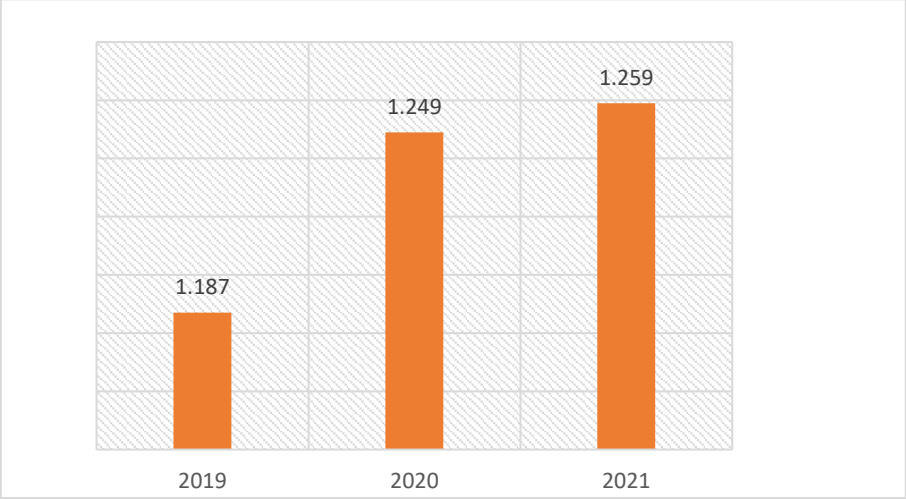

Извор: КТП

[4] Податак о броју ученика основних школа је без ученика који похађају Музичку и Балетску школу.

Из илустрације произилази да је у периоду 2019 – 2021. године дошло до континуираног раста броја ученика који завршавају основну школу. Оно што се може приметити јесте пад броја деце уписане у основну школу у посматраном периоду. У 2021. години број уписане деце у основну школу износи 9.264, што је за 23 мање у односу на 2020. годину у апсолутном износу. На тренд пада броја уписаних у основну школу значајан утицај има негативни приордни прираштај. Овакав тренд пада броја становника је присутан већ дужи низ година и потребно га је зауставити посебним мерама за подстицање наталитета.
Укупан броја наставног особља у основним школама на територји града Панчева износи 894 у 2021. години.
У Панчеву постоје три приватне високошколске установе, и то:
- Стоматолошки факултет Панчево
- Интернационални Универзитет у Новом Пазару - Високошколска јединица у Панчеву
- Факултет за менаџмент Панчево

1.2.2. ЗДРАВСТВО

У систему јавног здравства у Србији, здравствена делатност се обавља на примарном, секундарном и терцијарном нивоу. Државне установе које пружају здравствене услуге на територији Панчева су:

1. Дом здравља Панчево
2. Општа болница Панчево
3. Завод за јавно здравље Панчево

Дом здравља Панчево

Дом здравља Панчево својом делатношћу пружа примарну здравствену заштиту на територији Града Панчева у свих 9 насељених места и у самом граду Панчеву, са укупно 18 здравствених станица и амбуланти. Примарна здравствена заштита се пружа кроз делатност опште медицине, делатност педијатрије, гинекологије и стоматологије. У оквиру Дома здраља Панчево постоје следеће службе:

- Служба за здравствену заштиту одраслих
- Служба за здравствену заштиту жена
- Служба за лабораторијску дијагностику
- Служба за радиолошку дијагностику
- Служба за кућно лечење и негу
- Служба за хитну медицинску помоћ
- Санитетски превоз
- Служба за здравствену заштиту деце
- Служба за здравствену заштиту школске деце
- Служба стоматолошке здравствене заштите
- Служба поливалентне патронаже

Дом здравља Панчево запошљава укупно 566 радника. Од тога, доминантно је учешће запослених са средњом стручном спремом (51,8%), затим високо образованих (виша школа навише) (38%) и радници других квалификација са учешћем од укупно 10,2% и мање.

Општа болница Панчево

Општа болница Панчево својом здравственом делатношћу покрива гравитационо подручје које чине општине Ковачица, Опово, Ковин и Град Панчево са око 200.000 становника. Општа болница Панчево пружа општу секундарну здравствену заштиту. У оквиру Опште болнице Панчево постоји стационарна и амбулантно-поликлиничка служба, које пружају здравствене услуге из различитих области здравствене заштите које спадају у домен опште болнице.
У оквиру Опште болнице Панчево постоје три сектора:

1. Сектор клиничне подршке
2. Хирушки сектор
3. Интернистички сектор

Општа болница Панчево пружа следеће услуге:

- *Сектор клиничке подршке*

I Служба лабораторијске дијагностике: услуге биохемијске лабораторијске анализе, хематолошке лабораторијске анализе и имуно- хемијске лабораторијске анализе;
II Одељење микробиологије и микробиолошке анализе;
III Одељење патологије: услуге пато-хистолошких анализе и клиничке обдукције;
IV Болничка банка крви: услуге клиничке трансфузиологије и услуге дијагностике поремећаја хемостазе;
V Служба радиолошке дијагностике: снимање коштано- скелетног система, мамографија, контрасне методе снимања, ултразвучна дијагностика, компјутеризована томографија (снимања главе, кичменог стуба, грудног коша, абдомена и мале карлице);
VI Служба за физикалну медицину и рехабилитацију: услуге физиотерапије и функционалне дијагностике;
VII Служба за специјалистичко- консултативне и дијагностичке прегледе: услуге из области, менталног здравља (психијатрије), дерматовенерологије, интерне медицине (кардиологија, гастронетерологија, нефрологија, ендокринологија, хематологија, реуматологија и алергологија), пулмологија, инфектологија, неурологија са дијагностиком (ЕЕГ И ЕМНГ), онкологија, хирургије, ортопедије са трауматологијом, урологије, оториноларингологије са аудиологијом, офтамологије, гинекологије са акушерством и анестезије са терапијом бола;
VIII Одељење за пријем и збрињавање ургентих стања: услуге из домена ургентне медицине.

- *Хирушки сектор (пружа услуге конзервативног и хирушког лечења)*

I Служба опште хирургије: хепатобилијарна хирургија, колоректална хирургија, гастроинтестинална хирургија, васкуларна хирургија, хирургија дојке, пластична хирургија;
II Служба ортопедије и трауматологоје: ендопротезе кука, оперативно и конзервативно лечење прелома и деформитета;
III Служба оториноларингологоије: оперативно и конзервативно лечење;
IV Служба офтамологије: услуге конзервативног и оперативног лечења болести ока (уградња интра окуларног сочива код катаракте);
V Служба урологије: услуге конзервативног лечења уролошких оболења, оперативно лечење уролошких оболења и услуге ендоскопске урологије;
VI Служба гинекологије и акушерства: конзервативно и хирушко лечење гинеколошких оболења, услуге порођаја и збрињавања породиље и новорођенчета.

- *Интернистички сектор*

I Служба интерне медицине: услуге стационираног лечења и дијагностика из области збрињавања хитних кардиолошких стања, кардиологије са функионалном дијагностиком,

нефорологије и хемодијализе, гастроентерологије са ендоксопском дијагностиком, хематологије, ендокринологије и реуматологије;
II Служба пулмологије: лечење и збрињавање пулмолошких пацијената;
III Служба за инфективне болести: услуге стационираног лечења и дијагностике цкрвених, капљичних и неуро инфекција и лечење оболења јетре;
IV Служба за неурологију: услуге стационираног лечења акутног можданог удара и неуролошких болести.
V Служба педијатрије: услуге дијагностике, амбулантог и стационираног лечења из области пулмологије, кардиологије, хематологије, гастроентерологије, нефрологије, неурологије и интензивног лечења и неге у неонатологији.
VI Служба за анестезију са реаниматологијом: услуге стационираног збрињавања свих пацијената чије стање захтева интензивно лечење и негу, респираторну подрску, услуге анестезије, реанимације и централне венске катеризације свим службама болнице.

У Општој болници Панчево, укупан број запослених радника износи 1160. Доминантно је учешће медицинских сестара техничара (59,05%), затим доктора медицине (18,97%), те немедицинских техничара (16,81%) и радника других квалификација са учешћем не већим од 4%.

Завод за јавно здравље Панчево

Завод за јавно здравље Панчево пружа здравствене услуге на више нивоа здравствене заштите из делатности, социјалне медицине, промоције здравља, епидемиологије, хигијене и заштите животне средине и делатности микробиолошке дијагностике.
Завод за јавно здравље Панчево запошљава укупно 105 радника на неодређено и одређено време, од тога је 61 здравствени радник и 44 здравствених сарадника и немедицинских радника разних профила.

Илустрација 1.2.2а: Кретање броја лекара у Панчеву, период 2015-2019

Извор: РЗС, Институт за јавно здравље Србије
Подаци са претходне илустрације показују да је број лекара у јавним здравственим установама у Панчеву у постепеном паду у последњих неколико година.

Корисници здравствених установа учествују у Анализи задовољства корисника примарном и секундарном здравственом заштитом на годишњем нивоу, при чему се већина корисника изјашњава као задовољна. Ова анализа се односи и на стоматолошке услуге.

1.2.3. КУЛТУРА

У граду и насељеним местима на подручју Панчева делује већи број установа културе које имају за циљ очување богатог културно-историјског наслеђа и развој културе локалних заједница.

Табела 1.2.3а: Списак установа културе у граду и насељеним местима

Рб	Назив установе културе	Адреса
1	Културни центар Панчева	улица Војводе Живојина Мишића 4
2	Градска библиотека Панчево	улица Немањина 1
3	Народни музеј Панчево	улица Трг краља Петра I
4	Историјски архив Панчево	улица Немањина 7
5	Завод за заштиту споменика културе у Панчеву	улица Жарка Зрењанина 17
6	Дом омладине Панчево	улица Светог Саве 10
7	Дом културе „29. Новембар“ Старчево	улица Панчевачки пут 2
8	Дом културе „Вук Караџић“ Омољица	улица Трг ослобођења бр.1
9	Дом културе „Жарко Зрењанин“ Иваново	улица Доже Ђерђа 62
10	Дом културе „4. Октобар“ Банатски Брестовац	улица Панчевачка бб
11	Дом културе „Кочо Рацин“, Јабука	улица Иво Лоле Рибара 2
12	Дом културе „Младост“ Глогоњ	улица 1. Мај 82
13	Дом културе „Братство-Јединство“ Качарево	улица Маршала Тита 37
14	Дом културе „3. Октобар“ Банатско Ново Село	улица Маршала Тита 73
15	Дом културе „25. Мај“ Долово	улица Краља Петра I 36

Извор: Сајт града Панчева-Установе културе

Табела 1.2.3б: Основни подаци о култури у Панчеву, за 2019. годину

Број посетилаца биоскопа	Број музеја	Број посетилаца музеја
117.197	1	20.052

Извор: РЗС, Завод за проучавање културног развитка

Поред Народног музеја Панчево, у коме се чува слика Паје Јовановића „Сеоба Срба“ и експонати Старчевачке културе, у Панчеву се налазе и Историјски архив и Железничка музејска композиција. На интернет страници Народн музеја Панчево посетиоцима се пружа могућност виртуелног обиласка музеја.

Панчево је место од значаја за развој културе и просвете српског народа са обе стране Дунава. Обележје центра Града представљају два торња Светоуспенске цркве изграђене почетком 19. века који симболизују присуство српског народа у две царевине. Црква Светог Преображења Господњег проглашена ја за споменик је културе од изузетног значаја 1990. године, као прва црква након турског периода која враћа српско-византијски стил градње. Њен иконостас је са 34 иконе осликао чувени банатски сликар Урош Предић.

Манастир Војловица, споменик културе од изузетног значаја од 1990. године налази се у кругу Рафинерије нафте Панчево

На територији града Панчева се налази Археолошки локалитет од изузетног начаја Старчево град. У Старчеву се налази реплика неолитског насеља, који представља део културе старијег неолита централног Балкана. У питању је реплика кућа у којима је живео старчевачки човек и реконструише његов начин живота пре осам хиљада година.

На подручју Града постоје куле-светионици из 1909. године, који представљају јединствени пар светионика на целом току Дунава.

У граду Панчеву се налази највећа приватна збирка старовремених мотоцикала у Србији са више од 100 мотоцикала и 30 бочних приколица.

Панчево је место у коме се више од 200 година производила свила (1733 – 1967). Свилара великих производних капацитета, на левој обали Тамиша, отворена је 1900. године, као модерна фабрика за производњу свиле изграђена по узору на свиларе у Француској и Великој Британији. Комплекс свиларе као објекат еклектичне архитектуре проглашен је за споменик културе 2013. године, а по продаји комплекса 2019 покренуто је његово реновирање.

На годишњем нивоу, обележавају се Дани града Панчева у месецу новембру, са разноврсним културно-уметничким програмом. Традиционално се одржава Дечија недеља у првој недељи октобра са циљем скретања пажње на потребе и права деце и младих.

Панчевачке установе културе и удружења организују бројне културне манифестације: Културни центар је организатор Џез фестивала, Класик феста, Етно ком, Бијенала уметности, Бијенала уметничког дечијег израза БУДИ, Дом омладине организује Рукописе, Фридом фестивал, Етно глас и Ех театар фест, Градска библиотека организује Мајске дане књиге, а Народни музеј се сваке године укључује у манифестацију „Ноћ музеја“.

И установе културе у насељеним местимас годинама организују манифестације по којима су препознате и специфичне.Дом културе у Старчеву организује манифестације „Старчевачка Тамбурица“, „Гашини акорди“, „Дани дружења“, Дом културе у Омољици организује манифестацију „ЖИСЕЛ“, Дом културе у Качареву организује фестивал сатире „Жаока“, Дом културе у Иванову од недавно организује манифестацију „Златна дирка“, а годинама је препознат по манифестацији „Иваново у фокусу“.

Неке од манифестација које се годинама одржавају у граду Панчеву су „Дани проте Васе“ и „Панчевачки дани духовне музике“ које уз подршку града организује Панчевачко музичко друштво и Српска православна црква, „“Етно глас“ који у сарадњи са Домом омладине организује КУД „Станко Пауновић НИС Рафинерија нафте Панчево“, „Ликовна колонија Делиблатски песак“ коју организује више од 50 година Културно просветна заједница. Удружење „КомуникАрт“ организује манифестацију „Нова фестивал“ ...

Сваке године град Панчево расписује Конкурсе за доделу средстава за пројекте у области културе и аматерског стваралаштва и путем јавног позива финансира доприносе за пензионо, инвалидско и здравствено осигурање лицима која су стекла статус уметника који самостално обавља уметничку или неку другу делатност у области културе.

1.2.4. ИНФОРМИСАЊЕ

У Панчеву постоји постоји Јавно радиодифузно предузеће Радио Панчево, а локална радио станица је доступна на фреквенцији 92,1.

Такође, грађани се могу информисати и на интернет сајту града pancevo.rs који је веома ажуран и садржи информације о свим значајним догађајима у Граду, поред комплетних информација о систему услуга које пружају службе локалне управе и администрације.

Остала средства информисања поменута су у тексту Плана у поглављу Социјални развој.

1.2.5. СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Према подацима Републичког завода за статистику, на основу последњег пописа становништва из 2011. године, старосна структура у граду Панчеву је била 41,6 година, за мушку популацију 40,2, а за женску популацију 42,8 година.

На територији града Панчева делатностима из области социјалне заштите баве се следеће институције:

1. Центар за социјални рад „Солидарност“ Панчево и „Сигурна кућа“
2. Установа за смештај и збрињавање старих лица „Геронтолошки центар“ Панчево
3. Служба помоћи у кући и клубови за одрасла и стара лица Панчево у оквиру „Геронтолошког центра“ Панчево
4. Дом за децу без родитељског старања „Споменак“ Панчево
5. Дом слепих „Збрињавање“ Панчево
6. Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у Јабуци“ Јабука
7. Дневни боравак за децу са сметњама у развоју „Невен“ у оквиру ШОСО „Мара Мандић“

Центар за социјални рад „Солидарност“ Панчево и „Сигурна кућа“

Организационе јединице Центра су:

1. Служба за правне посолове са пријемном канцеларијом и канцеларијом за материјална давања;
2. Служба за заштиту деце и младих;
3. Служба за заштиту одраслих и старих;
4. Сигурна кућа- прихватилиште за жене и децу, жртве породичног насиља

Услуге које пружа Центар за социјални рад „Солидарност“ а које се финансирају из буџета града Панчева су следеће:

1. Дневне услуге у заједници

а) Помоћ у кући: услуга помоћ у кући обезбеђује се одраслим и старијим лицима која услед старости, хроничне болести или инвалидитета имају ограничене физичке и психичке способности да задовоље свакодневне основне личне и животне потребе и којима породична подршка није довољна или није расположива, односно живе самии нису у стању да се старају о себи или живе са сродницима који нису у стању да им пруже адекватну помоћ.

б) Дневни боравак: услуга дневног боравка обезбеђује се за децу, младе и одрасла лица са интелектуалним тешкоћама, односно телесним инвалидитетом и пружају је школа за основно и средње образоваеа „Мара Мандић“ у организационој јединици дневни борасвак „Невен“ и Дом за лица ометена у менталном развоју „ Срце у Јабуци“ Јабука.

в) Клубови за одрасла и старија лица: услога клубова за одрасла и старија лица обезбеђује се одраслим и старијим социјално угроженим лицима, изнемоглим и хронично оболелим лицима, инвалидним лицима и пензионерима, којима пордична подршка није довољна или није расположива, односно живе сами и нису у стању да се старају о себи или живе са сродницима који нису у стању да им пруже адекватну помоћ.
г) Лични пратилац детета: услуга Личног пратиоца детета обезбеђује се детету са инвалидитетом, осносно са сметњама у развоју, коме је потребна подршка за задовољавање основних потреба, под условом да је укључено у васпитно - образовну установу, односно школу, до краја редовног школовања, укључујући завршетак средње школе, а према мишљењу Интересорне комисије града Панчева.

2. Услуге подршке за самосталан живот
а) Становање уз подршку за младе који напуштају установу социјалне заштите или хранитељску породицу: ова услуга обезбеђује одговарајући смештај, стручну помоћ и подршку у развијању вештина неопходних за потпуно осамостаљивање у циљу њиховог што потпунијег укључивања у заједницу.
б) Становање уз подршку за младе и одрасле особе са интелектуалним тешкоћама, као превенција институализације: ова услуга је дуготрајно доступна услуга, чија је сврха подизање степења самосталности за живот, овладавање животним вештинама, укључивање корисника у заједницу, као и превенција институализације особа са интелектуалним потешкоћама.

3. Услуге смештаја
а) Ургенти породични смештај: ова услуга обезбеђује детету које се нађе у стању потребе хитног збрињавања а није старије од 7 година.
б) Прихватилиште за жене и децу жртве породичног насиља- Сигурна кућа: услуга смештаја траје 6 месеци, а изузетно у оправданим случајевима до годину дана.
в) Прихватилиште за децу и младе обухвата привремено збрињавање деце старости од 7 до 18 година и младих од 18 до 26.
г) Привремени смештај у прихватилишту за одрасла и старија лица
д) Социјално становање у заштићеним условима.

Актуелни програми помоћи старим особама и инвалидима, број корисника
1. Дневне услуге у заједници
а) Помоћ у кући: број корисника је 98
б) Дневни боравак: број корисника је 45
в) Клубови за одрасла и старија лица: 197
г) Лични пратилац детета:51

2. Услуге подршке за самосталан живот
а) Становање уз подршку за младе који напуштају установу социјалне заштите или хранитељску породицу: број корисника је 8
б) Становање уз подршку за младе и одрасле особе са интелектуалним тешкоћама, као превенција институализације: број корисника је 3

3. Услуге смештаја
а) Ургенти породични смештај: број корисника је 5
б) Прихватилиште за жене и децу жртве породичног насиља: број корисника је 23

в) Прихватилиште за децу и младе обухвата привремено збрињавање деце старости од 7 до 18 година и младих од 18 до 26, број корисника је 9
г) Привремени смештај у прихватилишту за одрасла и старија лица: број корисника је 4
д) Социјално становање у заштићеним условима: број корисника је 141.

Установа за смештај и збрињавање старих лица „Геронтолошки центар“ Панчево
Клубови за стара и одрасла лица Панчево

Ванинституционална заштита одраслих и старих лица, на територији града Панчева се у протеклом времену развијала и унапређивала, примњујући стандарде квалитетне услуге. У оквиру службе спроводи се услуга помоћи у кући која омогућава старим лицима у примарној средини задовољавање основних животних потрева.
Услуга геронто домаћице се тренутно пружа за 72 корисника, а потребе су веће. У оквиру службе спроводи се услуга Помоћи у кући која омогућава старим лицима у примарној средини завдовољавање основних животних потреба. Геронтолошки центар пружа и услугу исхране коју користе 82 пензионера и 300 корисника Народне кухиње за сам град, а за социјално угрожене у насељеним местима месечно се обезбеђује 700 пакета животних намирница и хигијенских потребштина, а на кућну адресу дистрибуира се 88 оброка. Корисњницима услуге Помоћи у кући прижа се и услуга лечења.
Услуга се тренутно пружа за 72 корисника.

Служба помоћи у кући и клубови за одрасла и стара лица Панчево

Оснивање Клуба за одрасла и стара лица датира од 22.12.1975. године, на основу Одлуке о оснивању истог. Са радом је Клуб почео 01.09.1976. године са 6 корисника примњујући Правилник о раду. Клуб је функционисао у оквиру Центра за социјаолни рад до оснивања Геронтолошког центра Панчево 27.06.1991. године.

Дом за децу без родитељског старања „Споменак“ Панчево

Дом за децу и омладину без родитељског старања „Споменак“ Пачево пружа услугу домског смештаја, смештаја у Прихватилиште и услугу Становања уз подршку.
Услуга домски смештај - капацитет 48, тренутно је смештено 22 корисника.
Услуга смештај у прихватилиште - капацитет 8 места, тренутно је смештен 1 корисник.
Услуга смештај у становање уз подршку капацитет 15 места, тренутно сместено 5 корисника.

Дом слепих „Збрињавање“ Панчево

Дом за лица са оштећеним видом „Збрињавање“ Панчево је јединствена установа социјалне заштите у Србији, у којој су смештена слепа и слабовида лица са капацитетом од 120 корисника. Установа је поливалентног типа, старосне структуре од 18. године па до краја живота. Тренутно најмлађи корисник има 19 година а најстарији 93 године.
У Дому је тренутно на смештају 109 слепих и слабовидих лица.

Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у Јабуци“ Јабука

Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у Јабуци“ Јабука је установа за смештај одраслих лица изнад 26 година старости са интелектуалним потешкоћама.
Дом за лица ометена у менталном развоју „Срце у Јабуци“ Јабука пружа услугу домског смештаја за 180 корсника;
Дневни боравак - локална услуга у склопу дома која пружа услугу за 10 корисника лицима са интелектуалним потешкоћама изнад 18 година старости на територији града Панчева.

Дневни боравак за децу са сметњама у развоју „Невен“ у оквиру ШОСО „Мара Мандић“
Дневни боравак „ Невен“, је дневни боравак намењен деци, младима и одраслим лицима са сметњама у интелектуалном функционисању, вишеструко ометеним лицима, лицима са тешким телесним оштећењима, као и особама са аутизмом.
Школа „ Мара Мандић“ је пружалац услуге социјалне заштите - дневне услуге у заједници - дневни боравак за особе са сметњама у развоју.
Дневни боравак тренутно има око 60 корисника, разврстаних у 5 васпитних група.
Путем Конкурса за суфинансирање програма удружења особа са инвалидитетом и тешким и хроничним обољењима у области социјалне заштите у граду Панчеву за 2021. годину издвојено је 5 милиона динара, а од тога Град је суфинансирао програме следећих установа:

1. „Међуопштинска организација савеза слепих Србије“ - Панчево
2. „Међуопштинска организација глувих и наглувих“ Панчево
3. Удружење оболелих од МС „Јужни Банат“
4. Спортски клуб Спортико
5. Удружење инвалида рата и особа са инвалидитетом града Панчева
6. Удружење „На пола пута“ Панчево
7. Градско удружење свих пензионера Панчево
8. „Друштво за церебралну парализу и сродна оштећења Панчево“
9. Удружење дистрофичара Јужнобанатског округа, Панчево
10. Друштво за помоћ ментално недовољно развијеним особама града Панчева
11. Удружење бораца НОР-а
12. Удружење параплегичара и квадриплегичара Јужног Баната, Панчево
13. Удружење грађана Друштво за борбу против рака „Панчево“
14. Удружење ратних војних инвалида Града Панчева

Табела 1.2.5а: Новчана давања у Панчеву, период 2018-2020.године

	2018	2019	2020
Број корисника новчане социјалне помоћи (лица)*	2238	2048	1925
Број корисника дечијег додатка (0–17 година)*	3565	3041	2613
Број корисника увећаног дечијег додатка (0–17 година)*	1495	1400	1219
Број корисника основног додатка за негу и помоћ другог лица*	218	205	212
Број корисника увећаног додатка за негу и помоћ другог лица*	674	669	668

**стање на дан 31.12.*

Извор: РЗС, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

Град Панчево ове године поделио је више од 400 ауто седишта родитељима који испуњавају услове и који су се пријавили за ову градску акцију.

1.2.6. МЛАДИ, СПОРТ И РЕКРЕАЦИЈА

У наставку се налази списак свих чланова Спортског Савеза Панчево:

Аероклуб Утва Панчево	Клуб америчког фудбала Пантерс Панчево	Рукометни клуб Динамо ветерани Панчево
Атеље Младих	Клуб борилачких спортова Комбат Игл	Рукометни клуб Долово
Атлетски клуб Динамо	Клуб борилачких спортова и фитнес програма Колосеум	Рукометни клуб Глогоњ Глогоњ
Атлетски клуб Тамиш Панчево	Клуб дизача тегова Хл	Рукометни клуб Хазена Долово
Ауто Мото клуб Сириус	Клуб екстремних спортова Авантура 4х4	Рукометни клуб Јабука
Бадминтон клуб Панчево Панчево	Клуб екстремних спортова Трекер	Рукометни клуб Јабука Јабука
Баланс за живот	Компас	Рукометни клуб Јединство
Банатска тениска асоцијација	Коњички клуб Кремен Панчево	Рукометни савез града Панчева
Бокс клуб Динамо	Коњички клуб Младост Омољица	Рвачки клуб Крејзи Кобра Тим
Бокс клуб Професионалац	Коњички клуб Панчевац	Савез за школски спорт Панчева
Дизачи тегова Динамо Панчево	Коњички клуб Рохан Панчево	Соколско друштво Панчево
Друштво за физичко васпитање и Ср Партизан	Кошаркаски клуб Тамиш Панчево	Спортико клуб Панчево
Џудо клуб Академија Јочић	Кошаркашки клуб БНС Банатско Ново Село	Спортски клуб Спартанс Боди Фитнес & Џим

Џудо клуб Динамо	Кошаркашки клуб Динамо	Српска Спарта Панчево
Џудо клуб Панчево	Кошаркашки клуб Крис Крос Панчево	ССД Шампион
Фитнес клуб Би Фит	Кошаркашки клуб Младост Омољица	Стонотениски клуб Динамо Панчево
Фк Панчево	Кошаркашки клуб Ролинг Хунтер Панчево	Стонотениски клуб Неолит
Фудбалски клуб Будућност Банатски Брестовац	Краљевски мачевалачки клуб Карађорђе Панчево	Стонотениски клуб Панчево Панчево
Фудбалски клуб Ас Качарево	КУД Станко Пауновић	Стреличарски клуб Панчево
Фудбалски клуб Борац Старчево	Куглашки клуб Железничар	Стрељачка дружина Панчево 1813
Фудбалски клуб Динамо 1945	Културно уметничко друштво Абрашевиц	Тенис клуб Свети Сава
Фудбалски клуб Долово	Одбојкашки клуб Борац Старчево	Тениски клуб Динамо Панчево
Фудбалски клуб Долово 06	Одбојкашки клуб Динамо Панчево	Тениски клуб Панчево Панчево
Фудбалски клуб Фортуна	Одбојкашки клуб Младост Омољица	Триатлон клуб Панчево
Фудбалски клуб Глогоњ	Одбојкашки клуб Одбојка 013	Удружење одгајивача голубова Младост 08
Фудбалски клуб Јединство Стевиц Качарево	Офк Стенли Глогоњ	Удружење спортских новинара Панчево
Фудбалски клуб Мика Антић	Окружни кошаркашки савез	Удружење спортских риболоваца Златни Караш 2013
Фудбалски клуб Младост Војловица Панчево	Омладински фудбалски клуб Југославија	Ватерполо клуб Младост
Фудбалски клуб Мундијал Панчево	Општински шаховски савез Панчево	Веслачки клуб Тамиш
Фудбалски клуб Петар Урошев	Оријентиринг клуб Оса Панчево	Шах клуб Бора Ивков
Фудбалски клуб Слога Банатско Ново Село	Орк Панчево	Шах клуб Јабука
Фудбалски клуб Стрела	Паинтбол клуб Урбан Теам Панчево	Шах клуб Кефало Омољица
Фудбалски клуб Стари Тамис Панчево	Панчевачки шаховски клуб Пашк	Шах клуб Светозар Глигорић Глига
Фудбалски клуб Железничар	Планинарско друштво Јеленак	Школско спортско друштво Шампион Панчево
Фудбалски савез подручја Панчево	Плесни клуб Балерина	Женска мировна група Панчево
Гкс Пан-Кош	Пливачки клуб Динамо Панчево	Женски фудбалски клуб Шампион 2013

Градски фудбалски савез Панчево	Пливачки клуб Олимп	Женски кошаркашки клуб Динамо Панчево
Хокеј клуб на трави Динамо	Пливачки клуб Спарта	Женски одбојкашки клуб Динамо Панчево
Кајак кану клуб Навигатор	Пливачки клуб Тамиш	Женски рукометни клуб Долово
Кајак кану клуб Панчево	Рагби клуб 13 Војвода	Женски рукометни клуб Јабука 95
Карате клуб Динамо	Рагби клуб Динамо	Женски рукометни клуб Јединство Качарево
Карате клуб Кумите 013	Рагби клуб Динамо 1945	Женски рукометни клуб Панчево
Карате клуб Младост Панчево	Рукометни клуб Динамо Панчево	

Спортски савез Панчево је основан 1961. године као Општински савез са физичку културу Панчево. Спортски савез има за циљ промоцију спорта и спортских активности на територији града Панчева.

На крају сваке године, Спортски савез Панчево организује турнир за децу под називом „Спорт изнад свега“. Турнир се одржава у Хали спортова на Стрелишту и дворани у Банатском Новом Селу.

2016. године з Хали спортова на Стрелишту одржан је централни део манифестације „Дан више за одбојку”, која има за циљ промовисање одбојке и позив младима да се масовније баве спортом. „Дан више за одбојку“ представља континуитет програмских акција на популаризацији, омасовљењу и социјалној димензији одбојке као игре Одбојкашког савеза Србије.

Фудбалски турнир за 40 девојака са и без интелектуалне ометености из специјалне школе „Мара Мандић“ и основне школе „Мирослав Мика Антић“ организовала је Специјална Олимпијада, уз подршку Америчке агенције за међународни развој (USAID) у јануару 2017. године у Панчеву.

Спортски савез Панчево је до сада седам пута био у улози главног организатора манифестације Fitness Day, која сваке године окупи преко 1000 љубитеља фитнеса, рекреативног и професионалног спорта.

У току марта, априла и маја 2019. године, одржана је обука пливања под слоганом „Ја пливам, а ти“. У обуци је учествовало 19 школа, 10 градских и 9 школа из насељених места са укупно 1.146 ученика. Обука непливача је почела 1978. године у пластичном базену који се налазио испод трибина у Хали спортова ”Стрелиште” са скромним капацитетом. Отварањем затвореног базена услови су се побољшали тако да су све школе могле да се укључе у програм обуке непливача који је био саставни део Наставног плана и програма у школама и подразумевао је уклапање и прилагођавање терминима и распореда превоза.

Спортски савез Панчева у сарадњи са Савезом за школски спорт реализује пројекат под називом „Промоција спорта и рекреације међу ученицима у Панчеву“. Пројекат је финансиран од стране Покрајинског секретаријата за спорт и омладину и подразумева промотивне, бесплатне часове

различитих спортских дисциплина а све у циљу унапређења спорта, физичког вежбања и здравих стилова живота ученика.

Спортски савез Панчево је до сада три пута организовао Сајам спорта под слоганом „Сајам спорта у Граду спорта“ у Хали спортова „Стрелиште“. Сајам спорта има за циљ презентацију 30 спортских дисциплина деци предшколског и млађег школског узраста.

У оквиру рекреативне понуде Панчева, вредно је поменути највећи и најстарији парк Народна башта, парк екстремних спортова „Барутана“ у коме се налази највећа вештачка стена у Србији, Градску шуму, Парк природе „Пољавица“, као „Ивановачку Аду“

Веза између претходне Стратегије и новог Плана развоја у области „Социјални развој“

У наставку је дат табеларни преглед остварења стратешких приоритета претходне Стратегије развоја, који су се односили на циљеве које покрива актуелна планска област „Социјални развој“ а где ће од посебног значаја бити пројектне активности који имају утицај на нови плански циклус и за које је препоручено да се наставе и даље.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 9: Унапређивање социјално - економског положаја друштвено осетљивих група

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 9: Унапређивање социјално - економског положаја друштвено осетљивих група			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у значаја за нови плански циклус**
9.1 Унапређивање становања и запошљавања друштвено осетљивих група	9.1.1 Изградња социјалних станова	У припреми	Акција је започета и требало би да се настави
	9.1.2 Легализација ромских насеља	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	9.1.3 Решавање проблема становања Рома из неформалног насеља Мали РитЛондон	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	9.1.4 Увођење пилот програма социјалног предузетништва	Реализовано	Акција би требало би да се настави
9.2 Идентификација социјално угрожених породица и појединаца	9.2.1 Израда базе података о социјалној структури становништва	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
9.3 Унапређивање остваривања и заштите људских права	9.3.1 Едукације против трговине људима и кршења људских права	Реализовано	Акција би требало би да се настави

1.3 ИНФРАСТРУКТУРА И УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ

1.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Саобраћајни подсистем подручја града Панчева чине делови транспортног система железнице, друмског саобраћаја, водног саобраћаја и саобраћајног система Града.

Копнени део транспортног подсистема ЈЛС су уједно и део друмског и железничког система земље:

- У друмском саобраћају, путни правац међународног значаја Е70 према Румунији и домаћи правци према Београду, Вршцу, Ковину и Зрењанину;
- У железничком саобраћају, пруга међународног значаја према Румунији, те пруге према Зрењанину и Београду и локална деоница Панчево - центар (Панчево Главна) – Војловица – Лука - Индустријска зона.

Најзначајнији инфраструктурни блок копненог саобраћаја у граду Панчеву је железнички чвор Панчево. Саобраћајни подсистем Панчева је у директној вези са транспортним системом града Београда. Једина физичка веза ова два подсистема остварује се преко постојећег друмско-железничког моста на Дунаву, тако да се сви токови железнице из правца Румуније и Баната према југу сажимају са једноколосечних неелектрифицираних пруга и укључују у београдски железнички чвор двоколосечном електрифицираном пругом од Панчева Главне станице до станице Београд Центар. То је и највећа генерална слабост овог дела система. Велики проблем за град Панчево представљају и трасе теретних и индустријских колосека кроз само језгро града. Токови друмског саобраћаја који транзитирају кроз оба подручја (и панчевачко и београдско) добрим делом улазе у градска ткива, што такође узрокује низ негативних последица. Дакле, постојећи проблеми су заједнички, не могу се решавати изоловано и што је врло значајно, превазилазе оквире надлежност ЈЛС Панчево и и морају се добрим делом решавати на централном нивоу управљања.

- У водном транспорту доминантан субјекат је Лука „Дунав“ Панчево, као међународна лука од државног значаја. Лука има све локацијске предности са аспекта водног саобраћаја, јер се налази на европском пловном путу већег значаја (коридор VII), на осовини Ротердам - Црно Море. Поред примарних задатака претовара, у Луци су заступљени и елементи мултифункционалности у погледу пружања услуга. Лука располаже комплетном механизацијом, објектима и потребном инфраструктуром за обављање претоварних, складишних и свих других пратећих операција и лучких функција. Инсталирани капацитети луке дуж оперативне обале обезбеђују промет за више од два милиона тона терета генералних, расутих (житарице, грађевински и сл.) материјала, дрва, контејнера у варијанти директног и индиректног претовара. Поред

1.3.1.1 Друмски саобраћај

Мрежу друмских саобраћајница на територији Панчево чине деонице међународних, државних путева првог и другог реда, локалних путева, као и деонице градских саобраћајница. Дужина путева

на територији града Панчева на почетку претходне Стратегије износила је 125 km док данас износи 142 km. (Извор: РЗС)

Постојећи правци јавних путева налазе се на неповољним трасама јер пресецају градско језгро и повећавају проблеме у граду, што се посебно односи на транзитни саобраћај. У том смислу трасе државних путева I реда треба дислоцирати у односу на град, тако да по периферији односно ширем ободу тангирају простор града обухваћен ГУП-ом док *ће постојеће трасе ових путева добити ранг главних градских саобраћајница I реда.* Обилазнице треба формирати око града, а на њих укључити (у нивоу или денивелисано) уводно - изводне саобраћајнице из града (главне градске саобраћајнице I и II реда).

Државни путни правци имају приоритетни и стратешки значај за развој Покрајине и града Панчева. Основни путни правац је деоница међународног пута Е-70, односно државног пута Загреб-Београд-Панчево–Вршац - граница са Румунијом. Овај државни пут на територији Панчева (од преводнице) је по категоризацији ЈП „Путеви Србије“ државни пут ІБ реда број 10.
Траса државног пута ІБ реда број 14 (бивши М-24) Панчево-Ковин-Раља и даље веза са државним путем 33, кроз град пролази главном градском саобраћајницом Баваништански пут ка Ковину.
Траса државног пута ІІА број 130 Ечка-Ковачица-Јабука-Панчево (бивши М-24), на подручје Панчева улази из правца Зрењанина, преко Ковачице до Панчева. У град Панчево улази преко пута за Скробару и главне градске саобраћајнице Јабучки пут.
Деоница међународног пута Е-70 односно државног пута ІБ реда број 10 (старо М-1/9) Београд - Панчево - Вршац на овом подручју јавља се у дужини од око 28km, од чега су отворене деонице 16km а у грађевинским подручјима Панчева и Банатског Новог Села 12km.

Овакво решење мреже државних путева пружа веома повољне могућности за ефикасно вођење транзитног саобраћаја који у овом региону има значајно учешће. Међутим, због ширења градског грађевинског подручја, трасе државних путева пресецају стамбене блокове и стамбено-пословне зоне што снижава ранг саобраћајнице, а присутно је и дејство емисије штетних гасова и буке, као и опасност од хемијског удеса.

У наредном планском периоду, према урбанистичком плану, приоритет у изградњи и реконструкцији објеката саобраћајне инфраструктуре имаће:

- изградња друмско - железничког моста на Дунаву код Винче и обилазнице око Панчева до уклапања у локални-општински пут Панчево – Старчево - Банатски Брестовац (до улице Спољностарчевачка) као прва фаза, и надаље, ван грађевинског реона као друга фаза,
- Изградња повезног/их путева од будућег аутопута Београд – Зрењанин – Нови Сад (од петље Ковилово или од будуће петље између катастарских општин Јабука и Глогоњ до државног пута ІІА реда број 130).
- изградња повезног пута - деонице од државног пута ІІА реда број 130 (од раскрнице „Скробара“) до државног пута ІБ реда број 10 (до пута ка Банатском Новом Селу) и уклапање у обилазницу и саобраћајнице нижег реда,
- изградња - реконструкција локалних путева Качарево – Скробара, Надел - Стари Тамиш - Долово, Долово - Делиблатска пешчара и атарских путева,

- изградња - реконструкција улица у Панчеву (коловози, пешачке и бициклистичке стазе, паркинг простори и аутобуска стајалишта).

Друмски транспорт има доминантно учешће (60-62%), док су железнички (22-23%) и водни (15-18%) мање заступљени.

1.3.1.2 Паркинг простор

Уређених површина за паркирање возила је веома мало, што је нарочито изражено у централној зони и стамбеним зонама са колективним становањем - Тесла, Котеж I и Котеж II. Због недостатка уређених паркинг површина, често су слободне и зелене површине у стамбеним насељима окупиране и користе се као паркинг простор. Град планира да у наредном периоду, кроз Јавно приватно партнерство, изгради додатан број паркинг гаража.

1.3.1.3 Аутобуска станица

Главна градска аутобуска станица налази на неповољној локацији, у центру града, са малим простором са немогућношћу проширења, окружена главним градским саобраћајницама при чему утиче на загађење и оптерећује центар.
Планом детаљне регулације планира се њено измештањена на локацију у близини главне железничке станице „Панчево Главна“ тј. на локацију „Багремар“.
На локацију код „Багремара“ потребно је дислоцирати аутобуску станицу са свим пратећим функцијама и извршити реорганизацију градских и приградских линија јавног саобраћаја као и реконсктрукцију свих неопходних градских саобраћајница.

1.3.1.4 Градски превоз

Градски превоз од скора обавља предузеће „Пантранспорт“ д.о.о. које је настало у склопу уговора о Јавно приватном партнерству. Сви аутобуси који превозе грађане су еколошки, са знатним смањењем емитовања штетних гасова који угрожавају животну средину. Градски превоз се тренутно обавља на 22 линије.
Градски превоз употпуњује рад осам регистрованих такси удружења.

1.3.2 Железнички саобраћај

Железничким саобраћајем на територији Панчева управља ЈП „Железнице Србије“.
Укупна дужина мреже саобраћајница на територији Панчево износи 37km или 2% од укупне дужине на територији Војводине. Постојећа железничка станица Панчево Главна на северном делу града има значај главне железничке станице за путнички саобраћај док је главна претоварна станица за теретни саобраћај ранжирна група у јужном делу радне зоне „Петрохемије“ са помоћним индустријским колосецима Луке Дунав, Рафинерије и бивше Азотаре. Већ дужи временски период не функционише редовна путничка линија Београд - Панчево и то је тренутно отежавајућа околност за грађане Панчева. Ова линија је од значаја не само за грађане који би за веома кратко време стизали до Београда, већ и за екологију с обзиром да би се смањио број возила који гравитира на поменутој траси а самим тим би се смањила и емисија штетних гасова.

Основни железнички чвор је у Панчеву на магистралним пругама Београд Центар – Панчево Главна - Вршац – државна граница (Стамора Моравита), регионалној прузи Панчево Главна – Зрењанин – Кикинда – државна граница (Јимболиа) и локалној прузи Панчево Варош – Панчево Војловица. Железнички чвор Панчева фактички се временом интегрише у београдски железничко чвор, уз поменути нерешени проблем путничког железничког саобраћаја на релацији Београд-Панчево и потребу реактивирања система Беовоза.

Снабдевање радних зона на јужном делу града које су у исто време и основни корисници теретног железничког саобраћаја, решено је директним прикључком на кружни коридор који пролази кроз градско језгро. У јужном и југозападном делу града, уз радну и индустријску зону, постављени су ранжирни колосеци, уз насеље Топола и у комплексу Петрохемије. Ове индустријске станице опслужују радну зону „Лука Дунав“, као и Азотару и комплекс Петрохемије. До ових ранжира и даље ка индустријским комплексима долази се из правца Београда, Вршца (Румуније), Зрењанина преко станица Панчево Главна (Аеродром), Панчево Варош, Панчево Стрелиште и Панчево Војловица, све кроз грађевински реон. Ово је највећи недостатак и проблем града јер, превоз опасних и запаљивих материја пролази кроз град и насеља и нарушава квалитет живота свих становника Панчева.

Ободом старчевачког заштитног појаса и радне-индустријске зоне извршено је и директно повезивање постојеће ранжирне пруге Рафинерије са главном ранжирном станицом Панчево Варош, такође кроз грађевински реон града. На тај начин решено је садашње комплетно снабдевање ових радних-индустријских зона железничким саобраћајем али за град неповољним трасама.

У Просторном плану Републике Србије планира се изградња нове једноколосечне пруге Бели Поток - Болеч - Винча - (нови мост на Дунаву) – Панчево Варош. Такође, „Железнице Србије“ ад, планира да на Банатској страни Дунава у близини новог моста изгради железничке станице Панчево теретна (у Старчевачком риту) и Панчево Хиподром. Изградњом наведене пруге планира се раздвајање путничког и теретног саобраћаја кроз територију Панчева.

Фабрике јужне индустријске зоне Панчева и радна зона „Лука Дунав – Мали Рит“ биће повезане на планирану пругу и ндустријским колосецима са сопственом индустријском – ранжирном станицом. Даља траса планиране теретне „обилазне“ пруге, од уклапања у Спољностарчевачку улицу обрађена је важећим планским документом (ПДР обилазнице – ЦИП обрађивач) и најкраћом везом је уклопљена у трасу постојеће индустријске пруга коју је потребно реконструисати и пролази кроз грађевински рејон града Панчева. Ова траса је даље уклопљена у Вршачку пругу.

1.3.3 Водни саобраћај

Положај Панчева на ушћу Тамиша у Дунав и развијена лучка инфраструктура пружају повољне услове за развој речног саобраћаја и логистичке делатности. Већи број индустријских предузећа у Панчеву, по обиму производње и карактеристикама робе која се превози, има интерес за масовни

и јефтинији транспорт, међутим, анализа робних токова на територији региона робно транспортног центра Панчево, показује да се водни транспорт још увек не користи у довољној мери.

У Републици Србији за управљање лукама и регулативу лучких оператора надлежна је Агенција за управљање лукама РС. Актуелно на Лучком подручју Панчево овлашћени су следећи лучки оператери[5]:

- Лука „Дунав“ АД Панчево са 92 запослена
- НИС АД Нови Сад (лучке операције за потребе Рафинерије нафте у Панчеву)
- Гранекспорт доо (лучке операције са житарицама, послује у оквиру МК Групе)
- Специјална лука доо (овлашћено 2019 за обављање лучке делатности, 60 запослених, послује у оквиру ЈП Србијагас)

Преко Луке, подручје Панчева и Јужнобанатског округа је саобраћајно повезано са следећим међународним лукама на целом току Дунава: у Немачкој (Улм, Регензбург, Пасау), Аустрији (Линц, Беч) Словачкој (Братислава, Комарно), Мађарској (Ђер, Будимпешта), Хрватској (Вуковар) домаћим лукама Апатин, Бачка Паланка, Нови Сад, Београд, Смедерево, Прахово, лукама у Бугарској (Видин, Русе), Румунији (Ђурђу, Браила, Галац), и Украјини (Рени, Измаил).

Лука „Дунав“ Панчево се налази на левој обали Дунава, на 1153. километру и представља један од основних подсистема транспортног система региона, преко кога се обавља транспорт и логистика свих категорија робних токова. Лука у Панчеву лоцирана је 15km низводно од Луке Београд и око 40km узводно од Луке Смедерево. Лучки базен је дужине 1000m, ширине 210m, површине око 20ha и омогућава улаз речно-морских бродова до 5000 БРТ при најнижим водостајима реке Дунав.
Дужина водне линије у лучком базену је 6,5km. До сада је изграђено 750m вертикалног кеја, 32000m² затвореног и око 49000m² отвореног складишног простора. Укупна дужина изграђених друмских саобраћајница је око 6,0km, а дужина оперативне обале је око 650m. Опремљена је лучком и унутрашњом механизацијом што омогућава обављање утоварно-претоварних операција у присуству сва три вида транспорта (друм, железница, вода). Саобраћајна повезаност Луке, непосредно прикључење на деоницу међународног пута Е-70, железнички чвор Панчево, међународни пловни пут, представљају велики потенцијал даљег развоја и укључивања Панчева у све већи број робних токова.

1.3.4 Ваздушни саобраћај

На комплексу фабрике авиона „Утва“ Панчево лоциран је аеродром који служи пољопривредним авионима и у спортско-рекреативне сврхе. Аеродромска полетно-слетна стаза је затрављена. Постоји неколико спортских друштава којима је овај аеродром матични. Писта је власништво војске. Аеродром Панчево има и историјски аспект, био је први саобраћајни аеродром на територији Србије са којег се обављао ваздушни саобраћај на релацији Букурешт - Београд (Панчево) – Будимпешта – Беч - Париз. Такође је са овог аеродрома направљен први ноћни лет у Европи на истој релацији.

[5] Извор: АУЛ https://www.aul.gov.rs/luke-i-pristanista

1.3.5 КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

1.3.5.1 Водоснабдевање

Према програму пословања за 2021. Годину ЈКП „Водовод и канализација“ Град Панчево је заједно са Старчевом, Омољицом, Банатским Брестовцем, Ивановом, Доловом, Качаревом, Јабуком и Глогоњем покривен са око 400km водоводне мреже различитог пречника од 80mm до 800 mm. Водоводна мрежа има приближно 32.600 прикључака са укупном дужном прикључака од око 225km. Путем водоводне мреже града, током 2020. године снабдевало се водом око 40.000 домаћинстава односно око 116.000 становника. Укупна годишња потрошња чисте воде је око 10.000.000 m^3 .

Град Панчево се снабдева сировом водом из бушених бунара са три изворишта: старо изворište „Сибница“, изворište код постројења за пречишћавање „Филтер“ и изворište „Градска Шума“. Капацитет свих изворишта износи око 1.000 l/s., а бунари су просечне дубине од 44 метра и каптирају водоносни хоризонт алувиона Дунава дебљине 20 до 25m.

Контрола квалитета воде за пиће обавља се:

- Екстерно, од стране Завода за здравствену заштиту у Панчеву
- Интерно, у лабараторији предузећа на свака три сата

Један од проблема је што се део изворишта „Градска Шума“, из ког се снабдева Панчево, налази на територији града Београда те је за било какве дозволе везане за извођење радова на изворишту неопходна сагласност и дозвола града Београда, што знатно успорава процес.
У наредном периоду је планирано да се изгради ново изворište са постројењем за пречишћавање вода које би било на територији града Панчева.

1.3.5.2 Отпадне воде

Канализациони систем града је сепарациони, односно посебним системом се одводе употребљене а посебним системом атмосферске воде. Употребљене воде из стамбених зграда и дела индустрије одводе се канализационим системом који се састоји од око 145km канализационе мреже са осам црпних станица: Лука „Дунав“, „Народна Башта“, „Миса“, у улици Моше Пијаде, црпна станица Кудељарски насип и 3 црпне станице на Баваништанском путу.

Постоје делови града који још увек нису покривени канализационом мрежом и то углавном приградска насеља: Караулу и делове Кудељарског насипа, Мисе и Мисе 2, а постоје и поједине улице у Горњем и Доњем граду.

На канализациону мрежу је прикључено 15.020 објеката са укупном дужином прикључака од око 150km. Од укупног броја прикључака око 1468 су прикључци стамбених објеката колективног становања, 11.460 су прикључци индивидуалних стамбених објеката, 1.756 су прикључци објеката

привреде, 155 су прикључци објеката установе, а остатак чине хидранти, јавне чесме и сл. Канализацију користи око 72.000 становника.

Мањи део индустрије и привреде је прикључен на градску канализацију, док већи део индустрије није прикључен на градски систем, тако да се отпадне воде директно изливају у Мали рит и реку Надел без икаквог предтретмана. Једино Петрохемија има изграђено постројење за третман отпадних вода на коме се пречишћавају и отпадне воде из Рафинерије и тако обрађене испуштају у Дунав.

1.3.5.3 Енергетска инфраструктура

На грађевинском подручју насељених места које обухвата Просторни план Града Панчева, потрошачи се снабдевају топлотном енергијом посредно или непосредно из два централизована система: топлификационог и гасификационог, с тим што је топлификација заступљена у деловима самог града Панчева.

У обухвату Просторног плана егзистирају две основне групације потрошача топлотне енергије и енергената:

- потрошачи топлотне енергије и енергената за потребе грејања стамбених простора и простора намењеног пратећим функцијама становања, искључиво у зимском периоду

- потрошачи топлотне енергије и енергената за потребе индустрије и пољопривреде, потрошња читаве године

„Електровојводина Нови Сад – Електродистрибуција Панчево“ бави се дистрибуцијом електричне енергије на територији Јужног Баната, самим тим и града Панчева. Потрошачи се електричном енергијом напајају из постојећих 7 трансформаторских станица:

- Три трафостанице на напону од 110 kV
- Две трафостанице на напону од 220 kV
- Две трафостанице на напону од 400 kV

Такође, постоји и 17 далековода и то:
- Једанаест на напону од 110 kV
- Три на напону од 220 kV
- Три на напону од 400 kV

Ветропарк у Долову је пројекат производње електричне енергије из обновљивих извора енергије.

1.3.5.4. Инфраструктура даљинског грејања

ЈКП „Грејање“ Панчево топлотном енергијом снабдева 12.500 корисника из категорије стамбеног простора и око 600 корисника из категорије пословног простора. Из система даљинског грејања града Панчева се греје око 860.000 $м^2$ или око 40% домаћинстава урбаног дела града Панчева.

ЈКП „Грејање“ Панчево је према Закону о енергетици лиценцирано за обављање делатности производње, дистрибуције и снабдевања топлотном енергијом за потребе грејања стамбеног и пословног простора као и припрема санитарне топле воде. Ова делатност је Законом о комуналним делатностима означена као делатност од општег интереса.

Услугу санитарне топле воде користи око 2.400 чланова домаћинства. По броју корисника систем даљинског грејања у Панчеву је пети систем у Србији.

Топлотни конзум корисника даљинског грејања је 96 MW, док је укупан топлотни капацитет извора топлоте 119 MW. Главни топлотни извори који покривају 98,5% топлотног капацитета су топлане Котеж (80 MW) и топлана Содара (38 MW) које као енергент искључиво користе природни гас. Топлотна енергија се транспортује до потрошача кроз 75km цевовода и дистрибуира потрошачима преко више од 380 топлотних подстаница потпуно аутоматизованих и опремљених за мерење испручене енергије и даљински надзор и управљање из диспечерског центра. Од 75km цевовода, око 50km је замењено чиме се значајно подиже ефикасност дистрибуције топлотне енергије.

1.3.6 УРБАНИЗАМ

Град Панчево се убрзано развија, како економски тако и приливом популације која се одлучује да се настани у граду. Сходно томе, ЈП „Урбанизам“ и ЛУ града Панчева доносе планове и константно раде на плану детаљне регулације као и свих осталих урбанистичких планова потребних за функционисање становништва на територији града.

ЈП „Урбанизам“ панчево поред архитектонске делатности која је основна делатност обавља и послове као што су израда поросторних и урбанистичких планова, израда стратешких процена утицаја планова на животну средину и издавање енергетских пасоша, управљање општинским путевима и улицам ана територији града Панчева (заштита пута, одржавање путева, израду саобраћајних пројеката за постављање саобраћајне сигнализације, означавање путева, издавање дозволе за обављање ванредно превоза на јавном путу, управљање некатегорисаним путевима града Панчева.

Осим ових делатности, предузеће обавља и делатност управљања објектом дечијег одмаралишта на Дивчибарама и врши организацију боравка деце.

На територији Панчева, укупна површина грађевинског земљишта према намени износи око 4.500 ha и то:

- становање са компатибилним наменама = око 1492 ha

- комуналне зоне = око 201 ha
- јавне функције и службе = око 69 ha
- парковске површине = око 39 ha
- спортско-рекреативни комплекси = око 85 ha
- пословање са компатибилним наменама = око 775 ha
- радне зоне са компатибилним наменама = око 1437 ha
- јужна петро-хемијска индустријска зона = око 402 ha

Уколико посматрамо структуру зграда према бројности стамбених јединица на територији града, примећујемо најбројнију категорију вишестамбених објеката која износи 56,83 процената укупно изграђених објеката.

Пословна подручја у ширем центру града износе укупно око 150 ha и то :

- постојећи пословно-тржни центар на простору између улица Милопа Обреновића и Првомајске = око 17 ha,
- планирана зона „Мали рит“ = око 72 ha,
- планирана зона између улице Стевана Шупљикца и железничке пруге = око 9,5 ha,
- планирана зона између улице Димитрија Туцовића, железничке пруге и реке Тамиш = око 38 ha,
- неколико мањих пословних зона у оквиру појединачних блокова = укупно око 14 ha.

Веће пословне зоне ГУП је дефинисао уз улазне/излазне градске правце у укупном износу од око 624 ha и то:

- уз Јабучки = око 270 ha,
- Новосељански = око 171 ha,
- Баваништански пут = око 120 ha и
- Уз Првојмајску улицу = око 63 ha.

Као радне зоне планиране су површине од око 1437ha:

- у северном делу града = око 380 ha,
- уз Новосељански пут = око 446 ha
- уз Дунав = око 611 ha

Посебну целину чини петро-хемијски комплекс фабрика Јужне индустријске зоне: НИС РНП, Петрохемија, бивша Азотара – сада Промист, Специјална лука, Транс-нафта, Те-То (Термоелектрана – топлана), Месер-техногас (укупно око 402 ha).

Главни разлог за израду и доношење просторних и урбанистичких планова града је стварање услова за реализацију интереса у области рационалног и наменског коришћења простора.

У складу са Законом о планирању и изградњи на подручју града Панчева донети су следећи документи:

Стање новембра 2021

Табела 1.3.6а: Преглед урађених планова града

РБ	Назив плана
1	План детаљне регулације подручја храстове шуме – површине специјалне намене у К. О. Долово
2	План детаљне регулације инфраструктурног комплекса за обновљиве изворе енергије на подручју „Бела Анта“ у Долову
3	План детаљне регулације за двоструки 110КV далековод ТС Панчево 2 – прикључно разводно постројење „Бела Анта“ у Долову
4	План детаљне регулације комплекса централног терминала система продуктовода „Панчево“ на подручју града Панчева
5	План детаљне регулације за подручје Северне индустријско-пословно-производне зоне
6	Измене и допуне плана генералне регулације Целина 1 – шири центар (круг обилазнице) у насељеном месту Панчево
7	ХИП „Азотара“ урбанистички пројекат јединице за истовар, складиште и дозирање формалдехида у комплексу „ХИП АЗОТАРА“ Д.О.О. Панчево.
8	План детаљне регулације комплекса ХИП Петрохемија у насељеном месту Панчево (Полипропилен) са стратешком проценом утицаја Плана на животну средину
9	План генералне регулације за насељено место Иваново
10	План генералне регулације Целина 2 – Стрелиште са Хиподромом и Војловица са Тополом у насељеном месту Панчево
11	План генералне регулације за насељено место Глогоњ
12	План генералне регулације за насељено место Банатски Брестовац
13	План детаљне регулације „Green Field 3“ еко-индустријска зона зона најјужније границе ГП уз Дунав, испод ТЕ-ТО-а у Панчеву
14	План детаљне регулације „Градски стадион“ у Панчеву (зона 2.15)
15	Регулациони план Ново гробље у насељеном месту Панчево
16	План детаљне регулације „Хиподром“ у Панчеву
17	План генералне регулације Целина 1 шири центар (круг обилазнице) у насељеном месту Панчево
18	Генерални урбанистички план Панчева
19	Регулациони план дела насеља Миса виногради са разрадом на катастарским парцелама бр. 2298/13, 2300/8 и 2300/6 к. о. Панчево

20	План детаљне регулације за еко-индустријски комплекс „Green field 2“ – зона између насеља Топола и Луке „Дунав“ у Панчеву
21	План генералне регулације Целина 4а – Караула са Јабучким путем и 4б – Скробара у насељеном месту Панчево
22	Просторни план града Панчева
23	Регулациони план дела насеља Миса виногради са разрадом на катастарским парцелама бр. 14994 до 15007 к. о. Панчево
24	План детаљне регулације – подцелина 6 – Нова депонија – у насељеном месту Панчево
25	План генералне регулације – Целина 5 – Кудељарац и Новосељански пут иза Надела
26	План детаљне регулације подручја „Мали Рит“ у Панчеву
27	Регулациони план дела насеља Миса виногради са разрадом за катастарску парцелу бр. 2205/1 к. о. Панчево
28	План детаљне регулације комплекса ХИП Петрохемија у насељеном месту Панчево
29	План детаљне регулације приступног пута на нову депонију у Панчеву
30	ДУП за радне зоне Лука Дунав и Мали рит
31	План генералне регулације Целина 2 Стрелиште са хиподромом и Војловица са Тополом у насељеном месту Панчево
32	План генералне регулације Целина 9 „Green field“ 1 и 3 у насељеном месту Панчево
33	План генералне регулације насељеног места Банатско Ново Село
34	ДУП за део МЗ Младост – стамбено насеље Миса виногради у Панчеву
35	План генералне регулације насељеног места Глогоњ
36	План генералне регулације Целина 10 Потамишје и Градска шума у насељеном месту Панчево
37	План генералне регулације проширена Миса са гробљем (целина 3) у Панчеву
38	ДУП за стамбено насеље Караула у Панчеву
39	План генералне регулације насељеног места Качарево
40	План генералне регулације Комплекси посебне намене (Целина 11) у Панчеву
41	План генералне регулације насељеног места Иваново
42	ДУП стамбених блокова 1 и 2 у Глогоњу
43	План генералне регулације насељеног места Старчево
44	План генералне регулације насељеног места Омољица
45	ДУП стамбених блокова у Иванову
46	План генералне регулације насељеног места Јабука

47	План генералне регулације целина 7 Лука Дунав, „Green field“ 2, Стара Утва и Стаклара у насељеном месту Панчево
48	План детаљне регулације „Green Field 1“; еко индустријска зона јужно од Петрохемије у Панчеву
49	План детаљне регулације насеља „Тесла“ Панчево
50	План генералне регулације насељеног места Долово
51	План генералне регулације насељеног места Качарево
52	План детаљне регулације за део аутопутске и железничке обилазнице око Београда (аутопутска деоница Бубањ поток – Винча – Панчево, железничка деоница Бели поток – Винча – Панчево), са друмско железничким мостом преко Дунава, на подручју територије града Па
53	Генерални план Панчева
54	План генералне регулације комплекса ХИП „Петрохемија“, ХИП „Азотара“ и НИС „Рафинерија нафте Панчево“ у насељеном месту Панчево
55	План детаљне регулације за Еко-индустријски комплекс „Green field 2“, зона између насеља Топола и „Луке Дунав“ у Панчеву

Табела 1.3.6б: Преглед планова који су тренутно у изради (започети 2021. и завршавају се 2022.)

РБ	Назив плана
1	План генералне регулације Целина 8 - Комплекс ХИП „Петрохемија“, ХИП „Азотара“ и НИС „Рафинерија нафте Панчево“
2	Измена и допуна плана генералне регулације целине 5 – Кудељарац и Новосељански пут иза Надела у Панчеву
3	Измена и допуна плана детаљне регулације „Градски стадион“ у Панчеву (Зона 2.15.)
4	Измене и допуне Плана генералне регулације насељеног места Глогоњ
5	Измене и допуне Плана генералне регулације насељеног места Старчево
6	Измена и допуна плана детаљне регулације „Тесла“ Панчево
7	Измена и допуна плана детаљне регулације подручја „Мали Рит“ у Панчеву
8	Измена и допуна плана детаљне регулације блок 014 у Панчеву

Табела 1.3.6б: Преглед планова који ће ускоро бити започети

РБ	Назив плана
1	Измена и допуна плана генералне регулације Посебне намене - целина 11 у Панчеву (канали)
2	Измена и допуна плана генералне регуације насељеног места Банатско Ново Село
3	Измена и допуна плана генералне регуације насељеног места Омољица
4	ПДР пречистач отпадних вода у Панчеву

Табела 1.3.6в: Преглед планова које треба урадити у наредном периоду

РБ	Назив плана
1	Измена и допуна плана детаљне регулације Северна индустријско-пословно-производна зона 2 у Панчеву
2	План детаљне регулације за изградњу инфраструктурних објеката- енергетских и оптичких водова у К.О. Старчево, К.О. Војловица и К.О. Панчево за повезивање комплекса „Ветроелектрана“ са објектима дистрибутивног и преносног система
3	План детаљне регулације за изградњу инфраструктурног комплекса „Ветроелектрана“ на подручју катастарских општина Старчево и Панчево на територији града Панчева са Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину
4	План детаљне регулације за изградњу ветроелектране БНС на к.о. Банатско Ново Село на територији града Панчева са Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину
5	План детаљне регулације за изградњу ветроелектране WV NBT WIND 1 на к.о. Банатско Ново Село и Качарево на територији града Панчева са Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину
6	План детаљне регулације за изградњу ветроелектране СМБ Долово и Панчево
7	План детаљне регулације за изградњу ветроелектране Ветропарк 1 на ко. Банатско Ново Село, Качарево и Панчево са Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину
8	Измена и допуна плана генералне регуације насељеног места Банатско Ново Село
9	Измена и допуна плана генералне регулације Целина 1 – шири центар (круг обилазнице) у Панчеву - циљана измена
10	Измена и допуна плана детаљне регулације инфраструктурног комплекса за обновљиве изворе енергије на подручју „Бела Анта“ у Долову
11	План детаљне регулације блока 4.30 (у оквиру ПГР целина 4) у Панчеву
12	ПГР Јабука
13	Нови План генералне регулације ЦЕЛИНА 1
14	ПДР блок 034 (ПГР Ц1)
15	ПДР пречистач отпадних вода у Старчеву
16	ПДР пречистач отпадних вода у Омољици
17	ПДР пречистач отпадних вода у Банатском Брестовцу
18	ПДР пречистач отпадних вода у Иванову
19	ПП града Панчева

20	Измена и допуна плана генералне регулације Целине 10 у Панчеву
21	ПГР Качарево
22	ПГР Целина 2
23	ПДР пречистач отпадних вода у Банатском Новом Селу
24	ПДР пречистач отпадних вода у Долову
25	ГУП Панчева
26	ПГР Старчево
27	ПГР Целина 6
28	ПДР пречистач отпадних вода у Качарево
29	ПДР пречистач отпадних вода у Јабуци
30	ПДР пречистач отпадних вода у Глогоњ
31	ПГР Долово
32	ПГР Целина 7
33	ПДР Археолошки парк Старчево
34	ПГР Иваново
35	ПГР Целина 9
36	ПДР пословна зона 326 Војловица (ПГР Ц2)
37	ПГР Глогоњ
38	ПГР Целина 11
39	ПДР Изградња ТС "Панчево 5" Мали рит
40	ПГР Целина 3

Веза између претходне Стратегије и новог Плана развоја у области „Инфраструктура и урбанистичко планирање“

У наставку је дат табеларни преглед остварења два стратешка приоритета претходне Стратегије развоја који су се односили на циљеве које покрива актуелна планска област „Инфраструктура и урбанистичко планирање“ , а где ће од посебног значаја бити пројектне активности који имају утицај на нови плански циклус и за које је препоручено да се наставе и даље.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3 : Унапређивање комуналне инфраструктуре на целој територији града
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 8: Унапређивање процеса планирања у циљу квалитетније израде просторног и урбанистичких планова

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3 : Унапређивање комуналне инфраструктуре на целој територији града			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
3.1 Ефикасније планирање изградње комуналне инфраструкту- ре	3.1.1 Израда плана комуналног инфраструктурног опремања града 2015-2020	Реализовано	
	3.1.2 Припрема приоритетних инфраструктурних пројеката за суфинансирање из домаћих и страних фондова	Реализовано	
	1.Изградња потамишког колектора II фаза	Реализовано	
	2.Инфраструктурно опремање ,,Северне индустријске зоне“ у Панчеву	Реализовано	
	3. Изградња недостајуће канализационе мреже у улици Пелистерској	Реализовано	
	4. Изградња недостајуће водоводне мреже у улици Јабучки пут у Панчеву - водни и фекални објекти	У току	Акција би требало да се настави
	5. Боље сутра унапређење услова становања у насељу Шумице-Панчево	У току	Акција би требало да се настави
	3.1.2 Припрема приоритетних инфраструктурних пројеката за суфинансирање из домаћих и страних фондова (- Припремљена пројектно-техничкадокументација - Обезбеђена средства за суфинансирање у буџету Панчева)	Реализовано	

3.2 Уређење објеката јавне намене и јавних простора	Израда техничке документације за извођење радова на уређењу централног градског језгра са техничком контролом	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације уређења Трга Неолита III фаза у Старчеву са техничком контролом	Реализовано	
	3.2.1 Измештање старог бувљака и дефинисање простора за продају огрева	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	3.2.2 Наткривање Зелене пијаце, са уградњом соларних панела према постојећем пројекту	Није реализована	
	3.2.3 Уређење пијачних простора у свим насељеним местима - Пијаца у Глогоњу - Израда техничке документације и извођење радова на постављању настрешице	У току	Акција би требало да се настави
	3.2.3 Уређење пијачних простора у свим насељеним местима: 1. Пијаца у Јабуци - реконструкција и доградња пијаце са изградњом санитарног чвора и паркинг простора 2. Пијаца у Јабуци - Израда техничке документације и извођење радова на реконструкцији настрешнице 3. Пијаца у Глогоњу - Израда техничке документације и извођење радова на постављању настрешице	1. Пијаца у Јабуци - реконструкција и доградња пијаце са изградњом санитарног чвора и паркинг простора ЗАВРШЕНО У току	Акција би требало да се настави
	3.2.3 Уређење пијачних простора у свим насељеним местима (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем)	У току	Акција би требало да се настави

	Израда техничке документације и извођење радова на уређењу улице Његошева у Панчеву	Реализовано	
	Израда техничке документације за изградњу вртића на Стрелишту	У току	Акција би требало да се настави
	Гимназија „Урош Предић“ - израда техничке документације за потребе изградње новог школског објекта и реконструкцију спортске сале	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за реконструкци ју објекта ОШ „Бранко Радичевић“ у Панчеву	У току	Акција би требало да се настави
	Извођење радова и реконструкција отвореног спортског терена у ОШ „Ђура Јакшић“ у Панчеву	Реализовано	
	Економско трговинска школа „Паје Маргановић“ Панчево - израда техничке документације и извођење радова на изградњи противпожарног степеништа	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за реконструкцију Дома културе „3.Октобар“ БНС	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за потребе извођења радова на објектима и инфраструктури – „Срце у Јабуци“	Није реализована	
	Израда техничке документације за потребе извођења радова у болничком комплексу у Панчеву	У припреми	Акција би требало да се настави
	Извођење радова на уређењу спортског терена у насељу „Содара“	Реализовано	
	Реконструкција постојеће билетарнице - Аполо, фаза II	Није реализована	

	Здравствена амбуланта Долово - Израда пројекта за потребе легализације објекта и извођење радова	Реализовано	
	ОШ „Мирослав Антић” Панчево - завршетак радова на пренамени таванског простора	Реализовано	
	ОШ „Стевица Јовановић” Панчево - уређење школског дворишта	Није реализована	
	Школа за основно и средње образовање „Мара Мандић” Панчево - замена монтажног објекта радионичке зграде	Реализовано	
	МЗ Глогоњ - Изградња капеле и пратећег објекта са надстрешницом	Реализовано	
	Банатско Ново Село - Извођење радова на изградњи капеле на источном гробљу	Реализовано	
	Израда идејног решења за Цикло - мотел на СРЦ Стрелиште	Реализовано	
	Вртић Славуј, Котеж 1 - израда техничке документације и извођење радова на постављању ограде за потребе вртића	Реализовано	
	Електротехничка школа „Никола Тесла” - Израда техничке документације за изградњу школске радионице	Није реализована	
	Израда техничке документације и извођење радова на наткривању велике терасе у одмаралишту на Дивчибарама	Реализовано	
	Амбуланта „Центар” - улица Змај Јовина - Реконструкција и доградња дела амбуланте	Реализовано	
	Израда техничке документације и извођење радова на реконструкцији атлетске стазе на градском стадиону са припадајућом инфраструктуром	Није реализована	

	СРЦ Стрелиште - Израда техничке документације и постављање ограде	Није реализована	
	МЗ Иваново-Извођење радова на изградњи капеле на месном гробљу	У припреми	Акција би требало да се настави
	Изградња пешачке стазе и јавног осветљења са одмуљивањем језера и уређењем косина око језера спортско-рекреативног центра „Пескана”	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	Израда техничке документације за реконструкцију и доградњу дворишта у улици Браће Јовановића бр.33 „Америчке зграде”	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Изградња јавног осветљења у улици Новосељански пут у Панчеву	Реализовано	
	Израда техничке документације за изградњу сервисне саобраћајнице код Хиподрома у Панчеву и саобраћајних прикључака на државни пут (Панчево-Ковин)	Није реализована	
	Израда техничке документације за реконструкцију улице Кнеза Михајла Обреновића од Граничарске до улице Ослобођења у Панчеву	Реализовано	
	3.2.4. Проширење новог гробља	Није реализована	
	3.2.5 Проширење гробаља у насељеним местима – БНС Извођење радова на партерном уређењу простора око капеле на источном гробљу и узградња уличног паркинга	Реализовано	
	3.2.5 Проширење гробаља у насељеним местима 1. БНС – извођење радова на изградњи капеле на источном гробљу	Реализовано	

	2. Глогоњ – изградња саобраћајних површина и партерно уређење око капеле са израдом техничке документације		
	3.2.5 Проширење гробаља у насељеним местима (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем)	У току	Акција би требало да се настави
	3.2.6 Изградња јавне гараже и тоалета 1. Изградња паркинг у улици Маршала Тита у Банатском Брестовцу 2. Изградња јавног тоалета	Реализовано	
	3.2.6 Изградња јавне гараже и тоалета, према следећем:	У току	Акција би требало да се настави
	1. Изградња паркинг простора код Матице Словачке са израдом техничке документације	Реализовано	
	2. Изградња паркинг простора испред МЗ Војловица са израдом техничке документације	Реализовано	
	3. Израда пројеката паркинга у ул. Маршала Тита и у ул. Олге Петров	Реализовано	
	4. Јавни тоалети	У току	Акција би требало да се настави
	3.2.6 Изградња јавне гараже и тоалета (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем)	У току	Акција би требало да се настави
	3.2.7 Обезбеђење паркинга за теретна возила у граду	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	3.2.8 Израда техничке документације за потребе извођења радова на уређењу дворишта у ул.Браће Јовановића бр.24	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План

	3.2.8 Изградња унутарблоковских саобраћајница и комуналне инфраструктуре Израда техничке документације за реконструкцију и доградњу дворишта у улици Браће Јовановића бр.33 „Америчке зграде”	Реализовано	
	3.2.8 Изградња унутарблоковских саобраћајница и комуналне инфраструктуре - Израда техничке документације за реконструкцију и доградњу дворишта у следећим улицама:	У припреми	
	1. Браће Јовановића бр.33 „Америчке зграде”	У току	Акција би требало да се настави
	2. Реконструкција улице др. Касапиновићева (од улице Кеј Радоја Дакића до улице Војводе Петра Бојовића)	Реализовано	
	3.2.8 Изградња унутарблоковских саобраћајница и комуналне инфраструктуре (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем)	У току	Акција би требало да се настави
	3.2.9 Заговарање принципа урбане културе, превенција и санирање неадекватне градње	Реализовано	
	3.2.9 Заговарање принципа урбане културе, превенција и санирање неадекватне градње - Попис незаконито изграђених објеката	У току	Акција би требало да се настави
3.3 Унапређивање водоводно-канализационе мреже	3.3.1 Програм одржавања, обнове и заштите бунара и изворишта	У току	Акција би требало да се настави
	- Ревитализација бунара (Израда техничке спецификације за јавну набавку Склапање уговора са добављачем)	Реализовано	
	- Набавка фреквентних регулатора	У току	Акција би требало да се настави

	Ликвидација напуштених бунара	Није реализована	
	Израда студије проширења изворишта (елаборат и пројекат)	Реализовано	
	Санација цевовода сирове воде	Реализовано	
	Ликвидација напуштених бунара	Реализовано	
	Израда и овера Елабората биланс них резерви подземних вода	Реализовано	
	Бушење бунара	Реализовано	
	Ликвидација напуштених бунара (Израда техничке спецификације за јавну набавку Склапање уговора са добављачем)	Реализовано	
	Израда и овера Елабората биланс них резерви подземних вода (Наставак радова из 2016.године)	У току	Акција би требало да се настави
	3.3.2. Изградња и реконструкци ја објеката у оквиру ППВ	У току	Акција би требало да се настави
	Набавка и замена вентила у оквиру ППВ	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за процес озонирања на ППВ	Није реализована	
	Реконструкција коруба на филтерским пољима са заменом испуне на СФ	У току	Акција би требало да се настави
	Набавка пнеуматских актуатора са извршним органом за цевну галерију	Није реализована	

	Реализација пројекта препумпавања воде од прања филтера - 1 фаза, са чишћењем таложника	У току	Акција би требало да се настави
	Набавка и замена филтерске испуне (Нови филтер)	У току	Акција би требало да се настави
	Увођење процеса секундарне аерације на НФ	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно техничке документације за препумпавање воде од прања филтерских поља	У току	Акција би требало да се настави
	Увођење процеса секундарне аерације на НФ и СФ	У припреми	Акција би требало да се настави
	Санација објекта аерације, филтер и машинске сале	Реализовано	
	Набавка и уградња система за он-лине мерења мутноће воде на старом ППВ	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за препумпавање воде од прања филтерских	Није реализована	
	3.3.3 Израда пројектно техничке документације за завршетак радова на изградњи водоводне инфраструктуре на територији Панчева	У току	Акција би требало да се настави
	Изградња водоводне мреже у улици Охридској – 1 фаза	Реализовано	
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже у улици Охридској (- Одабир пројектанта)	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже у улици Скадарској – 1 фаза	Реализовано	

	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже у улици Скадарској (- Одабир пројектанта)	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже дуж Баваништанског пута (од Дома слепих до краја старог пута са просецима) – реализација у току	У припреми	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже дуж Баваништанског пута од Дома слепих до краја старог пута са просецима	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже за насеље Скробара – 1 фаза	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже од улице Доситеја Обрадовића до Луке Дунав	Није реализована	
	Изградња дела водоводне мреже у улици Боре Шипоша	Реализовано	
	Реконструкција дела магистралног водовода према Старчеву	Није реализована	
	Реконструкција водоводне мреже у улици Његошевој	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и доградњу водоводне мреже на територији града Панчева • насеље Утвин аеродром • насеље Војловица • улица Цара Душана • улица Светог Саве • улица Марка Краљевића • насеље тип „Станко“ • насеље тип „Пепељаре“ • улица Војводе Радомира Путника	У току	Акција би требало да се настави

	Изградња секундарне водоводне мреже у улици Јабучки пут (од доо „Кртола” до ПС Караула) - I фаза	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже за насеље Стари Тамиш	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже у улици Пелистерској - просек	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже у улици Пелистерској - просек - Одабир пројектаната	Реализовано	
	Изградња водоводне мреже дуж Новосељанског пута	Реализовано	
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу водоводне мреже у блоку Динамо (- Одабир пројектанта)	Није реализована	
	Изградња водоводне мреже у блоку 210 (- Одабир пројектанта - Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем за извођење радова)	Није реализована	
	Изградња водоводне мреже од магистралног водовода Панчево-Долово до регионалне депоније	У току	Акција би требало да се настави
	Изградња водоводне мреже од магистралног водовода Панчево-Долово до регионалне депоније - пројектно техничка документација	У току	Акција би требало да се настави
	Реконструкција водоводне мреже насеља Глогоњ - капитално одржавање водовода	Реализовано	
	Изградња водовода ПЕ ДН 110 на катастарским парцелама бр.123, 13971/2, 13971/3, 13971/12 и 14018/1 К.О. Панчево	Реализовано	

	Изградња водоводне мреже у улици Преспанској и Власинској	Реализовано	
	Изградња водовне мреже у улици Шарпланинској - просеци	Реализовано	
	3.3.4 Прикључење на градску водоводну мрежу насељених места Јабука, Долово, Качарево, Глогоњ, Б. Н. Село и реконструкција водоводних мрежа у Глогоњу, Б.Н.Селу и Долову	У припреми	
	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и доградњу водоводне мреже у насељеном месту Долово – израда документације у току	Реализовано	
	Реконструкција дела водоводне мреже у Долову	Није реализована	
	Израда пројектно техничке документације за реконструкцију и доградњу водоводне мреже у насељеном месту Јабука	У току	Акција би требало да се настави
	Изградња магистралног водовода за водоснабдевање Банатског Новог Села	Није реализована	
	3.3.4 Прикључење на градску водоводну мрежу насељених места Јабука, Долово, Качарево, Глогоњ, Б. Н. Село и реконструкција водоводних мрежа у Глогоњу, Б.Н.Селу и Долову - Израда пројектно техничке документације за прикључење водовода у БНС на водоводни систем града Панчева - Одабир пројектанта	Реализовано	
	3.3.5 Изградња ППОВ за територију града Панчева (град и насељена места)	Није реализована	
	3.3.6 Завршетак изградње канализационе мреже на целој територији града према	У току	Акција би требало да се настави

	Плану капиталних инвестиција иинфраструктурног опремања града Панчева		
	Изградња секундарне канализационе мреже дуж Новосељанског пута	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за изградњу секундарне канализационе мреже дуж Новосељанског пута – израда документације у току	У току	Акција би требало да се настави
	Изградња канализационе мреже дуж улице Шарпланинске	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже дуж дела улице Шарпланинске – израда документације у току	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе и водоводне мреже на подручју Хиподром	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у улици Козарачкој – старој	Није реализована	
	Замена дела бетонског колектора фекалне канализације 110/60 у улици Моше Пијаде – реализација у току	У току	Акција би требало да се настави
	Реконструкција дела бетонске фекалне канализације у улици Карађорђевој – наставак радова	Није реализована	
	Реконструкција дела бетонске фекалне канализације у улици Карађорђевој – реализација у току	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у насељу Караула	У току	Акција би требало да се настави

	Изградња дела фекалне канализације у Северној индустријској зони	Реализовано	
	Реконструкција канализационе мреже у улици Његошевој	Реализовано	
	Реконструкција потисног цевовода на ФЦС Лука Дунав	Није реализована	
	Изградња канализационе мреже у улици Пелистерској - просек	Реализовано	
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у улици Пелистерској - просек (- Одабир пројектанта)	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за изградњу канализационе мреже у улици Баваништански пут – просек код старог бувљака	У току	Акција би требало да се настави
	Израда пројектно техничке документације фекалних црпних станица на траси будуће канализације дуж Баваништанског пута	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације дела атмосферске канализације дуж Баваништанског пута	Реализовано	
	Изградња фекалне канализације за насеље Кудељарски насип – стамбено пословни део (- Склапање уговора са извођачем радова)	Реализовано	
	Изградња фекалне канализације за насеље Кудељарски насип	Реализовано	
	Измештање потисног вода за ФЦС1 у улици Моше Пијаде (- Наставак радова из 2016.године на изради пројектно - техничке документације - Израда техничке спецификације за јавну	Реализовано	

	набавку - Склапање уговора са извођачем радова)		
	Измештање фекалне канализације у улици Радничкој	Реализовано	
	Израда пројектно-техничке документације за изградњу канализационе мреже у блоку Динамо (- одабир пројектанта)	Није реализована	
	Изградња канализационе мреже у блоку 210 (- Одабир пројектанта - Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са добављачем за извођење радова)	Није реализована	
	Наставак изградње канализационе мреже у насељу Јабука у Панчеву (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са извођачем радова)	Реализовано	
	Наставак изградње канализационе мреже у насељу Иваново у Панчеву (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са извођачем радова)	Реализовано	
	3.3.7 Израда пројектно- техничке документације за потамишки колектор са реконструкцијом црпне станице	Реализовано	
	3.3.8 Фазна изградња потамишког колектора са црпном станицом - III фаза – наставак радова из 2019. године	Реализовано	
	3.3.8 Фазна изградња потамишког колектора са црпном станицама 1. - II фаза – наставак радова из 2018. године 2. III фаза	У току	Акција би требало да се настави
	3.3.8 Фазна изградња потамишког колектора са црпном станицом - Фаза 2	У току	Акција би требало да се настави

	3.3.8 Фазна изградња потамишког колектора са црпном станицом - Фаза 1	Реализовано	
	3.3.9 Израда пројектно-техничке документације за унапређење система атмосферске канализације на територији Панчева	У току	Акција би требало да се настави
	Санација КЦС Црвени Магацин (КЦС „Центар“)	Није реализована	
	Реконструкција атмосферске канализације у улици Његошевој	Реализовано	
	Проширење – доградња КЦС у улици Суботичкој – **реализација у току**	Реализовано	
	Израда пројектно техничке документације за изградњу дела атмосферске канализације на подручју Хиподром	Реализовано	
	Чишћење каналске мреже у градском грађевинском региону (израда техничке документације и извођење радова)	У припреми	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације и изградња кишне канализације у улици Моше Пијаде од броја 106 до 116	Реализовано	
	Изградња кишне канализације на раскрсници улица Ивана Милутиновића и Моше Пијаде са израдом техничке документације	Реализовано	
	Израда техничке документације за изградњу кишне канализације у улици Добровољачкој	Реализовано	
	Изградња и одржавање система атмосферске канализације у Панчеву (- Израда техничке спецификације за јавну набавку - Склапање уговора са извођачем радова)	У току	Акција би требало да се настави

	Израда генеалног пројекта одвођења атмосферске воде за град Панчево	У току	Акција би требало да се настави
	МЗ Глогоњ - Пројекат водоводне мреже	У току	Акција би требало да се настави
	МЗ Омољица - Изградња фекалне канализације	Реализовано	
	Наставак изградње фекалне канализације у Омољици	Није реализована	
	3.3.10 Изградња и одржавање система атмосферске канализације у насељеним местима - Канали у Северној индустријској зони	Реализовано	
	3.3.11 Одржавање система за одбрану од поплава на целој територији града – набавка пумпи и одржавање опреме у ситуационом центру	Реализовано	
	3.3.11 Одржавање система за одбрану од поплава на целој територији града - Набавка пумпи/агрегата - Опремање ситуационог центра	Реализовано	
	3.3.12 Реконструкција испуста атмосферске канализације у Тамиш	Није реализована	
3.4 Унапређивање саобраћајне мреже и услуга јавног саобраћаја	Реконструкција улице Димитрија Туцовића – прва фаза	Није реализована	
	Израда техничке документације за потребе реконструкције улице Уроша Предића	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за улицу Светозара Шемића	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за потребе извођења радова у ул.Таковска у Панчеву	У току	Акција би требало да се настави

	3.4.1 Спровођење мера унапређења јавног саобраћаја према Средњорочној и дугорочној стратегији развоја ЈКП АТП 2017-2027 - Куповина половних аутобуса (- Спровођење поступка јавне набавке - Закључивање уговора са одабраним добављачем)	Реализовано	
	3.4.2 Изградња и обнова аутобуских стајалишта - Постављање „паметних“ аутобуких стајалишта	Реализовано	
	3.4.2 Изградња и обнова аутобуских стајалишта према Студији саобраћаја на територији града Панчева	Реализовано	
	Спровођење мера из програма коришћења средстава намењених за финансирање унапређења безбедности саобраћаја, према следећем:	Реализовано	
	1. Унапређење саобраћајне инфраструктуре (уређење зона школа, постављање детектора брзина, одржавање уређаја за документовање саобраћајних прекршаја, дефлексија путање, изградња разделних острва, уређење коловоза, пројектовање са заменом семафорских уређаја, појачано одржавање пешачких прелаза)	Реализовано	
	2. Унапређење саобраћајног васпитања и образовања (обука деце на саобраћајном полигону, набавка пакета саобраћајне опреме за децу, набавка ауто седишта за децу, набавка бицикала за школску децу са пратећом опремом)	Реализовано	
	3. Превентивно промотивне активности (аутоседишта за децу, тренинг безбедне вожње за бициклисте)	Реализовано	

	4. Израда пројектно техничке документације	Реализовано	
	3.4.3 Изградња паркинга за теретна возила за превоз опасног терета	Није реализована	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	Реконструкциј. улице Јосифа Маринковића	У току	Акција би требало да се настави
	Реконструкциј. општинског пута ОП 5 Панчево-Долово – деоница 1	У току	Акција би требало да се настави
	Реконструкциј. општинског пута ОП 5 Панчево-Долово – техничка документација	Реализовано	
	Периодично одржавање путева, улица и спортских терена	Реализовано	
	Ојачање коловоза	Реализовано	
	Појачано одржавање улица	Реализовано	
	Реконструкциј. улице Цара Лазара	У току	Акција би требало да се настави
	"Хиподром" Панчево - Израда техничка документација за извођење радова на саобраћајници са пратећом инфраструктуром са техничком контролом	У току	Акција би требало да се настави
	Израда техничке документације за реконструкцију улице Кнеза Михајла Обреновића од Граничарске до улице Ослобођења у Панчеву са техничком контролом	Реализовано	
	Израда техничке документације и извођење радова на постављању заштитне пешачке ограде на разделном острву у улици Првомајска у Панчеву са техничким прегледом радова	Реализовано	

	Паркинзи	Није реализована	
	Изградња аутобуског стајалишта у МЗ Качареву у Фискултурној улици са тех.прегледом радова	Реализовано	

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 8: Унапређивање процеса планирања у циљу квалитетније израде просторног и урбанистичких планова			
Програми/ Мере	Активности/ пројекти	Последњи регистровани статус активности	Сугестија у вези значаја за нови плански циклус
8.1 Подизање ефикасности процеса планирања кроз интерсекторску сарадњу	Измена и допуна Генералног урбанистичког плана Панчево	Реализовано	
	8.1.1 Унапређивање и контрола квалитета израде планске документације	У току	Акција би требало да се настави
	8.1.2 Израда ПГР за насељена места	Реализовано	
	ПГР Банатски Брестовац	Реализовано	
	ПГР Глогоњ	Реализовано	

	8.1.2 Измена и допуна плана генералне регулације насеља Качарево	Реализовано	
	8.1.2 План детаљне регулације за магистрални водовод Качарево – Банатско Ново Село	Реализовано	
	ПДР дела блока 113 (Котеж 1) у насељеном месту Панчево	Реализовано	
	8.1.3 ПДР подцелина Котеж 1 (блок 036) у насељеном месту Панчево	Није реализована	
	ПДР Радна зона блок 115 у Омољици	Реализовано	
	8.1.5 ПДР Пословно производно стамбена зона (блок 326)	Није реализована	
	8.1.6 ПДР Вреловод од „Јужне зоне“ до града	Није реализована	
	8.1.7 ПДР Привредна зона - индустрија посебне намене	Није реализована	
	Измена ПГР Целина 1 – шири центар (круг обилазнице) у насељеном месту Панчево	Реализовано	
	8.1.7 План генералне регулације Целина 8 - Комплекс ХИП „Петрохемија”, ХИП „Азотара” и НИС „Рафинерија нафте Панчево” са Стратешком проценом утицаја Плана на животну средину	У току	Акција би требало да се настави

	8.1.7 Измена и допуна плана генералне регулације Целина 11 - Комплекси посебне намене	Реализовано	
	Израда ПДР – планова детаљне регулације	У току	Акција би требало да се настави
	ПДР за блок 87 (Комунална зона) у Банатском Новом Селу	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	ПДР подручја храстове шуме - површине специјалне намене у КО Долово	Реализовано	
	Измена ПГР Јужна зона-Дубока прерада (Коксара) РНП	Реализовано	
	Измена ПДР „Транснафта“	Реализовано	
	ПДР инфраструктурног комплекса за обновљиве изворе енергије на подручју „Бела Анта” у Долову	Реализовано	
	ПДР за двоструки 110kV далековод ТС Панчево 2 – прикључно разводно постројење „Бела Анта” у Долову	Реализовано	

	ПГР Старчево – социјално становање (ОЕБС)	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	8.1.8 ПДР Туристичко рекреативна зона	Није реализована	
	8.1.9 Измена и допуна плана детаљне регулације Подцелина 6ц - Нова депонија у Панчеву	Реализовано	
	8.1.10 ПДР Институт Јосиф Панчић	Није реализована	
	8.1.11 ПДР Измештање ГРЧ	Није реализована	
	8.1.12 ПДР Обилазница око Панчева	Није реализована	
	8.1.13 ПДР Далековод 11 kV за Трафостаницу 6	Реализовано	
	8.1.13 План детаљне регулације за изградњу два једнострука прикључна 110Кv далековода у Панчеву	Реализовано	
	План детаљне регулације блока 089 у насељеном месту у Панчеву	Реализовано	
	Измена и допуна плана генералне регулације Целина 2 – Стрелиште са хиподромом и Војловица са Тополом у насељеном месту у Панчево	Реализовано	
	Измена и допуна плана детаљне регулације „Тесла” Панчево	У току	Акција би требало да се настави
	Измена и допуна плана генералне регулације целине 4А - Караула са јабучким	Реализовано	

	путем и 4Б -Скробара у насељеном месту Панчево		
	ПДР „Скробара“	Реализовано	
	Измена и допуна плана генералне регулације целине 5 – Кудељарац и Новосељанск и пут иза Надела у Панчеву	Реализовано	
	Измена и допуна ПДР северна зона 1	Реализовано	
	Измена и допуна ПДР северна зона 2	Реализовано	
	ПДР „Северна индустријска зона“	Реализовано	
	ПДР „Полипропилен“	Реализовано	
	ПДР „Опасни отпад“ РНП	Реализовано	

	ПДР за подручје северне индустријскопословнопроизводне зоне 2 у Панчеву	Реализовано	
	ПДР за подручје Стара Утва у Панчеву	Реализовано	
	Измена и допуна плана детаљне регулације „Градски стадион” у Панчеву (Зона 2.15.)	У току	Акција би требало да се настави
	Измена и допуна плана генералне регулације проширена „Миса са гробљем (Целина 3)” у Панчеву	Реализовано	
	Измена и допуна плана детаљне регулације подручја „Мали Рит“ у Панчеву	У току	Акција би требало да се настави
	ПДР Лучког подручја	Није реализована	
	ПДР дела привредне радне зоне блок 118 у Јабуци	Није реализована	
	ПДР комплекса Месер – Техногас Панчево	Није реализована	

	ПДР блока 014 у насељеном месту Панчево	Реализовано	
	План детаљне регулације Блок 034 (бараке2) у насељеном месту Панчево	Није реализована	
	Измена и допуна ПГР Целина 10 у насељеном месту Панчево	Није реализована	
	Измена и допуна ПГР насељеног места Омољица	Реализовано	
	ПДР унутрашњег дела блока 040 у насељеном месту Панчево	Реализовано	
	8.1.14 ПДР Блок 20, ПДР Блок 51, ПДР Блок 18	У току	Акција би требало да се настави
	8.1.15 ПДР Зона заштитног зеленила (блок 143,142 и 61)	Није реализована	
	8.1.17 ПДР Зона археолошког парка	Није реализована	
	8.1.18 Израда просторног плана подручја посебне намене „Пољавица“	Реализовано	
	8.1.19 Обезбеђивање планског основа за изградњу канализационе инфраструктуре са ППОВ	Није реализована	

	8.1.20 Израда техно - економских анализа у оквиру израде планске документације	Није реализована	
	Измена и допуна ПДР Хиподром у Панчеву	Реализовано	
8.2 Веће укључивање у јавности у процесу израде планова	8.2.1 Унапређење јавног увида у нацрте планова и учешћа грађана у процес израде	У току	Акција би требало да се настави
	8.2.2 Промоција иновативних урбанистичких решења путем конкурса	У току	Акција би требало да се настави
8.3 Коришћење савремених знања и алата у изради планских докумената	8.3.1 Унапређење ГИС	У току	Акција би требало да се настави
	8.3.2 Размена знања о примени стандарда у изради планске документације и градње	У току	Акција би требало да се настави

1.4 ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1.4.1. КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА

1.4.1.1. Мониторинг количине загађујућих материја на подручју града Панчева

У Србији, званичну оцену о квалитету ваздуха на појединим подручјима даје Агенција за заштиту животне средине. Агенција користи аутоматске мерне станице које континуелно утврђују количину загађујућих материја у ваздуху на локацијама на којима су постављене.
Што се тиче мера конторле квалитета ваздуха, подземних и површинских вода, полена и буке као и мониторинга земљишта, врши се редовни мониторинг и контрола на годишњем нивоу.
Сваке године се припрема Извештај о стању животне средине на територији града Панчева за претходну годину са обједињеним свим резултатима мерења и испитивања квалитета животне средине која су реализована у претходној години и осталим подацима у складу са Законом. Извештаји се усвајају од стране Скупштине града Панчева и објављују се на сајту града Панчева.

Систем за континуално праћење аерозагађења обухвата четири мерне станице у власништву града у Панчеву:

1. „Цара Душана“ (сумпор диоксид (SO_2), приземни озон (O_3), BTX, (бензен, толуен, ксилен) азотни оксиди (NO/NO_2/NOx), угљен моноксид (CO))
2. „Ватрогасни дом“ (BTX (бензен, толуен, ксилен), TNMHC (укупни угљоводоници неметанског типа), суспендоване честице (PM_{10}, $PM_{2.5}$, PM_1), приземни озон (O_3), азотни оксиди ($NO/NO_2/NO_x$))
3. „Војловица“ (сумпор диоксид (SO_2), BTX (бензен, толуен, ксилен), суспендоване честице (PM_{10}, $PM_{2.5}$))
4. „Старчево“ у Старчеву, са центром за праћење у Секретаријату за заштиту животне средине Градске управе града Панчева. (сумпор диоксид (SO_2), азотни оксиди ($NO/NO_2/NO_x$), угљен моноксид (CO), приземни озон (O_3), суспендоване честице (PM_{10}))

Допунска мерења квалитета ваздуха која финансира град врше се на 3 локације (Стрелиште, Народна башта, Нова Миса) на којима се прати 9 параметара, а на Стрелишту се одређује присуство живе, ПАХ-ова и бензопирена.Ова допунска мерења за потребе града ради ЗЗЈЗ Панчево.
Министарство ЗЖС финансира мерења на 2 мерна места (Ватрогасни дом и Завод за јавно здравље). Утврђују се концентрације 8 параметара и спроводи их ЗЗЈЗ Панчево.

Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“ бр. 11/2010 , 75/2010 и 63/13) врше се мерења концентрација следећих материја: сумпордиоксида (SO_2), азотних оксида и азотдиоксида ($NO_x/NO/NO_2$), суспендованих честица (PM_{10} , PM $_{2.5}$), олова (Pb), бензена (C_6H_6), угљенмоноксида (CO) и приземног озона (O_3), мере се и концентрације и брзине таложења арсена (As), кадмијума (Cd), живе (Hg), никла (Ni), полицикличних ароматичних угљоводоника (PAH) и бензо(а)пирена, а надлежни орган може да одлучи да прати концентрације и других загађујућих материја у ваздуху, као и алергени полен.

Концентрација *сумпор-диоксида* у ваздуху на просечном годишњем нивоу у току 2020. године није прекорачила граничну (125 μg/m3) и толерантну вредност (50 μg/m^3). Од 2011. године до краја

посматраног периода тренд сумпордиоксида је благо опадајући. На основу свега наведеног, дуги низ година за ову загађујућу материју није било потребно предузимати санационе мере.

Слично је и што се тиче концентрације *азотдиоксида* у ваздуху. Просечна годишња концентрација азотдиоксида у току 2020. године. била је и у свим анализираним годинама у периоду 2011. – 2020. нижа од граничне вредности на годишњем нивоу (40 μg/m^3), толерантне вредности (44 μg/m^3) и критичног нивоа за заштиту вегетације (30 μg/m^3). Присуство азотдиоксида у претходном десетогодишњем периоду није било проблематично и није захтевало санацију тј. смањење концентрације овог параметра у ваздуху.

У наредним табелама, дат је приказ концентрација вредности сумпор-диоксида и азотдиоксида у ваздуху у 2020. години. на следећим мерним станицама у Панчеву.

Табела 1.4.1.1а: Средње годишње концентрације (24х) сумпор-диоксида и азотоксида у 2020. у Панчеву

Сумпордиоксид	**Средња годишња концентрација ($C_{ср}$)**
Ватрогасни дом	8,2 mg/m3
Завод	8,1 mg/m3
Цара Душана	7,7 mg/m3
Војловица	10,27 mg/m3
Старчево	8,82 mg/m3

Азотдиоксид	**Средња годишња концентрација ($C_{ср}$)**
Ватрогасни дом	16,2mg/m3
Завод	15,4mg/m3
Старчево	14,8 mg/m3

Извор: Табела креирана на основу података из Извештаја о стању животне средине на територији града Панчева за 2020. годину

Иако азотдиоксид не оптерећује значајно ваздух у Панчеву потребно је уложити напор да присуство ове супстанце буде још мање у ваздуху него до сада, због његових вишеструких штетних ефеката. Азотови оксиди у тропосфери делују као прекурсори приземног озона и знатно доприносе стварању фотохемијског смога. Осим тога азотни оксиди доводе до оштећења озонског омотача у стратосфери и стварања озонских празнина. Азотови оксиди доприносе глобалном загревању са ефектима „стаклене баште". Азотдиоксид има штетно дејство на вегетацију, а на људе делује као иританс на слузокоже доњих дисајних путева. Азотдиоксид има загушљив мирис, али концентрације овог гаса које већ могу штетно утицати на организам не могу се осетити чулом мириса. У дисајним путевима овај гас прелази у азотну киселину, нитрите и нитрате који се разносе крвотоком. Проузрокује метхемоглобинемију.

Завод за јавно здравље је у току 2020. године мерио у току 24х концентрације *чађи* у ваздуху рефлексометријском методом на 4 локације у граду. Извршено је укупно 1.464 дневних мерења од којих је 92 (6,3%) прекорачило ГВ (50μg/m3) што је за 9 узорака више у односу на 2019. годину. У 2020. години највећи број узорака са концентрацијама чађи преко ГВ регистрован је на локацији „Нова Миса" (36), потом на локацији „Стрелиште" (19), „Ватрогасни дом" (19), док је на локацији

„Завод“ најмање регистровано оваквих узорака (18). Просечне годишње концентрације чађи на свим локалитетима ниже су од граничне вредности за чађ на годишњем нивоу, што је случај и ранијих година.
Чађ је мерена у 2020. години и континуално-аутоматски на локалитету „Стрелиште” 346 дана. Највећа вредност аутоматске, селективне двоканалне анализе чађи на овој локацији јесте могућност сагледавања УВ фракције, која је заправо фракција угљоводоника, од којих су многи канцерогени. Из приказа просечних дневних концентрација две фракције чађи може се уочити да је УВ фракција мерена у знатно већим концентрацијама током зимског периода. Просечне концентрације БЦ и УВ за испитивани период су $БЦ_{ср\ Стр}$ = 4,5 μg/m^3, $УВ_{ср\ Стр}$= 6,9 μg/m^3. Разлика УВ и БЦ фракције сматра се индикатором горења дрва, односно биомасе. Та разлика је на локацији „Стрелиште” већа у периоду зиме, а мања лети.

Ваздух у агломерацији Панчево, која обухвата територију града Панчева, је најоптерећенији *суспендованим честицама (PM).* У последњих десет година, изузев 2013., 2014. и 2016. године, квалитет ваздуха припада III категорији.
У наредној табели дат је приказ средње годишње концентрације, број прекорачења ГВ и ТВ као и максимална средња дневна концентрација PM_{10} за период 2018 – 2020. на станицама „Војловица“, „Старчево“ и „Ватрогасни дом“. Број прекорачења је углавном био преко дозвољеног без обзира на број мерења у току године (изузетак за наведени период од 3 године је на мерној станици „Војловица“ у 2018. години).

Табела 1.4.1.1б: Приказ статистичких података за PM_{10} на мерним местима “Војловица”, “Старчево” и “Ватрогасни дом“ за период од 2018.- 2020. године

Статистички подаци за PM_{10}	**Војловица**			**Старчево**			**Ватрогасни дом**		
Година	**2018**	**2019**	**2020**	**2018**	**2019**	**2020**	**2018**	**2019**	**2020**
Средња концентрација PM_{10} (μg/m3)	недов. мер	36,4	33,61	40,78	37,67	32,32	недов. мер	30,8	29,89
Број прек. ГВ (број на ГВ) и ТВ (број на ТВ)	21 и 21	46	75	93(1) и 93	73	72	35(1) и 35	47	51+1
Макс. средња дневна конц. PM_{10} (μg/m3)	84,50	171	348	162	234	322	119	150	213

Извор: Табела креирана на основу податка из Извештаја о стању животне средине на територији града Панчева за 2020. годину

На наредној илустрацији дат је приказ броја дневних прекорачења PM_{10} на годишњем нивоу за период 2018 – 2020. године.

Илустрација 1.4.1.1а: Број дневних прекорачења PM_{10} на годишњем нивоу за период 2018 – 2020.

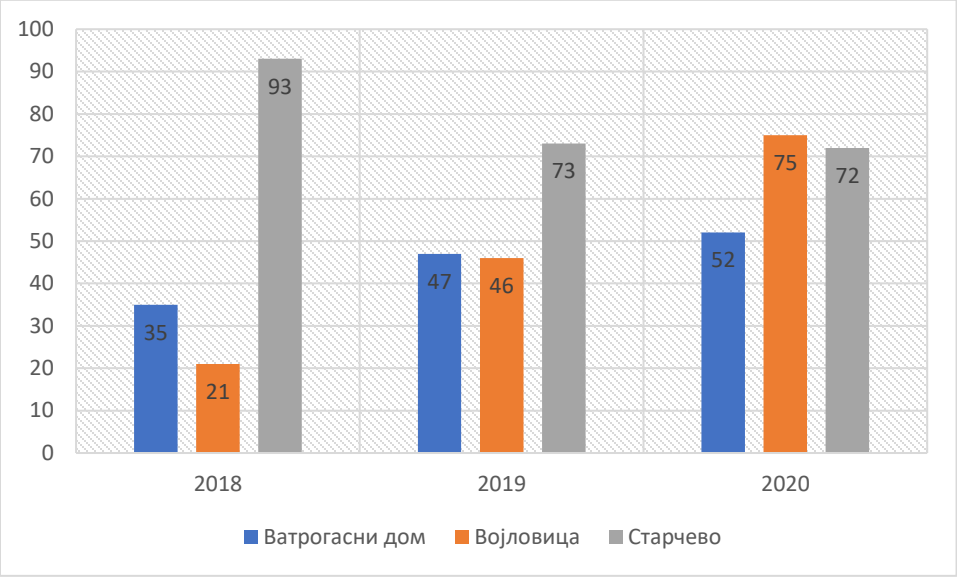

Извор: Табела креирана на основу података из Извештаја о стању животне средине на територији града Панчева за 2020. годину

Према подацима из извештаја о стању животне средине PM_{10} у загађењу ваздуха у Панчеву значајно учествују и у 2020. години.
Посматрајући однос узетих узорака и броја дана са концентрацијама PM_{10} угрожавајућим за здравље на мерном месту „Стрелиште“, може се рећи да је здравље становништва Панчева угрожено високим концентрацијама овог полутанта у 18,9% праћених дана у години. У односу на претходну годину, ситуација у погледу PM_{10} честица је побољшана, али је неопходно и даље радити на смањењу присуства ових честица у ваздуху. Честице PM_{10} и $PM_{2,5}$ су веома значајне са аспекта утицаја на здравље. Континуални мониторинг ових честица у периоду 2020. године сведочи о великој оптерећености ваздуха овим честицама. Здравствене последице повећаних концентрација ових честица у ваздуху могу бити вишеструке.

Анализом резултата праћења квалитета ваздуха у 2020. години у агломерацији Панчево, које врши Завод за јавно здравље Панчево, може се закључити да у загађењу ваздуха Панчева најзначајније учешће имају честице (чађ и PM_{10}).
Присуство чађи у ваздуху Панчева је нарочито изражено у периоду зиме, тј. грејне сезоне. У 2020. години просечне годишње концентрације имале су вредности од 13,9 µg/m3 -20,8 µg/m3 и ниже су у односу на претходну годину.
Број дана са концентрацијама чађи већим од ГВ (50 µg/m3) на мерним местима у Панчеву износио је од 18–36 дана, што је горе у односу на прошлу годину.

Чађ, PM_{10} и $PM_{2,5}$ су честице одговорне за многе штетне здравствене ефекте код људи, нарочито код припадника осетљивих популационих група (хронични болесници, деца, стари, труднице). Ефекти честица на здравље могу бити акутни и хронични. Штетни акутни ефекти на здравље од присуства повећаних концентрација честица у ваздуху огледају се у томе што људи са срчаним или плућним болестима (као што је застојна срчана инсуфицијенција, обољења коронарних артерија, астма или хронична обструктивна болест плућа), стари и деца чешће посећују службу хитне помоћи, чешће одлазе на болничко лечење или у неким случајевима чак умиру због енормног погоршања основне болести. Када су изложени загађењу честицама људи са срчаним обољењима могу доживети бол у грудима, палпитације (подрхтавање), кратко и плитко дисање, кашаљ и замарање. Загађење честицама може бити удружено са срчаним аритмијама, срчаним нападима, може повећати осетљивост за респираторне инфекције, погоршати постојеће респираторне болести, као што су астма или хронични бронхитис. Оболели чешће користе услуге здравствене заштите и повећана је укупна потрошња лекова. Честа погоршања болести умањују квалитет живота ових особа.
Повећане концентрације честица у ваздуху одговорне су за повећану смртност код болесника који болују од кардиоваскуларних и хроничних респираторних болести.
Повећана концентрација честица смањује видљивост и може бити одговорна за саобраћајни трауматизам.

Индекс квалитета ваздуха AQИ (Air Quality Index) је бездимензионална величина којом се оцењује штетност утицаја загађујућих материја из ваздуха на здравље и животну средину. Анализом индекса квалитета ваздуха на наведеним мерним местима у Панчеву може се закључити следеће:

- за присуство сумпордиоксида у ваздуху, уочава се да је индекс квалитета ваздуха припадао класи „одличан“;
- за присуство азотдиоксида, индекс квалитета ваздуха је припадао класи „одличан“ и класи „добар“;
- за присуство суспендованих честица, индекс квалитета ваздуха се оцењује као „загађен“.

1.4.1.2. Мониторинг количине алергеног полена на подручју града Панчева

Мерење концентрације полена алергених биљних врста у ваздуху обавља се уређајем за узорковање који је постављен на згради Градске управе града Панчева, где се вредности концентрације полена у ваздуху мере на висини око 15 m изнад површине тла.
Аерополен се сакупља апаратом (клопка за алергени полен) који је у власништву града Панчева. Идентификација полена се врши у лабораторији стручне кућне на 24 биљне врсте (леска, јова, дуд, тисе-чемпреси, брест, топола, јавор, врба, јасен, бреза, граб, платан, орах, храст, бор-четинари, конопља, траве, липа, боквица, киселица, коприве, штирови, пелин, амброзија).
У 2020. години, према одлуци Агенције за заштиту животне средине Србије праћење полинације почело је 03.02.2020., а завршило се 01.11.2020. године. Након квалитативног и квантитативног прегледа аерополена резултати се изражавају као концентрација тј. број поленових зрна у кубном метру ваздуха и пореде са граничним вредностима концентрација. Процена ризика за настанак алергијских реакција је рађена према граничним вредностима дефинисаним од стране Агенције за заштиту животне средине 2019. године. Гранична вредност износи 60 поленових зрна/m^3 ваздуха за средње концентрације полена дрвећа, трава и корова, односно 30 поленових зрна/m^3 ваздуха за

полен амброзије и 100 поленових зрна/m^3 ваздуха за високе концентрације за све испитиване врсте полена.

Из наредне илустрације може се закључити да је у ваздуху у Панчеву током периода мерења укупних концентрација у 2020. години највише концентрације полена коприве (5.161 поленових зрна/m^3 ваздуха), амброзије (4.961 поленових зрна/m^3 ваздуха) и тисе и чемпреса (3.817 поленових зрна/m^3 ваздуха).

Илустрација 1.4.1.2а: Графички приказ резултата испитивања аерополена у 2020. години

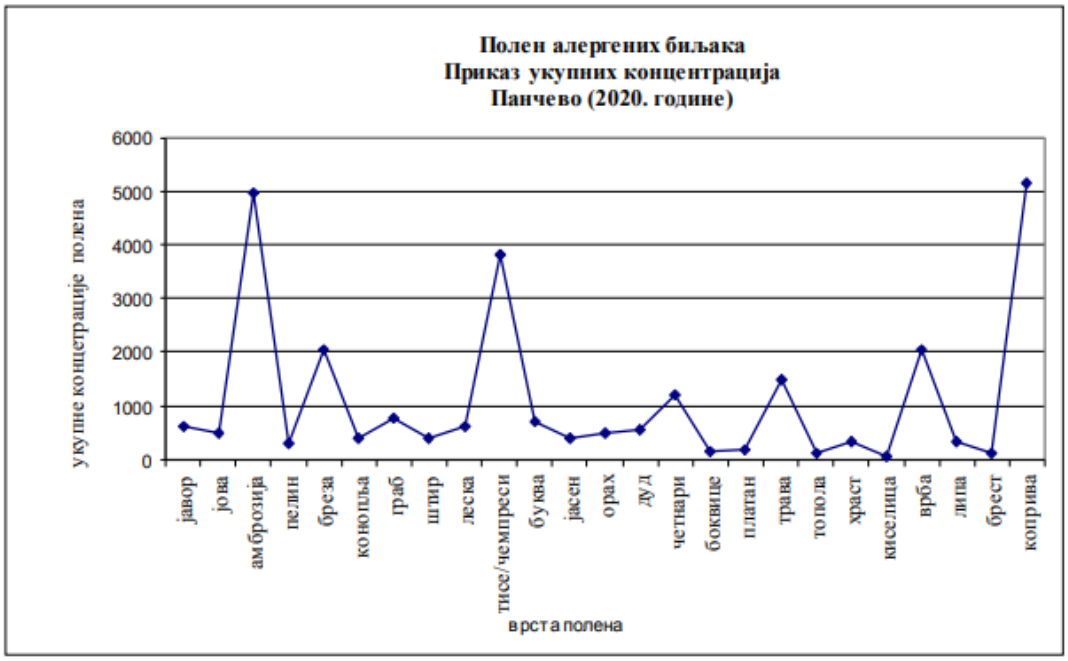

Извор: Годишњи извештај о резултатима испитивања алергеног полена у ваздуху на територији града Панчева и околине (за период 03.02.2020.-01.11.2020.)

У првој сезони је интензивна полинација дрвећа. По броју дана са високим здравственим ризиком истичу се дани полинације тиса и чемпреса, док су остале врсте дрвећа чији полен има јак алергени потенцијал имале висок здравствени ризик од пар дана. У наредној илустрацији дат је приказ полинације током читаве 2020. године.

Илустрација 1.4.1.2б: Календар полинације за 2020. годину у Панчеву

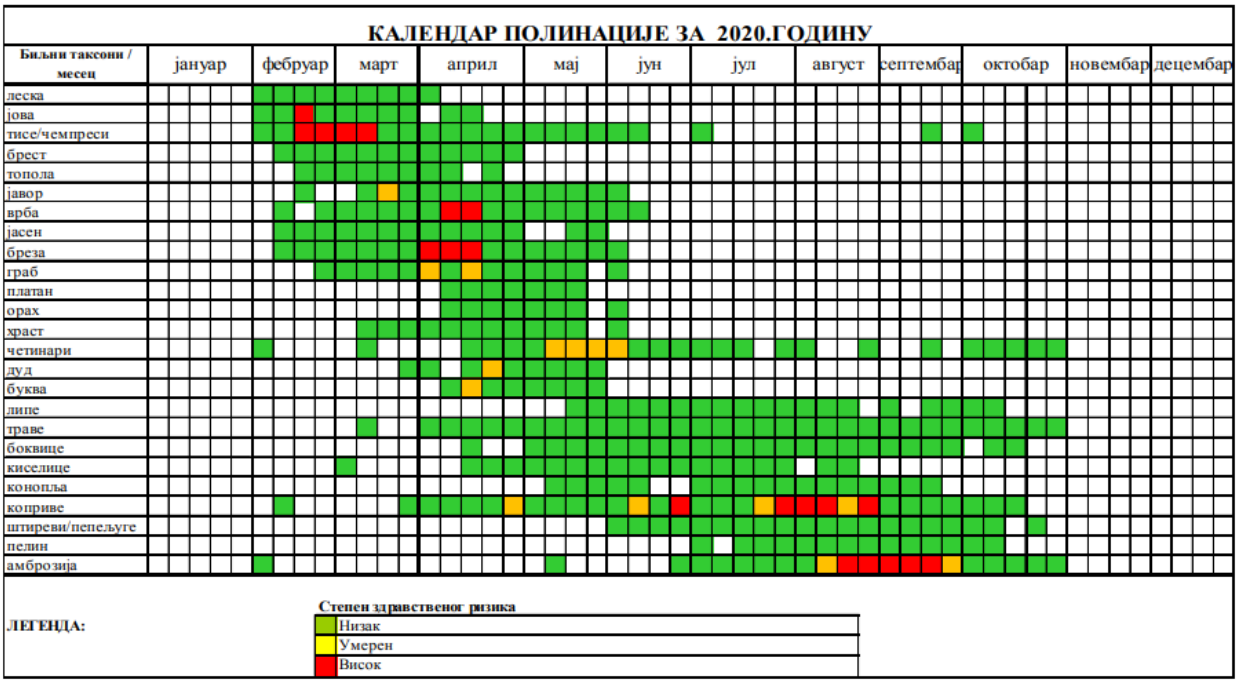

Извор: Годишњи извештај о резултатима испитивања алергеног полена у ваздуху на територији града Панчева и околине (за период 03.02.2020.-01.11.2020.)

Интензивнија полинација трава и коприва почиње у периоду после маја месеца. У овом периоду најјачи алергени су полени трава. Обзиром да између корова и трава постоје унакрсне алергијске реакције, могуће је очекивати у овом периоду појаве јаких алергијских симптома код вулнерабилног становништва.

У периоду цветања корова значајно се детектује полен амброзије, која има и најјаче алергено дејство. Амброзија цвета током целог овог периода. Највише концентрације се региструју у другој половини августа и првој половини септембра месеца.

У периоду од 6-44 недеље 2020. године, најбројнији је био полен коприве, амброзије и тиса и чемпреса.

Најдужа полинација је регистрована за коприве, траве, амброзију, тисе и чемпресе и врбе.

Највише дана са концентрацијама полена већим од граничне вредности регистровано је за периоде полинације амброзије и коприве.

С обзиром на значајност корелације алергијских оболења и полена, број дана са високим ризиком од настанка алергијских реакција и висок алергени потенцијал, као највећи биолошки загађивач ваздуха у Панчеву и околини се издвајају полен амброзије и коприве чија је алергеност слаба, осим за врсту паријетарија. Потребна су даља и шира испитивања утицаја полена на здравље људи ради примене личних заштитних мера, као и мера у урбаној и руралној животној средини.

1.4.1.3. Сузбијање амброзије

У 2020. години за сузбијање амброзије на јавним површинама осам сеоских ЈКП, МЗ Иваново и ЈКП „Зеленило“ су добили средства и искористили их за ту намену. ЈКП „Зеленило“ је добило 1,5 милиона динара, а ЈКП по насељеним местима и МЗ Иваново по 220 хиљада динара уз обавезу достављања извештаја. Амброзија је сузбијана механички – кошењем без употребе хемијских средстава. Кошење је започето у јулу а завршено крајем септембра. Већа концентрација амброзије је детектована поред, као и на самим већим пољопривредним обрадивим површинама и око напуштених кућа.
Од ове године први пут је спроведена јавна набавка и потписан уговор са извођачем за вршење хемијског третмана амброзије на локацијама где кошење не даје задовољавајуће резултате у сузбијању ове алергене биљке на територији града Панчева са насељеним местима. Извршено је мапирање у сарадњи са МЗ и третиране наведене локације на око 50 хектара.

1.4.2. КВАЛИТЕТ ПОВРШИНСКИХ И ПОДЗЕМНИХ ВОДА

У Панчеву, као и у већем делу Србије, за пиће се користе искључиво подземне воде. Конкретно, Панчево користи воду за пиће са 3 изворишта укупног капацитета од 1000 л/с која се континуирано испоручује корисницима на територији Панчева и насељених места Старчево, Омољица, Банатски Брестовац, Иваново, Долово, Качарево, Јабука и од 2018. године Глогоњ.

Квалитет воде за пиће којом се снабдевају становници Панчева је у складу са економским, техничким, технолошким и еколошким критеријумима одрживог развоја и обавља се екстерно од стране Завода за здравствену заштиту у Панчеву и интерно у лабараторији предузећа ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, на свака 3 сата.

Завод за јавно здравље Панчево сваке године у летњој сезони врши редовно испитивање квалитета и површинских вода које се користе за купање и рекреацију на следећим локацијама:

- река Тамиш – купалиште у Панчеву, Глогоњу и Јабуци,
- река Дунав – купалиште „Бела Стена“ (лево и десно од шпица),
- Пољавица – купалиште у Омољици и Банатском Брестовцу,
- купалиште у Иванову
- језеро у Качареву.

На основу Уговора о вршењу услуге испитивања квалитета површинских вода за 2021. годину може се закључити следеће:
Купалишта реке Тамиш у Панчеву, Јабуци и Глогоњу, купалишта реке Дунав - Бела стена (лево и десно од шпица) и купалишта у Иванову и на језеру у Качарево могу се користити у сврху купања и рекреације.
Купалиште реке Пољавица у Омољици и Брестовцу, не препоручују се за коришћење за купање и рекреацију.

Секретаријат за заштиту животне средине од 2001. године реализује програме испитивања квалитета подземних вода на подручју јужно од индустријске зоне Панчева. Радом пијезометара

прибављају се подаци значајни за више различитих извештаја о стању подземних вода од Јужне индустријске зоне ка Дунаву.
У 2020. години је реализован Уговор о набавци пројектно техничке документације пијезометарске мреже, испитивање постојећих и изградњу нових пијезометара по потреби. Уговором су замењени пијезометри тамо где је то потребно, а све у циљу како би квалитет узорковања убудуће био бољи.

1.4.3. КОМУНАЛНА БУКА

Секретаријат за заштиту животне средине преко овлашћених институција врши мониторниг буке с циљем утврђивања изложености буци и процене штетних ефеката буке на здравље људи. Мерење буке врши се помоћу одговарајућег индикатора узнемиравања буком L_{den} (према
Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини „Сл. гласник РС“, бр. 75/2010).
Основни индикатори буке се изводе из еквивалентног нивоа буке (Leq,T).
Мерна места буке су одабрана од стране запослених у Секретаријату за заштиту животне средине града Панчева, а у наставку следи табела са списком мерних места у Панчеву:

Табела 1.4.3а: Списак мерних места за систематско мерење буке у Панчеву у 2020.години – летња сезона

Р.бр.	Ознака мерног места	Зона*	Мерно место
1.	**ММ 1**	4	Кеј Радоја Дакића бр.3, центар града#
2.	**ММ 2**	4	Браће Јовановића бр.14, центар града#
3.	**ММ 3**	4	Његошева бр.1А, центар града#
4.	**ММ 4**	5	Дом Културе, центар града#
5.	**ММ 5**	5	Мученичка бр.6, центар града#
6.	**ММ 6**	5	Војводе Петра Бојовића бр.20, центар града#
7.	**ММ 7**	5	Жарка Зрењанина бр.76 (ад Ратар)
8.	**ММ 8**	5	Димитрија Туцовића бр.42, насеље Маргита
9.	**ММ 9**	4	Стевана Шупљикца бр.91, насеље Котеж 1
10.	**ММ 10**	5	Моше Пијаде бр.69, центар града
11.	**ММ 11**	5	Војводе Радомира Путника бр.4, центар града
12.	**ММ 12**	5	Книћанинова бр.7, насеље Маргита
13.	**ММ 13**	4	Ослобођења бр.15, центар града ЈКП (Водовод и канализација)
14.	**ММ 14**	3	Милоша Требињца бр.10, центар града
15.	**ММ 15**	1	Првомајска бр.10а , (Беоком и Беопан)
16.	**ММ 16**	6	Спољностарчевачка бр.80 (ХИПАзотара)
17.	**ММ 17**	4	Жарка Зрењанина бр.3, центар града
18.	**ММ 18**	4	Ослобођења бр.6 , центар града
19.	**ММ 19**	4	6.Октобар бр.9 (Очна болница), центар града

20.	**ММ 20**	3	Стевана Шупљикца бр.159, насеље Котеж 1
21.	**ММ 21**	4	Браће Јовановића бр.76, центар града
22.	**ММ 22**	1	Парк Народна Башта, центар града
23.	**ММ 23**	3	Моше Пијаде бр.19, центар града
24.	**ММ 24**	4	Војводе Радомира Путника бр.1, центар града[#]
25.	**ММ 25**	5	Трг Краља Петра I бр.2-4, центар града [#]
26.	**ММ 26**	5	Светозара Милетића бр.7а, центар града[#]
27.	**ММ 27**	6	Панчевачки пут бр.169, излаз из Панчева ка Старчеву (преко пута РНП)
28.	**ММ 28**	3	12.Војвођанске бригаде бр.2, насеље Војловица (преко пута ХИП Азотаре)
29.	**ММ 29**	2	ОШ „Мика Антић“ Душана Петровића Шанета 11, насеље Стрелиште
30.	**ММ 30**	3	Стојана Новаковића бр.6, насеље Тесла (поред пекаре)
31.	**ММ 31**	4	Новосељански пут бр.181а (у близини фарме „Зрно“)
32.	**ММ 32**	4	Охридска бр.5 , насеље Кудељски насип (железнички саобраћај)
33.	**ММ 33**	2	ОШ „Исидора Секулић“ Сердара Јанка Вукотића бр.7, насеље Тесла
34.	**ММ 34**	3	Боре Шипоша бр.1, насеље Топола (поред објекта Сњежана)
35.	**ММ 35**	1	Спортски центар „Младост“, Новосељански пут бб, насеље Миса
36.	**ММ 36**	3	Светозара Марковића бр.82, насеље Војловица
37.	**ММ 37**	3	Пољска бр.20, насеље Војловица (ограда РНП)
38.	**ММ 38**	3	Ђуре Николајевића бр.20, насеље Топола (Месер)
39.	**ММ 39**	5	Народни Музеј, Трг Краља Петра I бр.7
40.	**ММ 40**	3	Стевана Шупљикца бр.115, насеље Котеж (поред топлане Котеж 2)
41.	**ММ41**	4	Баваништански пут бр.177 (поред стоваришта Голија)

** SRPS U.J6.205:2007*

[#] Мерна места на којима је мерење буке вршено и радним даном и викедом

Извор: Годишњи извештај о систематском мерењу буке у Панчеву 2021.година

На 9 мерних места мерење буке се одвијало радним даном и викендом. То су места која се налазе у зони градског центра (5) и пословно стамбеној зони (4), где се очекивало веће загађење буком током викенда због рада угоститељских објеката и појачане фреквенције саобраћаја и грађана у овим зонама. Мониторингом су обухваћене све акустичке зоне са различитим бројем мерних места у оквиру самих зона.

Укупан број прекорачења граничних вредности индикатора буке на свим мерним местима за сва три референтна временска периода износио је 53. Највећи број је у ноћном периоду мерења буке и износи 31 укључујући и радни дан и викенд.

Добијени подаци осликавају оптерећеност становништва Панчева комуналном буком, посебно у периоду ноћног одмора. Знатно мањи број прекорачења граничних вредности је забележен у дневном а нарочито у вечерњем периоду.

У наредној илустрацији дат је приказ просечних вредности целодневних индикатора буке L_{den} за период од 2013. до 2020. године:

Илустрација1.4.3а: Приказ просечних вредности L_{den} изражен у dB

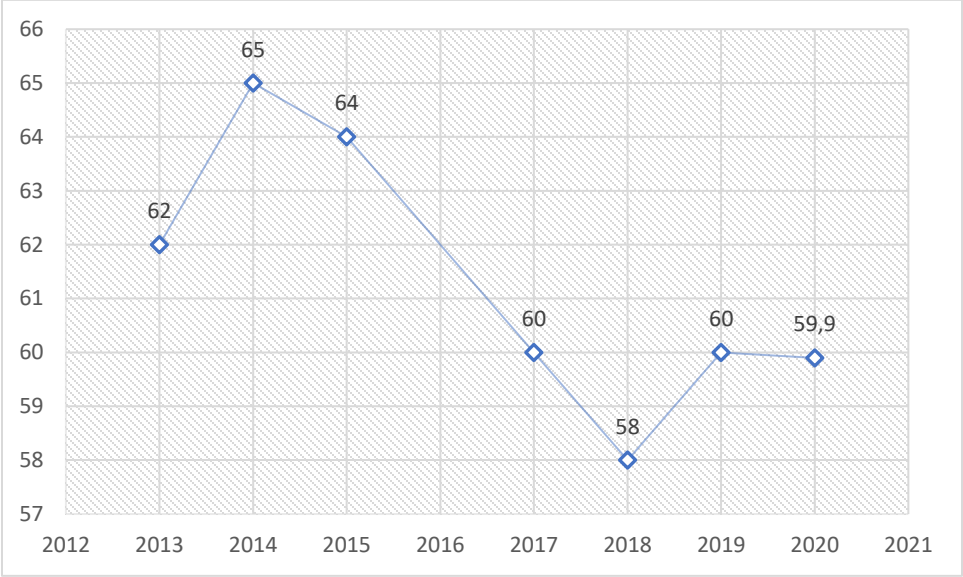

Извор: Табела креирана на основу података из Извештаја о стању животне средине на територији града Панчева за 2020. годину

Оно што се уочава јесте тренд опадања просечног Lden од 2014. године до 2020. године. Оптерећеност буком је делимично смањена у 2020. години услед пандемије Ковид 19 вирусом, а последично и прописаним мерама ограниченог радног времена угоститељских објеката и окупљања у затвореном простору.

Просечан број лаких и тешких возила, као и укупан просечан број возила регистрованих на мерним местима за систематско мерење буке у Панчеву, у летњој сезони 2020. године остаје на нивоу претходних година.

Поређење добијених резултати аутоматског мерења буке са вредностима еквивалентног нивоа буке (LeqT) на самим мерним местима показује да промену интезитета саобраћаја прати и промена нивоа буке добијене на оба начина.

Од укупно 90.776 становника[6] у граду Панчеву:

I у летњој сезони 2020. године:

- дневна бука угрожава 12,77% или 11.592 становника,
- дневном буком веома је угрожено 8,94% или 8.115 становника,
- ноћна бука угрожава 14,48% или 13.144 становника,
- ноћном буком је веома угрожено 6,22% или 5.646 становника.

На основу свега наведеног може се закључити да је доминантан извор буке у Панчеву бука од саобраћаја на највећем броју мерних места и бука од индустријских постројења.

[6] Извештај о стању животне средине 2020.година

1.4.4. ЗЕМЉИШТЕ

Земљиште представља један од кључних необновљивих природних ресурса, подложан еолској ерозији и негативном деловању људског фактора. Земљиште од 1. до 4. класе заузима ¾ укупних пољоприврдних површина а пољопривредне површине покривају преко 80% територије града Панчева, постоје природне погодности за ратарску, воћарску и виноградарску производњу, ресурси за развој ловног туризма (распрострањеност дивљачи, активно 500 ловаца). Ловиште "Доње подунавље" Панчево има укупну површину од 3.526,59 ha и удаљено је 35 km од аеродрома "Београд" и 90 km од Новог Сада. Простире се на воденој површини Реке Дунав, приобаље и мочварне терене дунавских ада. Главна врста ловне дивљачи је дивља патка, а у овом ловишту има и срнеће дивљачи и дивље свиње.

Војводина је један од најобешумљенијих регија Европе (Европа око 14% површине под шумом, Војводина око 6%). Ситуација на територији града Панчева је нешто неповољнија – површина под вишегодишњим биљним врстама и шумом је око 4,3%.

Еолска ерозија (штетан утицај ветра) је процес у коме се ваздушним кретањем одвајају честице плодног земљишта са пољопривредних површина (чиме се плодност земљишта смањује).

Пошумљавање, односно садња вишегодишњих и дрвенастих биљака, на сигуран, трајан и ефикасан начин, смањује брзину и снагу ветра у ширем подручју, што смањује одвајање честица плодног земљишта са ораница. Не постоји други начин борбе против еолске ерозије, будући да садња једногодишњих култура везује плодни слој само за време трајања вегетације.У надлежности ЈП „Војводинашуме“ је пошумљавање територије Панчева. Кључни проблем је што се пошумљавање врши једногодишњим културама чиме се не решава проблем еолске ерозије.

Шумски појасеви имају и друга бројна корисна дејства – отежавају пренос семена коровских биљака са запуштених површина на обрадиво земљиште, одвајају површине третиране пестицидима и другим агротехничким и хемијским средствима, одвајају путеве на којима саобраћају возила са унутрашњим сагоревањем од површина на којима се врши производња хране, врше редукцију температуре и влажност ваздуха и тла, апсорбују атмосферске и бујичне воде и сл. [7]

1.4.5. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

На територији града Панчева налазе се следећа заштићена природна добра:

- Парк природе „Пољавица“,
- Споменик природе „Два стабла белог јасена код Долова”,
- Споменик природе „Ивановачка ада” и
- Споменик природе „Стабло црвенолисне букве у Омољици“.

- Парк природе „Пољавица“ је површине 302,96ha, а заштитна зона парка природе обухвата 678,57ha. Присутне заштићене врсте су: *Misgurnus fossilis, Ixobrychus minutus, Acipiter atthis, Hirundo rustica, Saxicola torquate, Hippolais icterina, Sylvia dommuic, Lanis collurio.* Налази се у 3. категорији природних добара, под заштитом државе је од 1995. године. Као највредније подручје овог парка у смислу заштите сматра се острво површине

[7] ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉИШТА ОД УТИЦАЈА ЕОЛСКЕ ЕРОЗИЈЕ – 2020

нешто мање од 1 хектара у Омољичком делу парка. Пољавица је посебно важна због присуства мешовите колоније чапљи, затим ждрала, барског петлована, еје мочварице, белобрке чигре и других. Отпадне воде из насеља Омољица и Банатски Брестовац као и воде из постојеће викенд зоне дуж дела водотока доспевају у Пољавицу доносећи са собом нутритивне елементе који изазивају цветање воде (цветање воде или еутрофизација је природни одговор екосистема на присуство повећања природних или вештачких супстанци у води). Замуљивање дна, а делом и подземних издани спречава неопходан прилив чисте воде и одржавање потребног режима воде. Неопходно је предузимање мера одмуљавања у сврху спречавања даље деградације карактеристика због којих је предметно подручје стављено под заштиту државе. Површина воде на појединим местима потпуно је обрасла вегетацијом што онемогућава несметано кретање воде и може довести до забаривања водотока.

- Споменик природе „Два стабла белог јасена код Долова“ обухвата површину од 1042,7 m^2. Налази се на око 500 m од улаза у село Долово, представља остатке некадашњег дрвореда (*Fraxinus excelsior*), што данас у Војводини представља реткост која заслужује посебну заштиту.

- На подручју споменика природе „Ивановачка ада” налазе се следеће заштићене биљне врсте: једносемени бели глог (*Crataegus monogyna*), крушина (*Frangula alnus*) и добричица (*Glechoma hederacea*). Површина споменика природе „Ивановачка ада“ је 6,07ha са околном заштитном зоном од 8,86ha, а поверена је на управљање ЈП „Војводинашуме“, ШГ “Банат” из Панчева.

- Одлуком о заштити Споменика природе "Стабло црвенолисне букве у Омољици", црвенолисна буква је стављена под заштиту као Споменик природе и сврстана у III категорију као заштићено подручје од локалног значаја. Налази се у центру Омољице на зеленој површини Трга Светог Саве, на катастарској парцели број 4579 к.о. Омољица. Целокупна површина заштићеног подручја Споменика природе "Стабло црвенолисне букве у Омољици" налази се у јавном власништву. Носилац права коришћена земљишта је град Панчево. Управљач над Спомеником природе је Јавно комунално предузеће „Зеленило“ Панчево.

1.4.6. ЗЕЛЕНЕ ПОВРШИНЕ

У надлежности ЈКП „Зеленило“ одржава се 200 ha јавних зелених површина на територији града Панчева. У Панчеву се под зеленом површином подразумевају паркови и ветрозаштитни појасеви. У надлежности ЈКП „Зеленило“ налазе се следећи паркови:

1. Градски парк
2. Народна башта
3. Барутана
4. Горански парк
5. Железнички парк
6. Војловица парк[8]

[8] (http://www.jkpzelenilo.co.rs/)

Градски парк или Трг краља Петра I налази се у ужем градском језгру, у непосредној околини трга налази се зграда Градске управе Панчева, Народни музеј, Стара пошта,Штапска зграда, Графова кућа (данашња Војвођанска банка)... Трг се простире на површини од 1,95 ha, на тргу се налазе следеће врсте дрвета: амерички копривић, сребрнолисне липе, јеле, јавори, дивљи кестен, брезе, кедрови, жалосни дудови...

Најстарији и највећи парк у граду је парк Народна башта. Заузима површину од укупно око 15 ha са трим стазом од око 1150 m. У парку се налази око 2000 стабала. Доминантне врсте дрвећа у њему су липе (*Tilia sp.*), јавори (*Acer sp.*), дивљи кестен (*Aesculus hippocastanum*), мечија леска (*Corylus colurna*) и друге.

Парк Барутана је нови парк у Панчеву површине 2,8 ha чија је изградња започета 2011. године. Налази се надомак парка Народна башта, дели их само улица Војвођански булевар. У оквиру њега је изграђен Bike & Scate парк, прва бетонска вештачка стена у Србији, болдер, фитнес терен на отвореном. Bike & Scate парк је изграђен на глаткој бетонској подлози на површини од 2200 m². У скејт парку налази се 15 савремених справа. Отварање парка јуна 2013. године обележило је велико међународно такмичење.

Горански парк у Панчеву налази се између стамбених насеља „Тесла“ и „Миса“. Парк у облику у ком је данас, подигнут је почетком седамдесетих година прошлог века, а простире се на површини приближно 4,50 ha.

Железнички парк налази се у ужем градском језгру, на обали реке Тамиш и заузима површину од око 5,5 хиљада m^2. На месту данашњег парка налазила се железничка пруга која је водила до станице на Тамишу. У парку су се налазиле превасходно липе (*Tilia sp.*) и јавори (*Acer sp.*) све до 1980. године када је након смрти Јосипа Броза Тита симболично посађено 88 бреза (*Betula verrucosa*). Поједини примерци ових стабала сачувани су до данас. Од нових врста дрвећа у парку су посађени кугласти јасен (*Fraxinus exscelsior 'Globosa'*), калемљене трешње (*Prunus sp.*), златни јасен (*Fraxinus excelsior 'Westhof's Glorie'*) , јавори (*Acer sp.*), келреутерија (*Koelreuteria paniculata*), црвена шљива (*Prunus pissardii*), борови (*Pinus sp.*), аризонски чемпрес (*Cupressus arizonica*), пачемпреси (*Cxamaecyparis sp.*)…

Војловица парк или Трг Војвођанских бригада лежи на површини приближно 1,3 ha. У средишњем делу трга налазе се верски објекти Мађарске реформаторске и Словачке евангеличке цркве. Целом дужином парк је опасан ниско орезаном живом оградом сачињеном од различитих врста жбуња (хибискуса – *Hibiscus syriacus*, клена – *Acer campestre*…). Иза објеката, ближе улици Јаношиковој, смештено је игралиште за децу са обе стране главне стазе. Дечије игралиште као и парковски мобилијар редовно одржава и обнавља ЈКП "Зеленило". Парку је потребна обнова и проширење пешачких стаза.[9]

У 2020. години, према подацима Извештаја о стању животне средине за 2020. годину, посађено је 2.423 комада лишћара; 982 комада четинара, украсног шибља 449 комада. У Тополи је посађено 381 комад сибирског бреста, на Поњавици 273 комада лишћара.

[9] (http://www.jkpzelenilo.co.rs/vojlovica-park/)

Током 2021. године Министарство за заштиту животне средине је расписало три јавна конкурса за подршку локланим самоуправама за пројекте којима је циљ побољшање квалитета ваздуха, а са градом Панчевом потписан је и уговор за пројекат пошумљавања. Запослени у компанији НИС у сарадњи са Министарством заштите животне средине и градом Панчевом засадили су 500 стабала у делу Панчева у којем се налази Рафинерија нафте. Реч је о садницама јавора висине око 3,5 метара посађених у дужини од 2,5 километра.

1.4.7. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Управљање отпадом представља делатност од општег интереса и уређује се Законом о управљању отпадом, Законом о амбалажи и амбалажном отпаду, Законом о комуналним делатностима. Циљ овог закона је да се обезбеде и осигурају услови за:

1. Управљање отпадом на начин којим се не угрожава здравље људи и животна средина;
2. Превенција настајања отпада, посебно развојем чистијих технологија и рационалнијим коришћењем природних богастава, као и отклањање опасности од његовог штетног дејства на здравље људи и животну средину;
3. Поновно коришћење и рециклажу отпада, издвајање секундарних сировина из отпада и коришћење отпада као енергента;
4. Развој поступка и метода за одлагање отпада;
5. Санацију неуређених одлагалишта отпада;
6. Развијање свести о управљању отпадом.

Између осталих субјеката, за управљање отпадом су надлежне и јединице локалне самоуправе. Управљање отпадом је у надлежности ЈКП „Хигијена“ Панчево на територији насељених места Панчево, Старчево и Долово, која подразумева: сакупљање и транспорт комуналног чврстог отпада, његово безбедно одлагање и третман; управљање, одржавање, санирање и затварање сметлишта, управљање и одржавање санитарне депоније и постројења за третман отпада; селекцију, складиштење и третман секундарних сировина пореклом из комуналног чврстог отпада.

У складу са Статутом, ЈКП „Хигијена“ Панчево организује делатност која се тиче управљања неопасним отпадом у контексту заштите животне средине у оквиру Сектора за управљање отпадом, заштиту животне средине и комуналне послове, који сачињавају осам радних јединица, а посебно се истичу следеће радне јединице: РЈ Изношење отпада, РЈ Стара депонија, РЈ Нова депоније, РЈ Екосировина.

У оквиру радне јединице Изношење отпада обављају се послови сакупљања, транспорта и депоновања отпада, као и одржавање градске депоније. Такође, по налогу инспекције и по уплатама правних и физичких лица, обављају се и ванредни послови санирања дивљих депонија. Делатност ове организационе јединице је и одржавање сметлишта – Старе градске депоније, која се налази у улици Димитрија Туцовића бр. 135. На Стару депонију се одлаже отпад из возила ЈКП-а, као и из возила правних лица, али и грађана који сами довозе отпад.

Радна јединица Стара депонија обавља делатност депоновања комуналног отпада (кућног, комерцијалног, индустријског – неопасног по здравље и околину, третираног медицинског, грађевинског, биоразградивог и сл.). Такође, ЈКП „Хигијена“ Панчево врши откуп секундарних сировина и преузима их и транспортује „Центру са сакупљање и разврставање рециклабилних материјала“. Израђен је пројекат затварања Старе депоније услед њене попуњености и потенцијално штетног утицаја на жива бића и животну средину, нарочито услед близине реке Тамиш која протиче непосредно поред дрепоније. ЈКП „Хигијена“ Панчево управља и радном јединицом Нова депонија, која у свом саставу има три наменске зоне: за депоновање отпада, зону сервисних објеката и ободну зону, која штити околину од утицаја депоније. План је да Нова депонија, санитарна депонија, буде регионалног карактера, са свим садржајима и постројењима, са припадајућим решењем о ИППЦ дозволи за рад.

Радна јединица Екосировина врши разврставање и издвајање пластике и ПЕТ амбалаже, алуминијумских конзерви, папира, најлона, стаклене амбалаже, балирање и припрему за транспорт у процес рециклаже и перспективно је организациона целина са највећим потенцијалом за развој.

У наставку је дата у табели процењена реализација активности за радне јединице „Изношење отпада“, „Стара депонија“ и „Нова депонија“ за 2020. годину:

Табела 1.4.7а: Процењени физички обим активности,процена реализације за 2020. годину:

Р.бр.	**Врста услуге**	**ЈМ**	**Процена реализ.2020.**	
			Кол.	**Приходи у РСД**
1	2	3	4	5
1.0.	Прикупљање, одвожење, одлагање и уклањање отпада у Панчеву	m^2	80.247.507	346.201.374
1.1.	Стамбени простор	m^2	22.486.585	169.360.238
1.2.	Пословни простор	m^2	57.760.922	176.841.136
2.0.	Прикупљање, одвожење, одлагање и уклањање отпада у Старчеву	m^2	2.188.071	17.173.586
2.1.	Стамбени простор	m^2	2.052.576	1.590.200
2.2.	Пословни простор	m^2	135.495	1.253.386
3.0.	Прикупљање, одвожење, одлагање и уклањање отпада у Долову	m^2	1.991.702	10.961.933
3.1.	Стамбени простор	m^2	1.855.238	9.764.044
3.2.	Пословни простор	m^2	136.464	1.197.889
4.0.	**СВЕГА**		84.427.280	374.336.893

Извор: Програм пословања ЈКП „Хигијена“ Панчево , 2021. година

Активности радних јединица „Изношење отпада“, РЈ „Нова депонија“ и РЈ „Стара депонија“ реализовале су се планираном динамиком. У наставку је дат табеларни приказ процењене реализације активности радне јединице „Екосировина“:

Табела 1.4.7б: Процењени физички обим активности,процена реализације за 2020. годину:

Р.бр.	Опис	Процена реализ.2020. год.	
		Кол.	Приходи у РСД
1	2	3	4
1	Папир	519.655	2.822.891
2	ПЕТ и друга пластика	64.358	1.188.966
3	Стакло	78.267	156.534
4	Метал	4.043	280.811
5	Накнада оператера	-	4.172.909
6	Остало	-	120.000
СВЕГА			8.742.111

Извор: Програм пословања ЈКП „Хигијена“ 2021. година

Радна јединица „Екосировина“ је у 2020. години остварила приход знатно мањи од планираног. „Неформални сакупљачи“ преузимају рециклабилне материјале из наменских посуда у власништву ЈКП „Хигијена“ Панчево. Неопходно је системско решење овог проблема. Такође, неопходан је и планира се даљи развој система примарне селекције амбалажног отпада.

1.4.8. ЛОКАЛНИ РЕГИСТАР ИЗВОРА ЗАГАЂИВАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Град Панчево почевши од 2011. године води Локални регистар извора загађивања животне средине, преко надлежног Секретаријата за заштиту животне средине сходно члану 75. став 1. Закона о заштити животне средине („Сл. Гласник РС“, бр.135/2004, 36/2009 и 72/2009), и Правилнику о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. Гласник РС“, бр. 91/2010). Сходно томе, привредна друштва, друга правна лица и предузетници су у обавези да ажурно достављају податке за Локални регистар до 31.марта.

1.4.9. ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

Град Панчево је у складу са Законом о ефикасном коришћењу енергије је у обавези да реализује планирани циљ уштеда који прописује Влада, именује потребан број енергетских менаџера, донесе програм и план енергетске ефикасности за град Панчево, као и да годишње доставља извештаје Министарству рударстава и енергетике о потрошњи енергената и остваривању циљева садржаних у програму и плану за сваку годину.

У Секретаријату за заштиту животне средине се почетком 2017. године почело са активностима успостављања система енергетског менаџмента тако што је именован енергетски менаџер и током

2017. године је почело прикупљање података о потрошњи електирчне енергије, воде и осталих енергената.
Обзиром да је град Панчево један од првих градова који је увео систем енергетског менаџмента и као такав је препознат као град који је у овој материји најдаље стигао и урадио, Министарство рударства и енергетике и UNDP (Уједињене нације за развој) су успешно у сарадњи са градом Панчевом организовали радионице и едукације на тему енергетске ефикасности.

Једна од важних обавеза система енергетског менаџмента (SEM) је попуњавање ISEM базе (информациони систем енергетског менџмента) коју град Панчево редовно попуњава са подацима са рачуна о потрошњи електричне енергије, воде и осталих енергената заједно са свим рачунима јавног осветљења. Представници јавних установа који су прошли обуку за попуњавање ISEM базе преузели су да сами попуњавају базу уз помоћ енергетског менаџера града Панчева. Успешно су комплетирани годишњи извештаји за 2017, 2018, 2019 и 2020. годину и предати Министарству рударства и енергетике у Законом задатом року,а путем СЕМИС базе која је успостављена од стране Министарства.

UNDP је сходно добрим резултатима града Панчева у предходном периоду организовао дводневну обуку крајњих корисника – представника јавних установа која је одржана 27. и 28. фебруара 2018. године у Техничкој школи „23. Мај“. Обуку је одржао експерт – енергетски менаџер ангажован од стране UNDP. Обуку је прошло 60 представника јавних установа (школа, вртића, установа културе, месних заједница) који су преузели обавезу попуњавања ISEM базе уз помоћ енергетског менаџера града Панчева.

Следећи корак и унапређење које је град Панчево реализовало уз помоћ представника ЈКП „Грејање“ и ЈКП „Водовад и канализација“, а финансирано је од стране UNDP јесте аутоматски пренос рачуна за даљински ситем грејања као и за потрошњу воде за јавне установе. Овај пренос је омогућио да се за јавне установе које су на даљинском ситему грејања види и прати потрошња сваког сата. Такође, за сада, може се пратити и потрошња воде за сваки сат, код две установе (Машинска школа и вртић Шврћа).

Као још једна од обавеза дефинисана Законом о ефикасном коришћењу енергије урађен је и плански документ Програм енергетске ефикасности за град Панчево за период 2018-2020. Буџетом за 2020.год су планирана средства за израду новог Прогрма за период 2022-2024.

Програмом буџетског фонда за заштиту животне средине града Панчева за сваку годину планирана су и утрошена средства за побољшање енергетске ефикасности за објекте јавно-комуналних предузећа као и за објекте месних заједница и домова културе. Такође Секретаријат за заштиту животне средине сваке године, уназад 5 година планира подстицајна средства за коришћење гаса као енергента тј. суфинансира индивидуалне гасне прикључке за домаћинства.

Веза између претходне Стратегије и новог Плана развоја у области „Заштита животне средине“

У наставку је дат табеларни преглед остварења 3 стратешка приоритета претходне Стратегије развоја, који су се односили на циљеве које покрива актуелна планска област „Заштита животне

средине“ а где ће од посебног значаја бити пројектне активности који имају утицај на нови плански циклус и за које је препоручено да се наставе и даље.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 5: Побољшање квалитета животне средине
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 6: Развој одрживог система управљања отпадом
СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 7: Подизање нивоа енергетске ефикасности и коришћења алтернативних извора енергије

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 5: Побољшање квалитета животне средине			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
5.1 Планирање и анализа	5.1.1 Израда плана за побољшање квалитета ваздуха	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	5.1.2 Мониторинг квалитета ваздуха, воде, земљишта и буке	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Одржавање система за континуално мерење квалитета ваздуха	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Набавка техничких гасова и гасних смеша	Реализовано	Акција би требало да се настави
	Додатна мерења квалитета ваздуха (Стрелиште, Нова Миса)	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Специјализоване услуге за праћење квалитета ваздуха на мерном месту Народна башта и на другим местима на територији града у ситуацијама повећаног аерозагађења	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Мониторинг полена	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Програм систематског мерења буке, са аутоматским мерењем саобраћаја	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Испитивање квалитета површинских вода (Тамиш, Дунав, Поњавица, Качарево)	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	Испитивање квалитета подземних вода јужно од индустријске зоне, са ревитализацијом пијезометара по потреби	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Проширење система за континуално мерење квалитета ваздуха – Набавка анализатора BTX	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.1.3 Испитивање присуства дуготрајних органских загађујућих материја у земљишту	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	5.1.4 Израда студије о утицају животне средине на здравље - Израда Здравственог профила града Панчева за 2015. годину	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	5.1.5 Вођење и ажурирање локалног регистра загађивања животне средине	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.1.6 Доношење новог правилника о квалитету санитарних вода које се упуштају у јавну канализацију	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	5.1.7 Доношење нове одлуке о одвођењу и пречишћавању отпадних и атмосферских вода	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
5.2 Унапређивање материјалних и техничких услова за заштиту ваздуха, воде и земљишта	5.2.1 Обезбеђивање подстицајних мера за коришћење гаса као енергента	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.2.2 Смањење аерозагађења пореклом од јавног саобраћаја	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	Уградња система потрошње течног нафтног гаса у аутобусима ЈКП „АТП Панчево”	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	Набавка нових аутобуса за јавни транспорт	Реализовано	Акција би требало да се настави

	5.2.3 Израда пројектне документације за ремедијацију загађених локација - Пројекат санације старе депоније	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
	5.2.3 Израда пројектне документације за ремедијацију загађених локација - Пројекти санације и рекултивације сметлишта - Израда техничке документације	Није реализована	Акција није више релевантна због промене околности
5.3 Повећање зелених површина	5.3.1 Успостављање катастра јавних зелених површина на територији града	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	5.3.2 Израда пројекта пошумљавања неквалитетног земљишта у јавној својини - Пошумљавање (израда пројекта или повећање броја садница)	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.3.3 Реализација пројеката пошумљавања - Пошумљавање у парку природе „Пољавица“	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.3.4 Ревитализација заштитног зеленог појаса у Тополи	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.3.5 Повећање зелених површина у оквиру грађевинске зоне у граду и селима - Унапређење шумског фонда ревитализација заштитних зелених појасева „Војловица” и „Топола”	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Програм озелењавања	У току	Акција је започета и требало би да се настави

5.4 Унапређивање стања заштићених природних добара на територији града Панчева	5.4.1 Санација и ревитализација Парка природе Пољавица, према пројекту (I фаза) 1. Реализација Годишњег програма управљања 2. Испитивање муља у Пољавици и мониторинг птица у оквиру пројекта	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	- Годишњи програм управљања парка природе „Пољавица“	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.4.2 Доношење Одлуке о заштити храстове шуме код Долова	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Доношење одлуке о заштити споменика природе Стабло црвенолисне букве у Омољици	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Активности према Одлуци о заштити споменика природе „Два стабла белог Јасена код Долова“	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	Активности према Одлуци о заштити споменика природе „Кестен Ђурчина у Панчеву“	-	-
	Активности према Одлуци о зашти споменика природе „Ивановачка ада“	Реализовано	Акција би требало би да се настави
5.5 Заштита од буке	5.5.1 Доношење нове одлуке о заштити од буке	Реализовано	
	Израда карте акустичког зонирања и припрема Предлога одлуке усклађене са законским променама	Реализовано	Акција би требало би да се настави

	Мерење буке на територији града Панчева	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	5.5.2 Израда стратешке карте буке за град Панчево	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	5.5.3 Израда акционог плана заштите од буке	У току	Акција је започета и требало би да се настави

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 6: Развој одрживог система управљања отпадом			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
6.1 Затварање старе градске депоније	6.1.1 Експропријација земљишта на локацији старе депоније	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности

	6.1.2 Израда главног пројекта санације и рекултивације старе депоније	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.1.3 Санација и рекултивација старе депоније	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Мобилна сакупљачка станица за претовар комуналног отпада	Није реализовано	
6.2 Санација и затварање неусловних депонија у насељеним местима	6.2.1 Израда пројектно - техничке документације за санацију депонија у насељеним местима (Глогоњ, Качарево, Б. Брестовац и Омољица)	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	6.2.1 Решавање имовинско-правних односа као предуслова за израду пројектно - техничке документације за санацију Старе градске депоније	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	6.2.2 Санација и рекултивација неусловних депонија у насељеним местима	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Пројекти санације и рекултивације сметлишта (1) Пројекти санације и рекултивације сметлишта (2) Пројекти санације и рекултивације сметлишта – Качарево, Омољица и Глогоњ (3) Суфинансирање трошкова пројекта санације и рекултивације сметлишта у Б. Брестовцу	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
6.3 Пуштање у рад регионалне депоније	6.3.1 Завршетак радова на изградњи регионалне депоније (прва фаза)	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	6.3.1 Наставак радова на изградњи регионалне депоније (прва фаза) (Потребно обезбедити средства за Пројектно техничку документацију измене пројекта I А фазе и интеграције са I Б фазом уз пратеће неопходне садржаје који чине функционалну целину-ПРВА ФАЗА Потребно обезбедити средства за извођење потребних радова и пружање услуга за претходну ставку)	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.3.2 Реконструкција и проширење комплекса нове депоније Израда пројектно-техничке документације за реконструкцију и проширење комплекса нове депоније	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.3.3 Израда техничке документације са техничком контролом за реконструкцију приступног пута са инфраструктуром за регионалну депонију према пројекту	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	- Спроведена експропријација - Извршена реконструкција приступног пута	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	6.3.4 Подизање и одржавање заштитног појаса око Нове депоније	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	- Занављање садница и 2. фаза озелењавања у обухвату Нове депоније (- Извршена замена угинулих садница - Реализована 2. фаза озелењавања)	У току	Акција је започета и требало би да се настави
6.4 Унапређивање система управљања отпадом	6.4.1 Стварање услова за сакупљање комуналног отпада који није могуће одложити у контејнере у свим насељеним местима	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.2 Одређивање нове локације за складиштење и рециклажу грађевинског отпада	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.3 Одређивање локације за одлагање принудно уклоњених и отпадних возила	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.4 Изградња постројења за сепарацију комуналног отпада у комплексу регионалне депоније	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.5 Опремање рециклажног центра у Власинској улици	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Завршетак пројектно техничке – документације за Комплекс комуналне зоне (ККЗ) у Власинској улици	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Опремање Центра 1 у Власинској улици - изградња, доградња, реконструкција и опремање Центра 1 - Реализација ЕИСП 2 пројекта за увођење примарне сепарације	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	амбалажног отпада из домаћинстава		
	6.4.6 Доношење нове одлуке о одржавању чистоће	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.7 Повећање броја места за постављање посебних контејнера за сакупљање рециклабилних материјала у насељеним местима	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	6.4.8 Едукација и промоција рециклаже, посебно намењена деци и омладини	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	Израда пројектно-техничке документације за постројење за селекцију комуналног отпада на регионалном нивоу	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Израда пројектно-техничке документације за постројење за третман биоразградивог отпада на регионалном нивоу	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Израда пројектно-техничке документације за одлагалиште са мобилним постројењем за третман грађевинског отпада	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Пројектно техничка документација измене пројекта I А фазе и интеграције са I Б фазом уз пратеће неопходне садржаје који чине функционалну целину	У току	Акција је започета и требало би да се настави

	Пројектно техничка документација за постављање мобилне опреме и њена уградња на локацији старе градске депоније	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	Набавка посуда за комунални отпад за домаћинства за насељена места на територији града Панчева	У току	Акција је започета и требало би да се настави

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 7: Подизање нивоа енергетске ефикасности и коришћења алтернативних извора енергије			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
7.1 Развој локалне енергетске политике	Реализација пројекта „Banat sun 4 all“ - Производња топле потрошне воде, путем сунчаних колектора на топлани Котеж	Реализовано	
	Акције „Отворена врата“ - са корисницима рађена едукација о ефикасном коришћењу енергије у систему даљинског грејања	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности

	7.1.1 Израда студије о могућностима коришћења ОИЕ на територији града Панчева	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	7.1.2 Обезбеђивање подстицајних мера за енергетске уштеде и коришћење ОИЕ у приватном сектору	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	7.1.3 Промоција значаја ефикасног коришћења енергије и примера добре праксе ОИЕ	Реализовано	Акција је започета и требало би да се настави
	7.1.4 Доношење програма и плана ЕЕ	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	7.1.5 Увођење институције енергетског менаџера	Реализовано	
	7.1.6 Обезбеђивање услова за прелазак на систем обрачуна и даљинског грејања по потрошњи	У току	Акција је започета и требало би да се настави
7.2 Унапређивање енергетске ефикасности објеката јавне намене	7.2.1 Израда пројектне документације за енергетску санацију јавних објеката	У току	Акција је започета и требало би да се настави
	7.2.2 Суфинансирање реализације пројеката унапређења ЕЕ објеката јавне намене	Реализовано	Акција би требало би да се настави
	7.2.3 Промоција принципа зелене градње	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	7.2.4 Спровођење мера уштеде ел. енергије у систему јавне расвете - Избор приватног партнера за ЈПП за систем јавног осветљења	Реализовано	
	„Ревитализација котлова на топланама Котеж и Содара“ - Котеж (1 ком.) и Содара (2 ком.)	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План

	„ Прикључење вртића Петар Пан на систем ДГ“	Није реализовано	Акција није више релевантна због промене околности
	„Замена горионика на топланама Котеж и Содара“ - замену постојећих горионика на обе топлане (2 + 2 ком.)	Реализовано	Акција би требало би да се настави

1.5 ЛОКАЛНА УПРАВА И КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

1.5.1 Надлежности локалне самоуправе

Структура и организација локалне самоуправе приказане су у основном тексту Плана развоја, поглавље *1.1. Основни подаци о Панчеву - Организација локалне самоуправе и друштвена партиципација*

Град Панчево врши своје надлежности утврђене Уставом и законом, као и надлежности које су законом поверене Граду из оквира надлежности Републике Србије и одлуком АПВ поверене из оквира надлежности Аутономне Покрајине Војводине.

Надлежности ЈЛС дефинисане су Статутом града Панчева („Сл. Лист града Панчева“ бр. 25/2015-пречишћен текст, 12/2016, 8/2019, 16/2019), у члану 21. Град, преко својих органа, у складу са Уставом и законом:

1) доноси статут, буџет и завршни рачун, просторни и урбанистички план и програм развоја Града, као и стратешке планове и програме локалног економског развоја;

2) уређује и обезбеђује обављање и развој комуналних делатности, локални превоз, коришћење грађевинског земљишта и пословног простора;

3) стара се о изградњи, реконструкцији, одржавању и коришћењу локалних путева и улица и других јавних објеката од значаја за Град;

4) стара се о задовољавању потреба грађана у области просвете (предшколско васпитање и образовање и основно и средње образовање и васпитање), научноистраживачке и иновационе делатности, културе, здравствене и социјалне заштите, дечије заштите, спорта и физичке културе;

5) обезбеђује остваривање посебних потреба особа са инвалидитетом и заштиту права осетљивих група;

6) стара се о развоју и унапређењу туризма, занатства, угоститељства и трговине;

7) доноси и реализује програме за подстицање локалног економског развоја, предузима активности за одржавање постојећих и привлачење нових инвестиција и унапређује опште услове пословања;

8) стара се о заштити животне средине, заштити од елементарних и других непогода, заштити културних добара од значаја за Град;

9) стара се о заштити, унапређењу и коришћењу пољопривредног земљишта и спроводи политику руралног развоја;

10) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских и мањинских права, родној равноправности, као и о јавном информисању у Граду;

11) образује и уређује организацију и рад органа, организација и служби за потребе Града, организује службу правне помоћи грађанима и уређује организацију и рад мировних већа;

12) образује комуналну полицију, обезбеђује и организује вршење послова комуналне полиције;

13) утврђује симболе Града и њихову употребу;

14) управља градском имовином и утврђује стопе изворних прихода, као и висину локалних такси;

15) прописује прекршаје за повреде градских прописа;

16) обавља и друге послове од локалног значаја одређене законом (у области одбране, заштите и спасавања, заштите од пожара, омладинске политике, зоохигијене, и др.), као и послове од непосредног интереса за грађане, у складу са Уставом, законом и овим статутом.

Чланом 22. Статута такође је дефинисано да Град као поверене обавља поједине послове инспекцијског надзора из области, просвете, здравства, заштите животне средине, рударства, промета робе и услуга, пољопривреде, водопривреде и шумарства, саобраћаја, грађевинарства и друге инспекцијске послове у складу са законом.

На територији Града у службеној употреби је српски језик и ћириличко писмо. Имена органа који врше јавна овлашћења, назив Града, насељених места, тргова и улица и други топоними, поред српског језика и ћириличког писма, исписују се и на језику и писму националне мањине, према њеној традицији и правопису, у следећим насељеним местима:
- у насељеном месту Банатско Ново Село на румунском језику и писму;
- у насељеном месту Иваново на бугарском и мађарском језику и писму;
- у насељеним местима Јабука и Качарево на македонском језику и писму; и
- у насељеном месту Панчево, катастарска општина Војловица на мађарском језику и писму

1.5.2 Заједничке активности са покрајинском и републичком Владом

Град Панчево располаже, између осталог, средствима која јој обезбеђују Република Србија и АП Војводина и која се користе као подршка финансирању различитих развојних циљева Панчева и унапређују економске и социјалне аспекте живота у граду.

Према подацима доступним на сајту града Панчева, на дан 29.10.2021. године, када је урађена последња измена Одлуке о буџету града Панчева за 2021. годину примљена средства у буџет града Панчева која потичу од Републике Србије била су у вредности од 35,496.962 РСД што износи 0,51% у укупним примљеним средствима града Панчева. АП Војводина је за потребе града Панчева издвојила 275,147.639 РСД што износи 3.95% у укупним примљеним средствима града Панчева, што

указује да је град Панчево од АП Војводина и Републике Србије примио средства у износу од 4,46% укупних прихода тј 310,644.601 РСД.

На табели у наставку приказани су најзначајнији пројекти у претходном планском циклусу који су реализовани уз подршку из буџета АП Војводине:

Најзначајнији пројекти на којима су учествовали заједнички АП Војводине и град Панчеву у протеклих 5 година

Капиталне инвестиције	Период реализације	Извор финансирања	Износ инвестиције (РСД)	Вредност издвојених средстава града Панчева (РСД)
Уређење каналске мреже у функцији одводњавања пољопривредног земљишта	2015	Буџет града Панчева и АП Војводина	61.891.566,67	24.756.626,67
Наставак изградње канализационе мреже у насељу Јабука	2017	Буџет града Панчева и АП Војводина	23.466.706,80	4.754.200,00
Наставак изградње канализационе мреже у насељу Иваново	2017	Буџет града Панчева и АП Војводина	23.976.315,00	4.855.600,00
Фазна изградња потамишког колектора са црпном станицом	2020	Буџет града Панчева и АП Војводина	151.834.852,30	85.640.282,24

Извор: Извештај о реализацији акционих планова града Панчева

1.5.3 Структура буџета

Структура буџета и начин финансирања ЈЛС са табеларним приказима података за претходни период приказани су у основном тексту Плана развоја, поглавље *1.1. Основни подаци о Панчеву – Финансијска анализа ЈЛС*

У табелама у наставку су приказани приходи и примања буџета ЈЛС Панчево у укупном и износу и по становнику, као и расходи и издаци по истом критеријуму, укупно и по становнику (Последњи доступан податак је из 2019. године).

Приходи и примања буџета локалне самоуправе – у 000 РСД	
2010	3,113,145
2011	3,625,804
2012	4,883,705
2013	4,521,255
2014	3,958,730
2015	4,255,613
2016	4,340,069
2017	4,637,119

Приходи и примања буџета локалне самоуправе по становнику , РСД	
2010	25,167
2011	29,473
2012	39,732
2013	36,911
2014	32,445
2015	35,031
2016	35,907
2017	38,527

2018	5,058,545
2019	5,207,499
Извор: МФ - Управа за трезор	

2018	42,169
2019	43,574
Извор: МФ - Управа за трезор	

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе – у 000 РСД	
2010	3,203,715
2011	3,639,484
2012	4,429,680
2013	4,227,179
2014	3,884,456
2015	4,213,537
2016	4,442,354
2017	4,600,365
2018	5,046,519
2019	5,280,136
Извор: МФ - Управа за трезор	

Расходи и издаци буџета локалне самоуправе по становнику у РСД	
2010	25,899
2011	29,584
2012	36,038
2013	34,510
2014	31,836
2015	34,684
2016	36,753
2017	38,221
2018	42,068
2019	44,182
Извор: МФ - Управа за трезор	

1.5.4 Канали комуникације са грађанима и дигитализација

Имајући у виду значај комуникације визије и стратешких приоритете развоја Града и мисије органа ЛУ у пружању квалитетних услуга грађанима и привреди уз поштовање начела транспарентности и одговорности , Градска управа је донела „**Стратегију комуникације града Панчева 2017-2020**“.

Комуникација органа града Панчева и заинтересованих страна се одвија путем:

1. **Градског услужног центра** који ради сваког радног дана и у ком се издају и оверавају основна документа, пружају информације о инспекцијском надзору, врши исплата дечијег додатка као низ других послова.
2. **Интернет презентације** града Панчева која садржи информације о секретаријатима и другим организационим јединицама, а који се редовно ажурира.
3. **Система 48** града Панчева који пружа могућност грађанима да укажу на проблем везан за комуналне делатности а одговор добијају у најдужем року од 48 сати.
4. **Географски информациони систем (GIS)** који представља савремени начин чувања и приказивања података који су просторно распоређени.
5. **Налога на друштвеним мрежама (Фејсбук)**

У циљу утврђивања степена спровођења е-Управе на локалном нивоу у оквиру Swiss PRO, програма подршке Владе Швајцарске развоју општина кроз унапређење доброг управљања и социјалне укључености, 2019 године је спроведена **Процена стања електронске управе у 60 ЈЛС на нивоу Србије** где је Градска управа Панчева препозната као један од лидера са највећим индексом развоја у области е-управе (претходних година је значајно инвестирано у израду веб-сајта, набавку хардвера и софтвера, безбедност података, развијање више е-сервиса и обученост ИТ администратора). Такође, град Панчево је препознат као један од два града који имају јавно доступне податке (на свом веб-сајту) у машински читљивом формату.

1.5.5 Циљеви развоја локалне управе у складу са Стратегијом Владе

ЛУ града Панчева делује у складу са Законом о локалној самоуправи, као и уредбама и смерницама покрајинских органа и републичке Владе, остварујући циљеве добре управе и пружања услуге грађанима . Влада РС је усвојила Стратегију реформе јавне управе за период 2021-2030. године а по први пут у Србији је донет и Програм реформе система локалне самоуправе и то за период 2021-2025. године који стратешки уређује правце развоја система ЛУ.

Програм обухвата један општи и четири посебна циља који представљају смер у коме и ЛУ града Панчева треба да фокусира и прилагоди и своје стратешке циљеве развоја у релевантном периоду.

Општи циљ	Успостављање система локалне самоуправе који омогућава ефикасно и одрживо остваривање права грађана на локалну самоуправу
Посебни циљ 1	Унапређење положаја и одговорности локалне самоуправе
Посебни циљ 2	Унапређење система финансирања локалне самоуправе
Посебни циљ 3	Унапређена организација и капацитети локалне самоуправе
Посебни циљ 4	Унапређење квалитета и доступности услуга локалних органа управе, комуналних услуга и услуга јавних установа

Општи циљ реформе система ЛУ јесте успостављање система који омогућава ефикасно и одрживо остваривање права грађана. Визија ове реформе јесте модерна, професионална, ефикасна и одговорна ЛУ. Сходно смерницама, ЛУ града Панчева у будућности треба да буде у потпуности способна да пружа квалитетне јавне услуге грађанима и привреди, да примењује начела доброг управљања у свом раду и да својим деловањем унапређује квалитет живота грађана и доприноси равномерном развоју града Панчева.

Посебни циљ 1 је унапређење положаја и одговорности ЛУ који треба да допринесе у јачању локалне управе као посебног нивоа јавне власти. Веома битан део овог правца деловања јесте даљи развој одговорности локалне управе кроз интензивирање партиципације грађана у одлучивању о пословима локалне самоуправе и унапређење непосредне везе изабраних

одборника и грађана. Део правца повећања одговорности ЛУ чине и даље активности на развоју примене начела доброг управљања у свим областима које су део исте. У том смислу, неопходна је дубинска подршка за јачање локалних капацитета, али и значајан напор локалних власти да јачају своје капацитете, како би могле да што темељније наставе са имплементацијом својих надлежности и, посебно, применом начела доброг управљања у пракси локалне самоуправе.

Посебни циљ 2 је унапређење система финансирања локалне управе који треба да буде стабилан и предвидив и да омогући дугорочно планирање и финансирање локалних јавних функција. Он треба да буде такав да доведе до већег учешћа прихода и расхода ЛУ, што је предуслов за већу фискалну децентрализацију и самосталност ЛУ града Панчева, али и такав да унапреди структуру расхода локалне управе у правцу већег учешћа инвестиција. То претпоставља и већу финансијску дисциплину и контролу управљања финансијама, као и одговарајући ниво сарадње са грађанима и вишим нивоима власти ради адекватнијег планирања и праћења система јавних финансија.

Посебни циљ 3 је унапређење организације и капацитета локалне управе који подразумева организациону промену начина управљања локалним пословима кроз функционално редефинисање послова у оквиру јавне управе, успостављање јасне и доследне типологије организационих облика преко којих се управља пословима локалне самоуправе и кроз интензивирање развоја међуопштинске сарадње у спровођењу послова локалне самоуправе. Основа ових реформи јесте будући договор у оквиру целе јавне управе о најрационалнијој расподели надлежности и о томе које су то јавне услуге приоритет у процесу преношења одговорности на локалну самоуправу. Основни критеријуми треба да буду економска ефикасност организације јавних послова, обезбеђени потребни капацитети за њихово обављање на конкретном нивоу јавне управе и већа доступност, бољи квалитет и јефтиније јавне услуге грађанима. Класификација расподеле надлежности треба да има у виду и различитости које постоје у вези са величином, бројем становника, финансијским и административним капацитетима локалних самоуправа. Будућу функционалну класификацију надлежности треба да прати и адекватна расподела капацитета унутар јавне управе како би сваки ниво јавне власти, посебно онај који је најближи грађанима, могао да у потпуности обавља своје послове. Даљи развој капацитета локалне самоуправе представља зато један од кључних приоритета. Првенствено је неопходно јачање људских ресурса у локалној самоуправи и модерних техничких и других претпоставки, како би обим послова ЈЛС био усклађен са њиховим финансијским, кадровским и другим неопходним ресурсима. Унапређење управљања локалном управом подразумева и интензивно јачање капацитета локалне власти за планирање развоја локалне заједнице, дефинисање локалне јавне политике и увезивање свих ових активности са организационим, људским и финансијским капацитетима (буџетом) ЛУ града Панчева.

Посебни циљ 4 је унапређење квалитета и доступност услуга локалних органа управе, комуналних услуга и услуга јавних установа и овај правац је усмерен према крајњим корисницима и његов исход треба да буду већа доступност и квалитет услуга локалне управе према грађанима и привреди и, последично, већи степен њиховог задовољства услугама које добијају од стране локалних органа, организација, установа и предузећа. У оквиру тога, посебно је важно наставити даље реформе управних услуга, кроз поједностављење управних поступака и интензиван развој електронске управе и дигиталних услуга локалне самоуправе. Други важан аспект јесте интензиван

развој посебно важних надлежности локалне управе града Панчева, као што су локални економски развој и подршка локалној привреди, јер од њиховог јачања и економских потенцијала локалне заједнице зависе и могућности локалне самоуправе да развија своје друге јавне услуге. Трећи сегмент у оквиру овог правца деловања јесте разматрање, планирање и покретање системских реформи у области услуга јавних установа које су део одговорности локалне управе, као и у области функционисања комуналних делатности и јавних предузећа која су за њих задужена. Са овим је повезан и даљи наставак процеса успостављања јавно-приватних партнерстава где је то целисходно (по примеру решавања јавног превоза - „Пантранспорт“) као модела за обезбеђивање ефикаснијих и доступнијих јавних услуга.

1.5.7 Комуналне делатности

У складу са *Законом о комуналним делатностима*, комунална предузећа чији је оснивач ЈЛС Панчево пружају услуге од значаја за остварење животних потреба правних лица и становништва, као што су: одношење комуналног отпада, одржавање зелених и јавних површина, водоснабдевање, одвођење отпадних вода, услуге грејања, зоохигијена и низ других. На територији ЈЛС Панчева услуге комуналних делатности пружа 15 предузећа са укупно 1163 радно ангажована лица.

ЈП „Урбанизам“ Панчево основано је од страна града Панчева 1993. године а до 2017. године је пословало под називом ЈП „Дирекција за изградњу и уређење Панчева“ Панчево. Претежна делатност предузећа је архитектонска делатност а предузеће обавља и друге послове које му повери Град, као што су: израда просторног плана и урбанистичких планова, израда стратешких процена утицаја планова на животну средину и издавање енергетских пасоша, заштита јавног пута, одржавање путева, управљање објектом дечијег одмаралишта на Дивчибарама и др. У оквиру реализације стратешких циљева града Панчева значајна улога предузећа је у изради урбанистичке документације и стварања планског основа за успешан развој Града. Предузеће спада у мало правно лице и број запослених у 2021. години износи 47.

ЈП „Градска стамбена агенција“ Панчево основано је 2006. године, од стране ГрадаПанчева као правни следбеник Фонда солидарности. Основна делатност предузећа је разрада пројеката у вези са некретнинама, са задацима као што су израда аналитичко планске основе у области социјално стамбене политике града Панчева и реализација локалних и других усвојених пројеката изградње, рентирања и продаје станова крајњим корисницима. У оквиру реализације стратешких циљева Града предузеће је задужено за два: Учинити становање доступним за све рањиве категорије становништва и Унапредити целокупну стамбену ситуацију у граду Панчеву. Број запослених у 2021. години износи 25.

ЈКП „Хигијена“ Панчево је комунално предузеће са највећим број запослених од свих локалних ЈКП, 325 лица у 2021. години. Предузећу су поверени послови сакупљања и одлагања неопасног отпада, одржавања пијаца и гробаља, пратеће активности у вези са коришћењем (наплата и одржавање) јавних паркиралишта и гаража, чишћења улица као и уклањање снега и

леда, послови зоохигијене, уклањање и премештање возила са јавних саобраћајних површина и њихово чување. Предузеће функционише у организационом делу по Секторима, Радним јединицама и Службама. Циљеви предузећа у наредном периоду су између осталог: завршетак изградње комплекса Нове депоније као и затварање Старе депонију, развој система примарне сепарације амбалажног отпад, едукативне кампање за примарну сепарацију амбалажног отпада, разматрање уговарања ЈПП у вези изградње азила за животиње, као и ЈПП у вези изградње јавне гараже. Такође, један од главних циљева је да оптимизује однос цене и квалитета уз задржавање и унапређење квалитета пружања услуга, с обзиром да је уочен тренд по коме се количина отпада по становнику повећава сваке године.

ЈКП „Зеленило“ Панчево је друго ЈКП по броју запослених у Панчеву са 294 лица, са повереним пословима уређења и одржавања околине, што укључује и послове као што су сеча дрвећа, гајење вишегодишњих и једногодишњих биљака, гајење садног материјала, гајење шума и осталих шумарских делатности и доста других. Предузеће има три малопродајна објекта у коме продаје своје производе и производе других произвођача.

ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, предузеће од општег друштвеног интереса, формирано је 1963. године као комунално предузеће а од 1993. године функционише под садашњим називом и обавља делатности као што су: сакупљање, пречишћавање и дистрибуција воде; пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода као и одржавање отворених кишних канала. Циљ предузећа је испорука воде за пиће и одвођење отпадних вода на територији Панчева и насељеним местима Старчево, Омољица, Банатски Брестовац, Иваново, Долово, Качарево, Јабука и Глогоњ. Накнада за обављање ових услуга наплаћује се директно од корисника, док средства за одвођење атмосферских вода се обезбеђују из буџета града Панчева. Капацитети којима предузеће располаже у циљу снабдевања Града водом састоје се из 90 бунара на три изворишта.

ЈКП „Грејање“ Панчево је комунално предузеће чија је основна делатност производња и снабдевање паром и климатизацијом. Број запослених у 2021. години износи 124 лица. Предузеће управља системом даљинског грејања и на локалном тржишту је једини дистрибутер топлотне енергије. Улазни енергент за производњу топлотне енергије је гас, а снабдевање истог врши од домаћег добављача ЈП „Србијагас“. На тржишту Републике Србије, ЈКП „Грејање“ је по броју корисника пети даљински систем грејања.

ЈКП „Младост“ Панчево обавља делатности изградње, уређења, одржавања и управљања спортским теренима и објектима. Комплекси којима управља предузеће су СРЦ „Стрелиште“ и СРЦ „Младост“ о којима се стара 44 запослена радника. Поред наведених компекса, предузеће у потпуности одржава и стадион „Динамо“, мада односи са наведеном организацијом нису јасно дефинисани и потребно их је редефинисати у наредном периоду. Спортски терени и објекти о којима се стара предузеће грађени су средствима из буџета града Панчева или средствима из самодоприноса грађана Панчева.

ЈКП „Старчевац“ Старчево је основано 1994. године као предузеће пружа комуналне услуге становништву насељеног места Старчево. Претежна делатност предузећа су услуге уређења и одржавања околине. Предузеће има 9 запослених у 2021. години.

ЈКП „Комбрест“ Банатски Брестовац је основано 1994. године и бави се пружањем комуналних услуга у насељеном месту Банатски Брестовац као што су уређење зелених површина, организовање рада пијаца и погребних услуга, одржавање депоније, одржавање хигијене. Број радника у 2021. години је 7.

ЈКП „Вод-Ком“ Јабука обавља привредну делатност од општег интереса на територији насељеног места Јабука. Основано је 1995 године и тренутно запошљава 6 лица. Предузеће пружа услуге из области комуналних делатности као што су одржавање депоније, одржавање пијаце, производња и дистрибуција воде са одржавањем бунара и јавних чесми, уређење парка и зелених површина.

ЈКП „Омољица“ Омољица обавља делатност уређења и одржавања околине у насељеном месту Омољица. Број радно ангажованих лица у 2021. години износи 12.

ЈКП „БНС“ Банатско Ново Село основано је 1994. године и тренутно обавља услуге уређења и одржавања околине. Поред ових делатности предузеће обавља још и делатности одржавања гробља, пијаца и спортских објеката као и пружање услуга у вези са њима.

ЈКП „Качарево“ Качарево пружа услуге дистрибуције воде, одржавање спортских обејката, уређење зелених површина, организовање пијаца и погребних услуга, одржавање депоније и одржавање хигијене у насељеном месту Качарево. Број запослених у 2021. години износи 13.

ЈКП „Долови“ Долово основано је 1994. године и основна делатност предузећа је скупљање, пречишћавање и дистрибуција воде. Поред ових делатности предузеће обавља још и делатности као што су одрћжавање зелених и јавних површина, одржавање депоније, одржавање горбља на територији насељеног места Долово.

ЈКП „Глогоњ“ Глогоњ обавља послове комуналних делатности на територији насељеног места Глогоњ. Предузеће тренутно запошљава 5 лица.

У стратешким анализама могућности оптимизације и повећања ефективности комуналног система ЈЛС Панчево разматрају се различите опције и модели повезивања и заједничког менаџмента ових предузећа, са циљем да се искористе синергетски потенцијали, заједничко коришћење ресурса где је то могуће као и постизање рационализација и уштеда. Ове активности ће бити настављене и у наредном планском циклусу.

У наредној табели приказан је преглед прихода и расхода 4 највећа ЈКП Панчева у претходне три године, који је показивао релативно стабилне вредности током целог периода.

Пословни приходи и расходи четири највећа Јавно комунална предузећа на територији Панчева у (000) РСД

	2018		2019		2020	
Назив ЈКП	Пословни приход	Пословни расход	Пословни приход	Пословни расход	Пословни приход	Пословни расход
ЈКП Водовод и канализација	878,603	833,227	706,521	676,974	711,174	718,719
ЈКП Грејање	958,430	934,993	974,849	943,706	1,006,706	938,893
ЈКП Хигијена	548,516	535,885	530,347	523,448	551,804	575,958
ЈКП Зеленило	484,961	518,930	500,983	496,998	503,859	535,908

Веза између претходне Стратегије и новог Плана развоја у области „Локална управа и комуналне делатности“

У наставку је дат табеларни преглед остварења стратешких приоритета претходне Стратегије развоја, који су се односили на циљеве које покрива актуелна планска област „Локална управа и комуналне делатности“ а где ће од посебног значаја бити пројектне активности који имају утицај на нови плански циклус и за које је препоручено да се наставе и даље.

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 10: Модернизација и унапређивање рада јавних служби и потпуније коришћење надлежности ЈЛС

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 10: Модернизација и унапређивање рада јавних служби и потпуније коришћење надлежности ЈЛС			
Програми/ Мере	**Активности/ пројекти**	**Последњи регистровани статус активности**	**Сугестија у вези значаја за нови плански циклус**
10.1 Подизање ефикасности у раду и јавност рада	10.1.1 Модернизација опреме и процеса рада јавних служби	Реализовано	
	10.1.2 Увођење обједињене наплате комуналних услуга на целој територији града	Није реализовано	
	10.1.3 Стандардизација годишњих планова и извештаја о раду	Није реализовано	Акција није покренута али јесте релевантна за нови План
	10.1.4 Успостављање индикатора, праћење управљања и мерења учинка запослених и постављених лица	Реализовано	Акција је започета и требало би да се настави (Законска обавеза)
	10.1.5 Доношење годишњих програма стручног усавршавања запослених	Реализовано	Акција је започета и требало би да се настави (Законска обавеза)
	10.1.6 Формирање јединствене службе за дезинфекцију, дератизацију и дезинсекцију	Није реализовано	
	10.1.7 Редовно информисање грађана о раду јавних служби	Реализовано	
	10.1.8 Повећање територијалне и физичке доступности услуга и програма 1. Гинеколошка и педијатријска здравствена заштита у насељеним местима 2. Суфинансирање вантелесне оплодње	Реализовано	
	10.1.8 Повећање територијалне и физичке доступности услуга и програма - Мапирање потреба становништва у	Реализовано	

	насељеним местима за услугама социјалне заштите		
	10.1.9 Увођење *outsourcing* принципа за специфичне експертске и *consalting* услуге	Реализовано	
10.2 Стратешко, пројектно, програмско планирање и анализа реализације	10.2.1 Доношење плана капиталних инвестиција за 2015-2020. годину	Није реализовано	
	10.2.2 Доношење Стратегије комуникације града Панчева 20162020	Реализовано	
	10.2.3 Доношење акционог плана за одрживи развој Потамишја	У току	
	10.2.4 Доношење акционог плана за побољшање приступачности јавних објеката и површина особама са отежаним кретањем 2016-2020	Није реализовано	
	10.2.5 Доношење годишњих планова сарадње са братимљеним градовима	Није реализовано	
	10.2.6 Реализација интерсекторских развојних пројеката 1.Суфинанирање пројекта ЕЕ – из средстава АП Војводина 3.934.967,00 2.Суфинансирање пројекта ,,Уз малу помоћ пријатеља“ из средтава АП Војводина2.358.069,41 3.Уређење градског понтона на Тамишу	Реализовано	
	10.2.7 Успостављање инструмената за праћење, анализу и ажурирање стратешких и акционих планова и пројеката 1. Израда Анализе имплементације Стратегије развоја града Панчева 2014-2020	Реализовано	

	10.2.7 Успостављање инструмената за праћење, анализу и ажурирање стратешких и акционих планова и пројеката 2. Израда Плана развоја града Панчева 2021-2027	У току	
10.3 Унапређивање локалних и других прописа	10.3.1 Преиспитивање и усаглашавање локалних прописа међусобно и са законима	Реализовано	
	10.3.2 Делегирање локалних иницијатива преко покрајинских одборника и републичких посланика	Није реализовано	
10.4 Управљање имовином града	10.4.1 Израда плана експропријације земљишта	Реализовано	
	10.4.2 Централизовани попис јавне својине Града	У току	
	Стварање услова за реализацију пројекта Изградња магистралног гасовода „Турски ток“	Реализовано	
	Сређивање евиденције нефинансијске имовине у припреми	Реализовано	
	10.4.3 Развијање централизованог управљања имовином Града	У току	